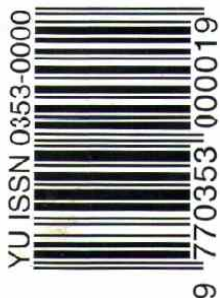

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 239 • CENA 7 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

ZASEDA U KANJONU ZMIJA

★ DOK HOLIDEJ ★

KOL ŠELTON

239

ZASEDA U KANJONU ZMIJA

FORUM* MARKETPRINT

DOK HOLIDEJ
Broj 239

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala
Cole Shelton
MAN ON THE PROD

Recenzija
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Prevod i adaptacija
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik
Đorđe JOVANOVIĆ

Ilustracija na naslovnoj strani
Branislav PERKOVIĆ

Branislav KERAC

Naslovna strana
Ferenc BARAT

Korektori
Valerija MILANOVIĆ
Karolina GOMBAR

Štampa: 24. VI 1990.
Tržište: 7. VII 1990.

Izdaje: DIP „FORUM-MARKETPRINT“, Novi Sad, Radnička 32
Štampa: NIŠRO „FORUM“ OOUR „ŠTAMPARIJA“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1
Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ, Urednik: Zorka ĆIRIĆ
Naslov originala: Cole Shelton- MAN ON THE PROD
Copyright: UNIVERSUM PRESS

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično, ili na bilo koji drugi način.

Godišnja pretplata za inostranstvo u stranoj valuti: Austrija 35 ATS, Australija 15 AUD, Francuska 60 FRF, Švedska 60 SEK, SR Nemačka 20 DEM, Švajcarska 18 CHF, SAD 12 USD. Uplate slati na devizni račun: PANONSKA BANKA DD, Novi Sad, 65700-620-219-1261 FORUM-MARKETPRINT, Novi Sad sa obaveznom naznakom: Pretplata za „DOK HOLIDEJ“.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, br 413-279/73 od 10. maja 1973. godine

Hrleći na zapad sa kolima pokrivanim arnjevima, iseljenici su se probili kroz uzanu dolinu koju su nazvali Kanjon zmija. Bio je to prigodan naziv, jer je klanac vijugao punih sedam milja i kao dugačak, zamoran prolaz povezivao severni prerijski plato sa bogatim pašnjacima na drugoj strani koji su sačinjavali prostrani ranč „Lejz“ K. Kanjon je bio dubok, peščano dno pokriveno stenama, a sa obe strane dizale su se visoke litice od škrljaca.

Na vrhu jedne od tih litica počivala je puška sa dugačkom cevi, jedna od onih iz kojih se pucalo kada je strelac želeo da sigurno pogodi metu. Uglavljena između dva kamena puška je tako počivala već jedan čas, a iza kundaka sedeo je šćućuren strelac.

Čovek u zasedi pušio je već treću cigaretu i terajući rukama muhe od lica mrkim očima pomno posmatrao put ispod sebe. U sivkastoj prethodnici sumraka ništa se nije micalo. Sunce koje je preko dana žarilo kao plamena lopta bila je sada samo crvenkasti oreol na zapadnom horizontu. Znajući da će se na kanjon uskoro spustiti noć, strelac je prišao bliže ivici i žmireći očima pogledao u kanjon u nadi da će ugledati oblačić prašine dizan kopitama konja Džejka Čalisa.

Deset minuta kasnije njegov trud je

bio nagrađen. Ugledao je tačku koja se kretala dnom klanca.

Dugi prsti dohvatili su pušku i cigareta je pala na tlo. Postavio je cev puške u žljeb udubljen u steni i naslonivši kundak na rame nanišanio na konjanika koji se približavao.

Čak i pri polusvetlu sumraka mogao je jasno da razazna crte Čalisovog lica.

Po Čalisovom držanju u sedlu videlo se da je visok čovek, širokih ramena i dugačkih udova. Lice mu je bilo opaljeno suncem i vetrom, a na glavi je nosio sivi stetson šešir sa širokim obodom koji mu je senčio lice. Jahao je belog šarca koga je busijaš dobro poznavao.

Cev puške pratila je Čalisa sve dok nije došao sasvim blizu.

Poslednji krajičak sunca zaronio je iza horizonta i senka sumraka spustila se na klanac. Tog trenutka Džejk Čalis je pogledao gore. Pucanj je prolomio tišinu i konjanik je mlitavo klonuo u sedlu, dok je odjek pucnja nastavio da drhtavo odzvanja u kanjonu. Cev puške je još jednom pošla za konjanikom i drugi metak izbacio je Čalisa iz sedla. Pun minut strelac je držao na nišanu zgrčeno telo, a onda se niz stepenastu stenu počeo spuštati prema peščanom dnu kanjona. Kada je stigao do leša, bio je već skoro mrak. Gurnuo je talo vrhom puščane cevi i mlitavo telo Džejka Čalisa

okrenulo na leđa otkrivši dve krvave rane: jednu na ramenu a drugu na levoj strani grudi. Pesak ispod tela bio je natopljen sveže isteklom krvlju. Džejk Čalis je ležao nem, nepomičan, ružno raskrečen u smrti.

– Bio si budala Džejk! – obratio se ubica mrtvacu – Velika budala!

Zatim je pošao nazad uz liticu. Ubrzo posle toga pojahao je konja i zapalio cigaretu. Topli sjaj palidrvca obasjao je lice potpuno lišeno osećanja. Poslednji put bacio je pogled na kanjon. Silueta tela mrtvog Džejka Čalisa ležala je pokrivena tamom. Busijaš je stavio pušku u futrolu na sedlu i posle oštre komande konju udaljio se ka visoravni obrasloj rumenom kaduljom.

*

Leptirići su neprekidno obletali oko svetiljke nalećući na usijano staklo u besmislenoj smrtonosnoj igri. Noć je bila topla i razni insekti pridružili su se leptirima u njihovoj trci oko svetiljke koja je visila sa tavanice. Vrata i prozori bili su otvoreni kako bi svež večernji vazduh propustili u brvnaru koja se celog dana pekla pod vrelim suncem.

Helen Mencin je stajala na otvorenim vratima zureći u prazninu iznad visoravni.

Helen je bila vitko građena devojka od devetnaest godina, ne previše visoka, sa finim oblinama mlade žene koju je široka kockasta haljina uzalud pokušavala da prekrije. Pun sjaj njenom izgledu davala je bujna zlatno smeđa kosa, dugačka i glatka kao svila, koja joj je niz vrat i preko ramena padala kao reka. U Sent Luisu gde je nekada živela Helen Mencin je

bila mnogo tražena osoba i brojni obožavaoci su se otimali o njenu naklonost. Ovde pak, razmišljala je, stvari su bile sasvim drukčije. Živeli su u divljini osam milja daleko od grada i potencijalnih obožavalaca.

Ali taj nagli prelaz iz civilizacije u pustoš bio je nužan. Njen otac je bankrotirao posle jednog nepromišljenog poslovnog poduhvata sa ortakom koji je prisvojio zajednički novac i pobe-gao. U Sent Luisu je bilo teško naći zaposlenje i zato je Mencin sa zahvalnošću prihvatio ponudu Breta Bajtera da radi u jednom malom rudniku srebra. Pošto je Džila i njegovu kćer smestio u svoju kolibu, Bajter se preselio u Medisin Bou da vodi druge poslove. To je bilo pre nedelju dana i od tada je Mencin svojski radio da zaradi svoju platu.

Helen je kuvala i održavala kuću.

Devojka je prišla starom bunaru ozidanom kamenom i spustila vedro. Celog života pratila ih je nesreća a sreća ih je uvek obilazila. Dok je bila sasvim mala kuća im je izgorela u velikom požaru a iste godine bolest je odnela njena dva mlađa brata. No više od svega pogodio ju je gubitak majke. Pre tri godine, samovoljna i temperamentna Džordža Mencin, suviše sklona društvenom životu, napustila je muža i kćer zbog nekog lepog pustolova.

Helena je izvukla vedro i zagledala se u tamu jer se otuda začulo frktanje konja koji su dolazili gazeći po tepihu kadulje. Odmah zatim iz tmine je izjahao Džil Mencin vodeći tovarnog konja na povodniku. Preko tog drugog konja bilo je prebačeno nečije telo i devojka je prigušila uzdah u grlu. Setila se dva pucnja koje je čula nepunih pola časa ranije.

– Tata! – otelo joj se kada je on zaustavio konja pored bunara.

– Čuo sam pucnje u kanjonu, pretpostavljam da si ih i ti čula. Našao sam ovog čoveka mrtvog... ispod Četiri Vrha.

Helen je kolebljivim korakom prišla ubijenome. Telo je bilo prašnjavo, i zamrljano krvlju.

– Vraćao sam se sa mesta gde sam postavio zamke za zečeve – objasnio je Džil.

– On... je bio tamo... Četiri Vrha... – izustila je lagano. – Kod one velike zavojice.

– Da, baš tamo. Zove se Čalis. U njegovom džepu sam našao pismo adresirano na Džejka Čalisa, ranč „Lejzi K.“

– Hoćeš li ga odneti tamo? – zapitala je gledajući ispitivački telo.

Devojka je drhtala očigledno potresena izgledom krvavog tela prebačenog preko konjskih leđa. Džil se nije micao. Kao vojnik mnogo puta je video prizor smrti i zbog toga ubistvo na njega nije ostavilo toliko težak utisak.

– Ne – odgovorio je odmahnuvši glavom. – Nameravam da ga odnesem šerifu u Medisin Bou.

– Čini mi se da je to u redu – složila se. – Ali, možda on ima rođaka na ranču. Zar ih ne treba obavestiti?

Džil Mencin je uzeo vedro od nje i očinski je obgrlio rukom oko ramena.

– U Medisin Bou postoji šerif – rekao je. – Njegova je dužnost da sprovede istragu i eventualno obavesti srodnike ako ih ima. Nije pametno mešati se u takve stvari. Učiniću ono što je moja dužnost. Odneću leš šerifu a onda ću zaboraviti da se nešto uopšte desilo.

Tako su došli do brvnare.

– Otići ću u grad posle večere – najavio je.

– Tata...

– Kaži.

Ona je uzdahnula.

– Tata... ima nešto što ti nisam rekla... A mislim da bi šerif trebalo da zna.

Džil Mencin se zagledao u svoju kćer. Stajali su ispod svetiljke i on je jasno razabirao svaku crtu njenog lica.

– Šta hoćeš da kažeš, Helen?

– Sećaš se da si me danas poslao u grad...? Pa, kad sam se vraćala... prošla sam ispod Četiri Vrha na velikoj krivini... otprilike jedan čas ili nešto više pre zalaska sunca...

– Helen! – Džil je brižno zažmirio očima. – Na šta to ciljaš?!

– Pa eto... videla sam kada je jedan konjanik dojahao do ivice iznad kanjona. Jahao je i meni je izgledao kao da namerava da tamo nešto čeka. Tata! Ja ga, naravno, ne poznajem, ali znam da sam ga pre toga videla. Bilo je to prvog dana našeg dolaska u pokrajinu... ti si bio sa mister Bajterom u njegovoj poslovnici a ja sam prešla preko ulice da nešto kupim. Tada je pred salunom nastala tuča i taj čovek je skoro na smrt prebio jednog drugog čoveka.

– Helen! Otkuda znaš da je to taj isti čovek? Nisi bila blizu vrha litice i ne možeš da tvrdiš...

– Tata... sigurna sam! Sećam ga se dobro od te tuče... mršav, vrlo visok, viši od šest stopa...!

– Znam bar nekoliko ljudi koji odgovaraju tom opisu.

– Ali ja se dobro sećam njegovog lica, tata! Prepoznala sam ga! Na onom mestu gde put prolazi sasvim blizu ivice kanjona... Sigurna sam da je to onaj čovek koji se tukao pred salunom.

Džil Mencin je zahvatio vodu iz vedra i prineo limeno lonče ispucalim usnama. Zamišljenim očima pogledao je blede lice svoje kćeri preko ivice lončeta.

– To što si videla nema veze sa ubistvom – procedio je konačno Džil Mencin.

– Moguće je da nema – složila se ona.

– Ti reče da si tog konjanika videla na litici kanjona jedan čas pre zalaska sunca, možda i ranije. Ja sam pucnje čuo kada je sunce već zašlo. U toku toga časa tvoj konjanik je mogao daleko odjahati. U stvari, kad bolje razmislim, kada si ga ti videla on je verovatno samo odmarao konja.

– Svakako si u pravu, oče – složila se ona. – Ali ipak mislim da je naša dužnost da šerifu kažemo da smo videli tog konjanika. Šerif bi onda mogao bar da sprovede istragu... i ako bi konjanik bio identifikovan možda bi se utvrdilo da je imao neki razlog...

– Helen! – progundao je prekorno Mencin. – Zaboravi na tog čoveka! Zaboravi da si ga uopšte videla!

Džil Mencin je podrhtavao od uzbuđenja.

– Dovoljno je što sam našao telo i što moram da ga odnesem u grad. Ako bismo šerifu dali podatke koji bi nekoga teretili, to bi nas umešalo u ovaj slučaj. A ja, Helen... nikako ne želim da budemo umešani. Jesi li čula: nikako!

Ona je pognula glavu pred njegovom žestinom.

– Dobro... spremiću večeru – rekla je pokorno.

Večera je protekla u ćutanju. Na neki način Helen je razumela stav svog oca. U ovoj zabačenoj varoši oni su bili došljaci i stranci. Baciti sumnju na nekoga ko možda živi u Medi-

sin Bou da je u kritično vreme bio na mestu zločina značila bi biti umešan u nešto opasno i prizivati nepotrebnu nevolju.

A Džil Mencin je bio čovek koji je odnedavno naučio da treba izbegavati nepotrebno mešanje. U životu je doživeo već dovoljno neprilika i sada je želeo da živi u miru i da radom u rudniku stvori dovoljno novaca za starost koja se bližila.

Čim je večera bila završena kopač zlata se zaputio u Medisin Bou. Put ga je vodio kroz predeo zavijen u noć, preko prostrane visoravni pokrivene tepihom kadulje i sitnih stena koja je nekada bila obitavalište bufala i divljih konja. Sada je to bila neplodna, pusta ravnica brisana vetrom.

Medisin Bou ležao je ispod visoravni na površini od skoro jednog kvadratnog kilometra. U neograničenoj tami kao svetle tačke sijale su retke, udaljene svetiljke razasute oko bezbojne reke koja je tekla iz prerije. Vođeci za sobom konja natovarenog mlitavim teretom, Džil Mencin je prošao kroz ulicu načičkanu saluni-ma, pogledajući nervozno na besposličare koji su zastajali na trotoarima da bace pogled na čudnu povorku. Mencin je nastavio da jaše i prešao preko drvenog mesta koji je muklo odjeknuo pod konjskim kopitama. Mutna voda je svetlucala prelamajući odsjaj mnogobrojnih svetiljki. Šerifova stanica i zatvor nalazili su se preko puta Bajterove trgovine i Džil Mencin se uputio tamo.

Kada je Mencin bojažljivo pokucao na vrata, čuvar reda u Medisin Bou je baš završavao večeru.

– Napred! – zabrundao je Selbus ne dižući pogled sa onoga čime je bio zauzet.

Džil Mencin je ušao unutra. Kretao

se hitro i bio je rumen u licu od žurbe.

– Izvolite? – oslovio ga je Selbus odjednom.

Mencin je ukratko izbrbljao svoju priču a za to vreme šerif je stavio šećer u kavu i promešao kašičicom. Kada je kopač zlata završio, Selbus je digao pogled i odmerio ga od pete do glave. Procenio je da istraživač zlata govori istinu. Uostalom, da je nekim slučajem on ubio Čalisa, teško da bi imao toliko hrabrosti da donese telo ubijenog.

– Dajte da ga pogledam – rekao je Met Selbus umorno.

Šerif je izašao napolje i prošao kroz gomilu koja se razdvojila pred njim.

– To je zaista Džejk Čalis – konstatovao je.

Zavukao je ruku u džep kauboja sa ranča „Lejzi K“ i izvukao novčanik. Gomila je ćutala dok je on izbrojao dvadeset tri dolara.

– Pljačka nije motiv ubistva – procedio je kroz zube.

Zatim se okrenuo Mencinu.

– Jeste li sigurni da pre ili posle ubistva niste videli nikoga u blizini mesta zločina?

Džil Mencin je odmahnuo glavom.

– Ne, nikoga.

– I niste primetili ništa sumnjivo?

– Ništa.

Selbus je slegnuo ramenima. – Moraćete da napišete pismenu izjavu. Dođite nazad u moju kancelariju. Daću vam komad papira.

U međuvremenu kroz gomilu se pogurao pogrebnik i posle nekoliko reči razgovora sa Selbusom poveo konja sa natovarenim lešom. Met Selbus je ušao u kancelariju i zatvorio vrata za sobom. Stao je pored vrata i zagledao se u Džila Mencina koji je pisao izjavu kako je našao leš ubijenog Čalisa.

Kada je završio pisanje šerif je prišao i pročitao izjavu.

– ... ovde kažete da ste se vraćali kući na večeru sa kćerkom...

– Tako je bilo.

– Je li ona čula ili videla šta neobično... Napisali ste da je vaša brvnara na visoravni?

– Nije ništa ni čula ni videla.

– Dobro... Pa hvala g. Mencine. Možda će biti istraga... a možda i suđenje. Bićete pozvani da potvrdite ovo što ste napisali.

– Nadao sam se da neću biti umešan...

– Već ste u izvesnoj meri umešani.

Mencin se nelagodno promeškoltio na stolici.

– Mogu li ići?

– Naravno.

Mencin je pošao i Met Selbus ga je ispratio do trotoara ispred zgrade. Kopač zlata je pojahao konja i odjahao prema mestu a Selbus je ravnoćušno zapalio cigaretu.

Istraga... ili suđenje? Ishod je u velikoj meri zavisio od njega. Neka vrsta istrage je bila neophodna. Kakvim metkom je Čalis ubijen? Da li je ubijeni imao neprijatelje? Kuda je vodio trag od mesta na kome je busijaš čekao u zasedi? Šta je bio motiv ubistva? Sve su to bila pitanja koja su se postavljala i na koja je morao bar pokušati da nađe odgovor.

Pre mnogo godina kada je bio mlad, preduzimljiv šerif on bi istragu pokrenuo još iste noći. Ali sada ne. Za poslednjih deset godina, u stvari od dolaska u Medisin Bou, Met Selbus je znatno ostario. Mladalački žar, strast i revnost su ga napustili. On više nije bio čovek sa osećanjem misionarske dužnosti, čovek imenovan da održava red i mir i da štiti ljude od zločina i zločinaca. Za Meta Selbusa održavanje reda i mira postalo je samo običan posao, način da zaradi no-

vac za život pre nego što se povuče u penziju. Suviše mnogo revnosih šerifa ubijeno je u mraku ili s leđa zbog toga što su revnosno i efikasno vodili rat protiv zločinaca. Starost su doživeli samo oni čuvari reda koji su se držali umereno, koji se nisu žurili da otkriju svaki trag i koji su bili spremni da u određenim situacijama okrenu glavu na drugu stranu ili zažmure jednim okom. U toku mnogih godina on je tu lekciju naučio. Sada je kao čuvar zakona bio skoro bezopasan. Istina, u gradu su ga dosta voleli, naročito vlasnici saluna i kockarnica, a naročito ovi drugi. Oni su poštovali njegovo držanje u slučajevima prituzbi za varanje na kocki i slične nepoštenne radnje. Šerif je umeo da oštećene lepo primi, saslušao i obećao stroge mere, ali se obično na tome i završavalo. Tako je šerifu bio obezbeđen dugogodišnji ponovni izbor i ove godine će to biti poslednji put. Šerif Met Selbus je doneo odluku da se posle još jedne godine službe povuče u penziju.

Pošao je niz ulicu sa namerom da svrati u neki salon na piće. Svetlost ulične svetiljke zaigrala je na njegovom licu, licu starog i umornog čoveka.

II

Jutro je već davno bilo osvojilo visoravan kada je diližansa kloparajući uz stepenastu padinu izronila iz senovite dolje. Konji su brekćući zapinjali ostavljajući duboke otiske kopita u prašini gleđosanoj tankom skramom jutarnje rose. Jutro je bilo vrlo hladno i rano sunce koje je izronilo iza istočnog horizonta smenjajući sivilo zore žučkastim rumenim sjajem, još nije pružalo dovoljno toplote da

omekšava ukrućene udove prozebljih putnika prinuđenih da pre zore napuste kakvu takvu toplotu neudobnih ležajeva u usputnoj stanici.

Kola su brzo odmicala malo korišćenim putem zaraslim u travu koja je suškala pod točkovima i nogama konja. Jedan čas je prošao i sunce je odskočilo iznad obzorja milujući toplim prstima travom obraslu ravnicu. Ravnica obrasla kaduljom planula je rumenilom požara a drveće pored puta zalili su svetlo zelenkasti preliivi.

Dok Holidej je punim plućima udahnuo vazduh i naslonivši se na sedište pogledao kroz prozor. Svuda oko njih pružao se pust, zadivljujuće lep predeo, sličan beskrajnom moru niske trave, rascvetane žalfije, uvala i jaruga na čijim ivicama su se dizali oštri vrhovi izdignuti skoro do azurno plavog neba. Tu i tamo velika zarubljena kupasta brda čamila su kao džinovski nemi stražari postavljeni tu pre mnogo vekova.

Mutna i blatnjava reka tekla je trom kroz uvale a njene obale od sasušenog blata usecale su se u peščano tlo koje je pokrivalo dno jaruge. Holidejevo oko zadržalo se na putu, tankoj traki sivo žute i crvenkaste prašine koja je između gordo uzdignutih brdskih grebena vijugala u pravcu Medison Boa.

Pet godina ranije tim istim putem odjahao je iz grada. Tada je padao sneg i velike bele pahuljice topile su se pri dodiru sa tlom. Godišnje doba i okolnost pod kojima se vraćao bile su sasvim drukčije. Bilo je leto i uprkos noćnoj hladnoći dan će biti topao i uvale i jaruge postaće vrele rerne pod užarenim suncem. Pomislio je kako se ništa na ovom svetu ne događa dva puta na isti način. Uvek je sve drukčije.

Sećao se dobro odlaska iz Medisin

Boa kao da se juče odigrao. Pre toga prisustvovao je venčanju Marše i svog prijatelja Džejka Čalisa. Ceremonija u crkvi kratko je trajala i pružnici su izašli napolje na vejavicu. Tu je bio on, smiren, sa ošmehom na licu ali stegnuto grrla i srca. Bio je gubitnik, tragičan gubitnik. Ne gledajući ga Marša mu je pružila obraz i njegove usne su za trenutak dotakle njenu glatku kožu. Onda ju je Džejk povukao za sobom i on je ostao sam. Skup se razišao i niko nije zapazio kada je otišao. Nije sačekao diližansu već je pojahao konja i odjahao iz Medison Boa.

Dok je diližansa klopurala neravnim putem, on je razmišljao o tome da se sve moglo drukčije završiti i da je on mogao stajati na Džejkovom mestu. Ali to ne bi bilo pošteno. Znao je da ga Marša voli bar isto toliko koliko i Džejka, ali je znao i to da joj Džejk može pružiti mnogo više sigurnosti. Bar tako je tada izgledalo i to je prevagnulo. Zbog toga u stvari nije dopustio Marši da bira i faktički ju je gurnuo u naručje drugog čoveka. Ona je to prihvatila kao svoju sudbinu.

Sada se vraćao nazad na scenu tragedije.

Od njegovog odlaska iz Medison Boa nije se desilo ništa krupno i neobično. Sveže humke koje je ostavljao za sobom bile su samo nastavak njegovog dotadašnjeg života. Saluni, kockarnice, budoari lepih žena, bezlične hotelske sobe, stolovi pokriveni zelenom čojom nisu predstavljali nikakvu promenu u njegovom životu. Obišao je veliki deo Divljeg Zapada ali su ga uvek dočekivali ljudi sumnjičavih lica iz čijih očiju je čitao hladnoću i ravnodušnost. Dva puta u toku tih pet godina primio je pismo od Džejka i Marše. Džejk ga je obavestio da mu poslovi ne idu dobro, da je

Marša izgubila bebu i drugi put da je prešao da radi na ranč „Lejzi K.“, vlasništvo nekog Rulemana.

Treće, poslednje pismo nosio je u džepu. Pisala ga je Marša. Javljala mu je da je njen muž Džejk ubijen u Kanjonu zmija od strane nepoznatog napadača. Iz pisma umrljanog suzama izbijao je bol i jad. Nije ga zvala da dođe jer na to nije imala pravo, ali Dok je zaključio da joj je neka pomoć potrebna. U istom pismu obavestavala ga je da je vlasnik ranča Ruleman umro i da je njegova naslednica dopustila Marši da ostane i radi kao kuvarica na ranču.

Posle tri časa vožnje visoravni, diližansa se skotrljala preko brdskog prevoja sa koga se pružao pogled na prostranu travom obraslu ravnici. Bilo je to bogomdano carstvo goveda i njime su dominirala dva velika ranča: ranč „B. M.“ i „Lejzi K.“ Ovaj poslednji pružao se do samog Medisin Boa naslanjajući se na obale reke koja je delila grad.

Kočijaš je poterao zapregu prasnjavim putem. Nekada potpuno go brežuljak koji je dominirao gradom, sada je bio načičkan kolibama rudara i vijugajući putem između koliba diližansa se uputila ka predgrađu Medisin Boa.

Kada je diližansa prošla širokom ulicom između dva niza kuća, malo ko se osvrnuo da radoznalo pogleda. Očigledno da dolazak diližanse nije bio nikakva atrakcija za građane navinute na dolazak novih ljudi. Tako su stigli u centar grada i Holidej je prvi izašao na peron. Bio je još dan i na stanici je bilo malo ljudi, a i oni koji su se tu našli nisu ga prepoznali. Ipak, čovek gospodstvenog držanja odeven u besprekorno tamno odelo ispod koga je izvirivao niklovani revolver sa drškom od slonovače privu-

kao je pažnju. No posle kratkog šapata i domundavanja sve se vratilo uobičajnom dremežu kada se on udaljio ka gradskoj štali.

Gradski štalar je bio neki nepoznat čovek što je Holideju odgovaralo. Iznajmio je konja i ostavivši štalaru na čuvanje svoju putnu torbu, pojahao je konja i uputio se van grada. Posle pola časa odmerenog jahanja ujahao je u Kanjon zmija koji je vodio ka ranču „Lejzi K.“ bio je to kanjon od čije čudesne lepote zastaje dah i na svojim putovanjima Holidej se uzalud trudio da otkrije neki njemu sličan. Utonuo je u potpunu tišinu koja je vladala između litica, pa se čak jedva čuo i topot kopita po peščanom tlu. Posle jedne milje litice su postale znatno više a tu i tamo iz njih su na putnika kao ogromne crne oči zjapili otvori pećina. Na kraju kanjon se širio izlazeći na prostranu ravan, ispod koje se pružala ravna prerija, pašnjaci ranča Fejt Ruleman. Oko jednu milju dalje u drhtavoj izmaglici popodnevnne žege videle su se zgrade ranča „Lejzi K.“

Konjanik je pošao putem oivičenim travom visokom do stremena. Zgrade na ranču održavale su visok prosperitet domaćinstva. Velika zgrada od drveta sa najmanje osam soba i pomoćnim prostorijama služila je svakako vlasniku za stanovanje ali i za gozbe velikog broja gostiju. Iza nje nalazile su se dve dosta velike brvnare namenjene oženjenim radnicima na ranču, a iza njih nastavljala se spavaonica dugačka stotinu stopa. Iza zgrade i vrta kao krupne tačkice na travnom tepihu pasle su stotine goveda. Vlasniku ranča „Lejzi K.“ očigledno je dobro išlo. Pa ipak, uprkos tom spoljnom izgledu sigurnosti i spokoja Holidej nije mogao da odagna neki osećaj zebnje koji ga je

tištao. Možda je taj osećaj dolazio od stalno prisutne svesti da je Džejk Čalis mrtav i da je njegov ubica na slobodi.

Dok Holidej se nagnuo u sedlu i otvorio rezu na vratnicama. Pre nego što je ušao bacio je pogled na veliki natpis koji je visio iznad vratnica

Ranč „Lejzi K.“
vlasnik Fejt Ruleman.

U to doba dana svi kauboji su bili na pašnjacima i Holideja je dočakeo lavež tri psa koji su izašli iz štenare i lajući potrčali prema došljaku. Ne obazirući se na pse, koji su revnosno lajali, Dok je poterao konja prema kući.

Na lavež je privukao nečiju pažnju. Neka oprezna ruka odškrinula je zavesu na jednom od prozora i istovremeno se u prorezu ukazalo nečije lice. Za sekund ili dve lice je iščezlo i Dok Holidej je začuo odjek nečijih žurnih koraka u unutrašnjosti ranč kuće.

Neka žena pojavila se na zadnjoj verandi i Holidej ju je odmah prepoznao.

– Marša! – sletelo je sa njegovih usana.

Ona je rukama prikupila suknju i žurnim koracima pošla preko prašnjavog dvorišta. Kada je bila na pola puta on je sjahao i pošao joj u susret. Pošao je žurno, kao i ona, ali mu je svaki korak bio sporiji. Ako se u dubini duše bojao ovog susreta zbog sentimentalnih osećanja koja su nekada u njima gorela, sada je odjednom bio miran. U tom kratkom magnovenju shvatio je da je sve prošlo i da ono što je među njima postojalo više nikada ne može zaživeti. Nekadašnju ljubav zamenilo je iskreno, čvrsto prijateljstvo.

– Dugo se nismo videli, Marša! –

rekao je uzimajući je za obe ruke koje mu je ona spontano pružila.

Marša ga je gledala sa nevericom ali i sa puno nade i radosti u očima.

– Oh, Dok! Nisam očekivala... ovo je za mene kao da sam se ponovo rodila.

– Posle tvog pisma bilo je nemoguće da ne dođem. Istina, pismo sam primio sa zakašnjenjem...

– Pisala sam ti ne znam ni sama zašto. Verovatno stoga što sam bila očajna i što sam nekome morala poveriti svoje očajanje. Bilo je tako teško ćutati... a još teže staviti reči na papir. Nisam htela da te pozivam... ali... to je došlo samo.

– Znam, znam, i drukčije nije moglo ni biti. Kad sam se vratio u Dalas zatekao sam tvoje pismo i odmah sam došao.

– Dok... Ja... Hvala Bogu da si tu...

– Hajdemo unutra – rekao je Dok ljubazno. – Imamo o mnogo čemu da pričamo.

Marša je klimnula glavom i povelala preko dvorišta.

– Hajdemo u moj stan, tamo ćemo biti mirniji – rekla je.

Holidej je vezao konja u hlad pored pojila za stoku i pošao za njom uz stepenice verande.

Kuhinja njene kućice bila je mala ali dobro opremljena. Nekoliko sjajno uglačanih zdela od cinka i bakra ulepšavalo je drveni zid. Posle još nekoliko reči dobrodošlice, Marša ga je smestila u udobnu stolicu.

– Spremiću ti kafu – rekla je.

Gledao ju je dok je poslovala oko štednjaka. Bila je vitka i privlačna u beloj keclji. Sudeći po pismima i izgledu brvnare, Maršin brak sa Džejkom bio je srećan i to ga je radovalo. Samo jedna mrlja kvarila je tu sreću:

u šestom mesecu trudnoće izgubila je bebu koju su ona i Džejk žarko želeli.

– Ja... moram da ti priznam... da sam želela i molila se Bogu da dođeš – izustila je s naporom Marša. – Posle zaključene istrage svi su se našli da nude savete. „Zaboravi na to, Marša“ rekli su jedni. „On je mrtav i tu nema pomoći. Šerif je učinio što je mogao!“ Eto, to su mi svi govorili. „Zaboravi!“ Ali Džejk je bio moj muž i ne mogu da zaboravim.

– Da, da... sasvim te shvatam – složio se Dok mirnim, dubokim glasom. – Džejk i ja smo bili vrlo bliski i ja to mogu da razumem.

– Možda ćeš se čuditi kad ti kažem da sam... čak nameravala da ponudim nagradu onome ko otkrije Džejkovog ubicu – nastavila je Marša. – Ne znam... možda je to kod mene bila želja za osvetom... Zbog muka koje sam pretrpela. Može biti da bi se ljudi čudili... ali ja mislim da onaj ko ubije iz zasede zaslužuje...

Briznula je u plač i zagnjurila lice u ruke.

– Marša – rekao je Dok čvrstim glasom – Ti si mogla najmiti nekoga da traga za ubicom ali mislim da bi to bila greška. Taj čovek radio bi to samo za novac i tražio bi da mu bude plaćeno bez obzira da li bi postigao uspeh ili ne. Ja ću naći ubicu. Ja ću ga naći zbog toga što je Džejkova smrt nešto što se mene lično tiče.

– Ti?! – izustila je Marša.

– Da, ja. To je nešto sasvim drugo nego plaćeni tragač.

Marša je rupcem obrisala suze u uglovima očiju. Izraz zadovoljstva zaigrao joj je na licu i ona se ponovo usredsredila na pripremanje kafe.

– Marša – progovorio je Dok posle kratkog ćutanja. – Hteo bih da saznam neke stvari. Tvoje pismo je bilo kratko, pretpostavljam da nisi htela da se upuštaš u pojedinosti. Sad mi

ispričaj sve. Šta je utvrđeno u toku istrage?

– Ništa konkretno. Svedoka samog ubistva nema. Svi kauboji su dali izjave... to su uglavnom ljudi koji su poslednji videli Džejka živog... – progovorila je Marša glasom koji je podrhtavao. Na kraju rečenice reči su joj se zagušile u grlu. No pribrala se i nastavila.

– Svi su toga dana radili na severnim pašnjacima... mislim da su skupljali i žigosali goveda. Iz nekog razloga Džejk se vratio sam... možda su ostali hteli da idu u grad na piće... ne znam. Znaš, Džejk je vrlo retko odlazio sa ostalima u grad. On nije voleo da pijanči... a žene ga takođe nisu interesovale. Toga dana vraćao se kroz Kanjon zmija, oni su uvek išli tim putem, i ubica ga je dočeka u zasedi.

– Gde, na kom mestu?

– U blizini Četiri Vrh... ti znaš to mesto, morao si sada proći pored nje. To su ona četiri špica što se kao koplja dižu ka nebu.

Holidej je klimnuo glavom.

– Znam. Ko je našao telo?

– Neki kopač zlata po imenu Menčin. On je dao izjavu... bio je primetno nervozan, to mogu da kažem. Rekao je da je čuo pucnje i posle toga našao Džejkovo telo u kanjonu.

Dok je uzeo šolju kafe a Marša je sela za sto preko puta njega.

– Marša... je li Džejk imao neprijatelja?

Ona se trenutak zamislila.

– Ti ga znaš, Dok... on se uvek lepo slagao sa ljudima oko sebe. Samo jednom je došlo do neke svađe između njega i jednog kauboja... ali to nije bila neka ozbiljna stvar.

– Ko je taj? – zapitao je Dok.

– Neki čovek po imenu Simper... Džespro Simper. Ukrotitelj konja.

– Ispričaj mi nešto više o tome.

– Taj Simper nam je prodao jednu tek ukroćenu kobilu za mene. No, Džejk je smatrao da kobila nije sasvim ukroćena i zbog toga je između njega i tog Simpera došlo do reči.

– Je li bilo tuče?

– Za ime božje, ne! Džejk se gnušao nasilja. Uostalom, šta tebi pričam, ti to dobro znaš. Ja lično verujem da se još od detinjstva nije potukao.

Dok Holidej se usiljeno osmehnuo setivši se Džejkovih principa u vezi sa nasiljem. Grubosti nisu ličile na njega mada se ne bi moglo reći da je bio apsolutni pacifista jer bi u nekim situacijama verovatno reagovao. No tuču je svakako smatrao nedostojnom civilizovanog čoveka.

– U svakom slučaju – glasno je razmišljao Dok – ako je između njega i Simpera došlo do reči, teško je zamisliti da bi se to izrodilo u ubistvo. Da li se svađao još sa nekim?

Ona je odmahнула glavom.

Zatim je nešto nalik na senku sećanja preletelo njenim licem.

– Da, sad mi je palo na um, povremeno je bilo nekih nesuglasica između njega i predradnika Sirsona – došla se Marša. – Ali to se događalo skoro svim kaubojima na ranču.

Dok su pijuckali kafu Marša je nastavila da priča. Uprkos teškom životu i nesreći koja ju je zadesila još uvek je lepo izgledala. Bila je visoka, gipka, vrlo vitka, ali sa oblinama koje su popunjavale ukusno skrojenu haljinu. Imala je plave, duboke plave jasne oči koje su njenom licu davale misaoni sjaj, a njena kosa dugačka tamna i talasasta nemirno je padala na njena ramena izmamljujući uzdah obožavalaca kao i pre mnogo godina. Za momenat je pomislio da je, možda, ona bila razlog Džejkove smrti. Možda je neko priželjkivao da

je se dočepa pa je kao prvu prepreku morao da ukloni njenog muža.

– Hteo bih da ti postavim jedno delikatno pitanje – rekao je. – Jesi li imala udvarača... mislim od kako si u braku sa Džejkom?

Marša ga je zgranuto pogledala.

– Dok... šta ti pada na pamet? Znaš da sam volela Džejka.

– Nisam mislio to nego... da li te je neko potajno priželjkivao, a da ti to nisi znala. Neko ko bi mogao da bude opasan?

Marša se kratko zamislila a onda odmahнула glavom. – Ne, nisam primetila.

– A je li bilo nekih širih sukoba? Mislim na sukobe između rančeva... ili između stočara i farmera?

– Ne, nikakvih sukoba nije bilo.

Holidej je začutao. – Znaš, ako je bilo nekih sudara između momaka sa ranča „Lejzi K“ i nekog drugog ranča, mogao ga je ubiti neko iz suprotnog tabora.

– Nije bilo rata među rančevima u okrugu Medisin Bou. Dok, danima mi je pucala glava tražeći motiv... nije bilo pljačke... Nije bilo ozbiljne svađe... jednostavno nema nikakvog motiva za ubistvo.

– Ali neki motiv je sigurno postojao – ostao je uporan Dok. – Za ubistvo uvek postoji razlog i kada nađemo razlog naći ćemo i ubicu.

– Verovatno. I šta nameravaš da učiniš?

– Prvo ću stupiti u kontakt sa gradskim šerifom. Pregledaću zapisnike i izjave. Posle toga ću možda otići da razgovaram sa tim kopačem zlata koji je našao leš. Je li Selbus još šerif?

– Da. Biraju ga ponovo svake godine.

Holidej se osmehnuo. Neefikasnost šerifa je na Zapadu mnogo češće bila razlog za reizbor nego uspeh u gonje-

nju kriminala. Ovo drugo obično je donosilo metak iz zasede.

– Gde ćeš se smestiti? – usudila se da upita.

– U gradu sigurno postoji neki hotel. U svakom slučaju doći ću večeras da te obavestim kako stvari teku.

– Volela bih da čujem.

Pogledi su im se za trenutak sreli a onda je ona pogledala u stranu.

– Uveče kad završim poslove obično sam slobodna. – Osmehnula se usiljeno. – U stvari, trebalo bi da sam sada u kuhinji.

– Da. Zaboravljam da ti imaš obaveza.

– Radnici će biti gladni... pripremila sam supu, već se kuva. Obeduju u kući... zajedno sa Fejt, koja sedi u vrhu stola.

– Žena. – dunuo je Holidej kroz nos i začuđeno nakrivio glavu. – Rekao bih da je neka izuzetna žena. Pretpostavljam da je „Lejzi K“ težak teret za nju.

– Fejt Ruleman se ponaša isto kao da je muškarac – izjavila je Marša očigledno ponosna na sposobnost svoje poslodayke. – Mislim da bi te interesovalo da je upoznaš... ona je vrlo interesantna žena a pored toga vrlo je lepa.

– Znaš da me to mnogo ne zanima. Ali upoznaću je. Čini mi se da će to biti neophodno jer moram da joj postavim neka pitanja u vezi sa Džejkom.

– Ja ću ti u tome pomoći – rekla je prateći ga prema vratima.

– Hvala za kafu.

– Nije to ništa. Noćas ćemo imati više vremena za razgovor.

Holidej je već hteo da pođe preko dvorišta ka svom konju kada se preko dvorišta približio neki kauboj. Bio je to snažan čovek, neobrijan i pocrneo od sunca i vetra a hodao je odmere-

nim, malo umornim korakom. Iz ugla usana visila mu je zapaljena cigareta a iznad žara cigarete sijale su njegove oči.

– Reb, otkud ti? – izustila je Marša.

– Traže te u kuhinji, Marša, – objasnio joj je kauboj.

Glasonoša je već hteo da se okrene i pođe smatrajući da je izvršio svoju dužnost ali ga je Marša zadržala i predstavila ga Holideju kao Reba Elija. Čuvši Dokovo ime Reb se malo trgao i ljubopitljivo se zagledao u pustolova.

– Dok Holidej, dakle? – progovorio je tiho. – Čuo sam za vas... a i Džejk je imao običaj da priča o vama. Tvrdio je da ste u svemu pravi čova i da ste na oružju brži nego što se priča.

Holidej je učinio neodređen pokret rukom. – Ljudi obično preteruju.

Eli je povukao dim iz cigarete. – Žao mi je što ste naišli na ovu tragediju. Takve se stvari događaju. Uostalom, rekao sam to i Marši.

Holidej ga je dva puta kratko pogledao. – Ja ću sada poći, – rekao je devojci. – Milo mi je što smo se upoznali Reb.

Reb i Marša su ga ispratili pogledom dok se udaljavao preko pašnjaka prema putu.

– Otkuda on? – zapitao je Eli. – Pretpostavljam da je došao da potraži Džejkovog ubicu.

– Da... Izgleda da je tako.

– Zna te, misis Čalis – progovorio je kauboj sa ozbiljnim izrazom lica. – reći ćete da to nije moja stvar i da ne treba da se mešam... i to je tačno. Ali Džejk je mrtav već skoro mesec dana. Ni vi ni Dok Holidej ne možete učiniti ništa da ga vratite u život. Ako biste hteli da poslušate moj savet...

– Hvala Rebe – prekinula ga je. – Moram da se vratim kuvanju.

On je slegnuo ramenima i uputio se ka štali.

Marša je pogledom ispratila Holidejevu siluetu koja se udaljavala ka Kanjonu zmija. Oči su joj maglile suze a uprkos toplom danu telo joj je prožimala drhtavica. Dok je sedeo visok i uspravan u sedlu podsetio ju je na njenog muža. U stvari, ljudi su uvek govorili da u fizičkom pogledu njih dvojica imaju dosta sličnosti. Obojica su bili visoki, Dok možda neki santimetar viši od Džejka; obojica su imali tamnu kosu pa su im čak i lica bila sličnog oblika. Ali, naravno, bilo je i razlike. Džejk je imao meke crte lica dok su Holidejeve bile oštrije i tvrđe, kao da su uklesane u kamenu. Još izrazitija je bila razlika u očima. Džejk je imao izrazito plave oči a Holidejeve su imale čelično siv, oštar ledeni odsjaj brušenog dijamanta i gledale su hladno i prodorno. Pa ipak te oči su ponekad znale da ukrešu iskru prijateljstva isto tako čvrstog i pouzdanog kao što je neumitna i strašna bila iskra neprijateljstva i osвете. Tih očiju plašili su se njegovi neprijatelji skoro isto toliko kao njegovog niklovanog „linkolna“ sa drškom od slonove kosti. I pored izvesne sličnosti za Maršu je između Džejka i Holideja uvek postojala i značajna razlika. Džejk je bio pošten i skroman muž a Holidej lutalica, pustolov i džentlmen.

Kao da izmiče njenim mislima Holidej je stigao do grebena i nekoliko sekundi kasnije kanjon ga je progutao.

Marša je prešla preko dvorišta i ušla u kuću. Dok je u kuhinji spremala posuđe razmišljala je o prošlosti i njenom uhu izmakao je topot kopita Elijevog konja koji je izjahao iz dvorišta.

III

Met Selbus je obuhvatio pogledom visokog čoveka koji se udobnije namestio u stolici ispred pisaćeg stola.

– Je li to sve? – Dok Holidej je pokazao rukom dokumenta.

– Sve. Tu je zapisana svaka reč izgovorena u toku istrage – rekao je šerif.

– Pročitao sam i ovo što ste vi izjavili pred sudijom kada ste dali iskaz o tome što ste preduzeli u toku istrage. Nisam našao da ste bilo gde pomenuli pretraživanje terena i tragove.

– Ne bih se čudio da mi je neko drugo postavio to pitanje, Holideje. Vi znate ove predele. Prašina pokrije svaki trag za nekoliko časova.

– Možda je ipak vredelo potruditi se – usudio se Holidej da primeti.

– Možda – progundao je šerif razdražljivo.

– Jeste li saznali da li je možda Džejk imao nekih neprijatelja za koje njegova žena i kauboji sa ranča nisu znali?

Selbus je zlovoljno ugasio cigaretu u pepeljari.

– Kao što sam vam rekao, Holideje... istraga je bilo vrlo temeljna... za okolnosti kada je vođena. Grom i pakao! To nije prvo ubistvo koje je ostalo nerasvetljeno!

– Ne optužujem vas – rekao je Dok Holidej smirenim tonom. – Želeo bih samo da saznam sve činjenice.

– Da li biste mogli da njuškate oko tog slučaja!

– Zašto da ne. Džejk je bio moj dobar prijatelj.

Met Selbus je raširio ruke i rezignirano slegnuo ramenima. – Njuškajte ako baš želite... ali, što se mene tiče taj slučaj je zaključen. Istraga je vođena i utvrđeno je da je Džejk „ubijen od strane nepoznatog napadača“ ili „nepoznatih napadača“. Odlučio

sam da prihvatim to mišljenje, mister Holideje... Sem toga, ima i drugih stvari kojima se moram pozabaviti.

– Koliko je meni poznato nerazjašnjeno ubistvo ne može se uzeti kao „zaključen slučaj“... sve dok ubica ne bude uhvaćen i osuđen. To su pravila vaše službe, šerife.

Selbus je ustao.

– Dovedite mi ubicu, Holideje, naravno sa dovoljno dokaza koje će sud prihvatiti i ja ću istog časa ponovo otvoriti dosije Džejka Čalisa.

Holidej je takođe ustao i uzevši šešir pošao ka vratima.

– Holideje...

Holidej je zastao i njegova silueta se jasno ocrtala u otvoru vrata bleštavom od sunčevog sjaja.

– Postoji još nešto što bi trebalo da vidite. To u istrazi nije pomenuto zbog toga što doktor koji je izvršio obdukciju nije u to vreme bio u gradu.

Uzeo je iz fioke jedan papirni omot i došao do vrata. Zastavši pred Dokom istresao je sadržaj koverta na dlan.

– Dva kuršuma za pušku marke „Vinčester“ – konstatovao je Dok.

– Da. To su kuršumi koji su ubili Džejka – rekao je Selbus vraćajući tanad nazad u kovertu.

– Taj kopač zlata koji je našao Džejkovo telo... gde je njegova koliba? – zapitao je Dok izlazeći na trotoar. – Kako se zove?

– Njegovo je ime Mencin... živi na visoravni u brvnari starog Bajtera.

– Ah, znam gde je to – rekao je Dok prisećajući se.

– Bajter sada živi u gradu – obavestio ga je Selbus. – Od pre izvesnog vremena Mencin radi u njegovom rudniku kao ortak ili tako nešto.

Dok Holidej je mahnuo Selbusu rukom u znak pozdrava i uputio se pre-

ma mostu. Ako se izuzme saznanje o mestu gde živi ključni svedok kopač zlata Mencin i dva kuršuma ispaljena iz „vinčesterke“, teško da bi se moglo reći da je razgovor sa šerifom uneo nešto više svetlosti u nerazjašnjeno ubistvo. I na osnovu letimičnog pregleda dokumentacije bilo je očigledno da je Met Selbus sproveo samo površnu istragu.

Do tog momenta Dok Holidej je tapkao u mraku. Još uvek se na vidiku nije naziralo ništa nalik na motiv, niti je bilo najmanjeg traga koji bi ukazivao na identitet ubice. A i jedno i drugo su morali postojati negde u tami zagonetke, skriveni od oka i saznanja onih koji su želeli da zločin rasvetle. Sa izuzetkom nekih sasvim neverovatnih slučajeva sa dugačkom predistorijom kojih je u stvarnosti malo, Dokovo iskustvo o zločinu uopšte svodilo se na to da ubicu i motive obično treba tražiti u okolini žrtve, među ljudima sa kojima je žrtva zločina najčešće bila u kontaktu. U svakom slučaju, morala je postojati neka pojedinost, neka činjenica na oko beznačajna i nezapažena koja je ukazivala na nit mogućeg raspleta zagonetke. Polazeći od toga bilo je neophodno da malo više osmotri ljude sa kojima je Džejk radio i drugovao, to jest kauboje sa ranča „Lejzi K“. To nije moralo da znači da su oni ili neko od njih povezani sa ubicom ili da nešto o tom događaju znaju i skrivaju. Bilo je jednostavno moguće da neko nešto zna, a da nije ni svestan značaja svog saznanja. Trebalo je prema tome neprimetno izvući iz ljudi njihova zapažanja i otkriti ono što vodi ka cilju. Pri tome ne zaboraviti ono što je prisutno skoro u svakom zločinu: ženu! Nikada ili veoma retko dešavao se neki zločin a da u njega ne bude umešana žena; kao povod, razlog ili cilj.

Razmišljajući tako Holidej se setio Fejt Ruleman. Ako je ta žena bila lepa kao što je Marša tvrdila, onda nije bilo nemoguće da i ona, svesno ili nesvesno, igra neku ulogu u tragičnom događaju. Trebalo je, dakle, što pre upoznati tu ženu.

U svakom slučaju razgovor sa ljudima sa ranča „Lejzi“ mogao bi biti koristan ako ni zbog čega drugog onda zbog toga što su ga oni poslednji videli živog. Od njih je možda mogao doznati o Fejt Ruleman, nešto što Marša nije znala. Možda o nekoj vezi između Fejt i Džejka. Ko zna?

Pošto je imao još dovoljno vremena odlučio je da ode do ranča „Lejzi K“. Sunce je bilo već na silaznoj liniji ka horizontu kada je usamljeni konjanik ujahao u Kanjon zmija.

Sve dublja senka zatamnела je peščano tlo kanjona a nebo iznad njega dobilo je zagasito plavu boju. Holidej je jahao brzo ostavljajući za sobom prozirne oblačiće prašine i sitnog peska. Stigao je do ranča kada je sunce na zalasku šarenim rumenilom obojilo nebo na zapadu. U ranč kući vladala je velika užurbanost. Još iz daljine Dok je u kući za stolom ugledao siluete ljudi i Maršu koja ih je užurbano služila. Ona se hitro kretala oko stola sa belom kećeljom preko haljine utegnutoj oko struka. Neko je u tom trenutku upalio svetiljku na verandi ispred kuće i snop svetlosti rasuo se na bokore cveća oko kuće.

Holidej je zaustavio konja ispred ulaza u dvorište i stao da čeka. Zapalio je cigaru i zamislio se. Mnogo godina još od onog dana kada je napustio svoju ordinaciju u Bostonu uveren da mu opaka bolest neće dati više od godinu dana života, bio je lutilica, čovek koji je gazeći kroz pustolovine, žudeo je da što pre završi sa životom. Ali sudbina se poigrala s njim. Bolest

je prošla kao da je nije bilo a u međuvremenu on se sudario sa Cezare Gonzalesom i drugim revolverašima željnim slave i stekao glas najbržeg revolveraša na Dalekom Zapadu. Njegov „kolt“ sa drškom od slonove kosti postao je simbol revolveraške veštine, amblem nepobedivog strelca čiji metak nikada nije promašio cilj. Sada mu je pogled ka domu u kome žive normalni mirni ljudi probudio čežnju za nečim što je igrom sudbine prinudno morao da zaboravi. Stojeći u tami osluškivao je smeh bezbrižnih ljudi, brujanje gitare, zveckanje posuđa i čaša i odjednom ga je obuzeo osećaj usamljenosti. Taj osećaj tištao ga je skoro uvek ali je u ovakvim trenucima bio bolan kao dodir usijanog gvožđa. Gorak osmeh zaigrao mu je na usnama i on je mahinalno dodirnuo rukom glatku dršku svog revolvera. Revolver mu je bio jedini pouzdani drug, čutljivi verni saputnik i potpora u trenucima deobe između života i smrti.

Sunce je sasvim zašlo i poslednji narandžasti disk na nebu iznad prevoja ustupio je mesto noćnoj tami. Sa njim je došla i noćna svežina.

Završivši večeru kauboiji su smejući se izašli iz kuće. Dok je među njima prepoznao Reba Elija.

Marša je izašla za njima i idući kroz polutamu uputila se svojoj brvnari. Povetarac se poigravao njenom kosom.

Holidej je poterao konja od vratnica i ona se žustro okrenula čuvši bat konjskih kopita.

– Marša! – dozvaio ju je.

Ona je zastala.

– Video sam se sa Selbusom – nastavio je Dok. – Od njega nisam doznao skoro ništa.

– Uđi – pozvala ga je pokazujući rukom brvnaru.

Sjahao je dok je ona otvarala vrata. Ušavši unutra kresnula je palidrvce i zapalila svetiljku na stolu. Svetlost je obasjala skromnu unutrašnjost kuće, sto od hrastovine i četiri stolice, mali ukrasni tepih na zidu, i policu iznad kamina gde je na vidnom mestu bila istaknuta Džejkova slika.

Holidej je seo za sto dok je Marša nameštala stonu lampu.

– Tako dakle, nalaziš da je razgovor sa šerifom bio beskoristan – započela je razgovor Marša.

– Skoro tako. Istini za volju nisam drugo ni očekivao – priznao je Dok. – Ipak...

– Ipak, šta...?

– Ukazao mi je na nešto... na naseljenika koji je našao Džejka.

– Mencin je dva puta saslušan i oba puta je rekao da ne zna ništa.

– Znam, video sam. Ipak, možda ću uspeti da kod njega oživim sećanje na neki detalj. Možda...

U tom momentu na vratima se začulo kucanje. Marša je prišla vratima i otvorila ih. Holidej je mahinalno primeo ruku revolveru i pogledao prema ulazu ali je odmah spustio ruku. Ono što je video nije predstavljalo opasnost.

– Dobro veče. Ja sam Fejt Ruleman. Vi ste svakako Dok Holidej?

Dok Holidej je ustao. Marša mu je rekla da je Fejt lepa žena, ali taj izraz bio je sasvim skroman za lepoticu koja se pojavila na vratima. Fejt je, istina, bila nešto ispod srednjeg rasta i suptilno građena ali je svaka pojedinost na njenom licu i telu bila savršeno proporcionalna i uklapala se u ostale detalje. Crna kosa padala joj je sa obe strane savršeno uobličeno lice, prefinjenih crta i izraza; mali nos, duboke plave oči, okruglasta fina brada, pune rumene usne, graciozno izduženi vrat, sačinjavali su skladnu

celinu na proporcionalno izvajanom telu. Niska bisera ležala je na glatkoj koži ispod vrata, praveći luk iznad uzdignutih, čvrstih grudi, koje je isticala tesno pripijena košulja uvučena u isto tako pripijene pantalone od džinsa, ispod kojih su se naslućivala zaobljena ženstvena bedra i dugačke butine.

Oči vlasnice ranča nisu skrivale interesovanje za gosta.

– Da, ja sam Holidej – rekao je Dok i od njegovog zvučnog glasa njene oči su se zažarile.

– Drago mi je što smo se upoznali, mister Holideje. Marša mi je za večerom rekla da ćete doći. Priznajem da je to razlog što sam večeras ovde.

Na njen dosta iskren istup Holidej se osmehnuo krajem usana.

– Došli ste zbog Džejka – pretpostavila je Fejt.

Holidej je klimnuo glavom. – Da, došao sam da vidim šta se desilo. Kako sada stvari stoje izgleda da ću morati da sprovedem svoju privatnu istragu.

– Zar vam šerif nije rekao da je istraga vođena i završena?

– Rekao mi je ali to što je urađeno nije ništa. Mislim da je učinjeno dosta propusta... i sve je ostalo pod velom tajne. A ja želim da ubica bude kažnjen. Kad smo već kod toga, mis Ruleman – nastavio je Dok sedajući. – Možda biste vi mogli pomoći da ubica bude otkriven.

– Kako? Ja zaista ništa ne znam o tome. – rekla je Fejt šireći bespomoćno ruke.

– Možda ipak znate. Ne mislim o samom ubistvu nego o nečem drugom što može biti u vezi sa ubistvom. Pre svega, šta vi mislite, zašto je Džejk ubijen?

– Ne znam. Ne mogu ni da sanjam šta bi tome mogao biti razlog. On je

bio pristojan, miran i druželjubiv čovek – odgovorila je i slegnula ramenima.

– A da li se u poslednje vreme neobično ponašao... neobično u tom smislu da je to odudaralo od njegovog svakodnevnog ponašanja?

– Ne mogu da se setim. Sve je bilo kao uvek, sem možda... – začutala je i spustivši se na stolicu pogledala Holideju u oči. – Sem možda što je dan ili dva... tačno, dan uoči smrti bio nešto neraspoložen. Sećaš li se toga, Marša?

– Marša je klimnula glavom. – Da, tako je. Vratio se uveče sa pašnjaka nekako bezvoljan i sumoran i... – Marša je začutala i njen pogled se zadržao na Holidejevom licu kao da se nešto prisetila. – Čini mi se da je rekao...

– Šta...? – zapitao je Dok pun iščekivanja.

– Rekao je da treba nešto da kaže Fejt.

– Je li vam rekao? – obratio se Dok vlasnici ranča.

– Ne znam... Ne sećam se.

– Ne, nije – umešala se Marša. – Te večeri Fejt nije večerala sa kaubojima... zbog glavobolje.

– Ah, tako je, sad se sećam – potvrdila je Fejt. – Rano sam otišla na počinak.

Holidej se zamislio. Da li je Džejk hteo nešto važno da saopšti vlasnici ranča. I šta? Da li je to, možda, bio ključ tajne njegove smrti. Pogledao je Fejt u oči.

– A da li se sećate nečeg drugog? Da li je bilo nekih tuča ili svađa na ranču? Stekao sam uticak da se vaši ljudi dosta dobro slažu, ali...

Fejt se zamislila. – Da, dobra su ekipa. Nikada nije bilo...

– Jeste! – prekinula ju je Marša. – Sećate li se kad se jednoga dana Mel

Osborn vratio sav krvav u licu. Rekao je da je pao s konja ali ja mislim da je bilo nešto drugo. Mislim da ga je neko pretukao.

– Da, sećam se toga – izustila je Fejt glasom koji se gubio u grlu. – Ali pre toga desilo se nešto što je dobrim delom razlog što sam večeras ovde. Htela sam da razgovaram sa vama.

– Sa mnom? O čemu to? – zapitao je Dok.

– O nečemu što me dovodi u zabunu. Ne znam da li su te činjenice u nekoj vezi ali u svakom slučaju mislim da ne bi bilo štete ako vam to ispričam. Na kraju, o vama se priča da ste sa šerifom Erpom pravili čuda, pa vam moj problem neće biti novost.

Holidej se kratko osmehnulo i odmah zatim njegovo lice ponovo se uozbiljilo. – Ostavimo sada hvale i preporučavanja, mis Ruleman. Pređite na stvar. Ovaj svet je niz uzroka i posledica pa i to što ćete mi reći može biti korisno za moju istragu.

– Možda. U svakom slučaju ja tada na to nisam obratila pažnju ali sada mi se čini da sam pogrešila. Ukratko: jednoga dana Osborn je došao kod mene i rekao da hoće nešto da mi saopšti... ali u tajnosti. Bio je ozbiljan i kako mi se učinilo pomalo usplahiran. Pošto je on naš stari radnik još iz vremena kada je moj otac počeo da stvara ovaj ranč ja sam ga zapitala o čemu se radi. On mi je sasvim nedvosmisleno izrazio sumnju da neko krade stoku sa pašnjaka. Pitala sam ga da li Sirson zna za to. On se ušeptrljao i odgovorio dosta neodređeno. Kada sam mu rekla da ću o našem razgovoru obavestiti Sirsona on se još više zbunio i zamolio da mu ništa ne govorim dok ne proveri da li su njegove sumnje sasvim tačne. Objasnio je da ne želi da stvara nepotreb-

ne smutnije ukoliko njegove sumnje nisu osnovane.

– Šta je posle bilo? Da li vas je naknadno obavestio o svojim proveravanjima – zapitao je Dok jedva prikrijujući nestrpljenje.

– Ne, nije. Možda nije imao vremena. Sve se odigravalo vrlo brzo.

– Hm! – dunuo je Holidej kroz nos. – I posle toga taj Osborn je bio premalačen?

– Nisam sigurna da je Marša u pravu. Možda je zaista pao s konja.

– I šta ste vi učinili? Jeste li rekli Sirsonu? I ko je taj Sirson?

– Sirson je nadzornik ranča. Ne, nisam mu ništa rekla. Brzo sam zaboravila na taj događaj – rekla je Fejt. – Ali kada sam od Marše čula da ćete početi potragu za Džejkovim ubicom, smislila sam da vam nešto predložim.

– Bilo bi interesantno porazgovarati sa tim Osbornom – primetio je Holidej uzdržano ne komentarišući šta bi to htela da mu predloži.

– To neće biti moguće, mister Holideje. On više nije tu – rekla je Fejt Ruleman.

– Nije tu? Zar je napustio posao? – začudio se Dok i iskra sumnje bljesnula mu je u oku.

– Da. Nekoliko dana posle toga pada... ako je bio pad, došao je kod mene i tražio da ga isplatim. Začudila sam se jer pre toga nikada nije nago-vestio da bi hteo da ode. On mi je nešto smušeno objasnio da mu je umro neki daljni rođak u Kanzasu i da je od njega nasledio malu farmu. I otišao je. Mislite li da to ima nekog značaja? – prenela se Fejt.

– Moglo bi imati – primetio je Dok. – Ali ako nije tu onda nećemo ništa saznati.

Odbio je gust dim i zamislio se. Da li je taj odlazak bio u nekoj vezi sa Džejkovim ubistvom? Možda. Na um

mu je ponovo pala pretpostavka da se konci zločina obično ne prostiru daleko. Ako mu je cilj da otkrije Džekovog ubicu onda će morati da uzme u obzir i događaj sa Osbornom. Ali kakva je u tome bila uloga Fejt Ruleman? Žena njene lepote nije mogla ostaviti ravnodušnim ljude oko sebe, što je moglo imati posledica makar i bez njenog znanja. Sveža i mlada izgledala je vrlo primamljivo i izazovno. Vitice njene crne kose prelivale su se pri svetlosti petrolejke u zelenkaste i bakarno crvene nijanse.

Kratko vreme vladala je tišina. Marša ih je ispod oka posmatrala i nije joj promaklo da je njena poslodavka impresionirana Holidejem. To nije bilo za čuđenje jer je Holidej bio nesumnjivo lep muškarac i imao je otmeno držanje. Dok Holidej je bio visok, vitkih linija, jedva uočljivo koščat i mišićav jer je njegovu mišićavost skrivalo savršeno skrojeno odelo. Taj utisak dopunjavala su umereno široka ramena i prsa što je svedočilo o njegovoj snazi. Tamno odelo i čista bela košulja sa tankom kravatom pored svilenog prsnika golubije boje dopunjavala su izgled džentlmena, a niklovani revolver sa drškom od slonovače u futroli od crnog boksa pripasanoj uz butinu otkrivao je čoveka spremnog na sve. To je bio pravi Dok Holidej i to nije izmaklo oku Fejt Ruleman.

– Marša ima vrlo visoko mišljenje o vama, mister Holideje. Nije ni čudo obzirom da svi znaju koliko ste slavni.

– Ja ne bih baš rekao da sam slavan. To je nešto drugo.

Fejt se osmehnula i njene oči su otkrile zainteresovanost. – Htela bih da znate nešto, mister Holideje. Nešto što je u vezi sa Džekom.

– Oh? A šta to?

– Bilo mi je jako žao kad sam čula da je mrtav. Zbog njega, Marše i uopšte.

– Onda nećete imati ništa protiv da razgovaram sa vašim ljudima kada nađem da je to potrebno.

– Naravno da neću. Naprotiv, žarko želim da nađete ubicu – dodala je drhtavim glasom. – Istina, oni će ovih dana biti zauzeti skupljanjem stoke, ali nemam ništa protiv ako nekoga od njih zadržite pola časa ili čas.

Ustala je da pođe i prišla vratima fiksirajući zamišljenim plavim očima visokog pustolova. Za trenutak njen pogled se sreo sa Holidejevim pogledom i Fejt je odjednom osetila da joj srce nešto brže kuca i neki neodređenim drhtaj ispod grudi. Neka prikriivena snaga nalivena u njegova ramena, oštre linije njegovog lica i oštre sivoplave oči kao da su izmicale tlo ispod njenih nogu. Glas joj je izdajnički podrhtavao kada je progovorila.

– Maločas sam vam rekla da hoću nešto da vam predložim a vi mi niste ništa odgovorili. Ne znam ima li nekog smisla da vam o tome govorim obzirom da, očigledno, niste mnogo zainteresovani?

– Kako da ne, recite šta imate na umu.

– Ispričala sam vam šta mi je Osborn predočio. Kopka me da li je govorio istina.

– Rekli ste da je na kraju kazao da će još jednom proveriti svoje sumnje i da će vas obavestiti. Međutim, to nije učinio.

– Ne, nije, ali me ta stvar ipak kopka. Vidite mister Holideje, dok mi je tata bio živ on je vodio brigu o svemu. Sada se sve svalilo na mene. Osećam veliku odgovornost jer bih htela da sačuvam ono što je on stvorio. „Lejzi K“ je njegovo delo.

– Razumem. I šta biste hteli od mene?

Fejt Ruleman ga je otvoreno pogledala u oči. – Vi tragate za Džejkovim ubicom, je li tako? Htela bih da istovremeno proverite da li je bilo krađe stoke na mom ranču. Spremna sam da vam za to platim pristojnu nagradu.

Holidej se nadmoćno osmehnuo.

– Ja ne iznajmljujem usluge, mis Ruleman, ja nisam najamnik i nagrada me ne interesuje. Ali pošto već želim da rasvetlim Džejkovo ubistvo pokušaću i to što tražite. Može biti da su te dve stvari u vezi. Ukoliko jesu tim bolje za vas. Rasvetlićemo obe zagonetke. Ako nisu onda ne obećavam da ću nešto učiniti. Da li ste zadovoljni?

– Jesam. – Spustila je ruku na kvačku. – Jeste li upoznali moje ljude?

– Samo Reba – obavestila ju je Marša.

– Trenutno niko od njih nije tu, svi su otišli u grad; biće velika igranka u sali „Zlatni grumen“. Ali kada se vrate predstaviću vam ih.

– Ne verujem da ću ostati toliko dugo. Ali neko vreme bih se ipak zadržao ako imate neku mapu vašeg ranča. Hteo bih da vidim gde su vaši glavni pašnjaci i gde ćete skupljati stoku za dogon.

– Da, imam veliku mapu u kući. Uzgred rečeno čini mi se da je vaš dolazak srećan obrt za mene. Možda ćete moći da mi date neki dobar savet u vezi s tim.

– Ja nisam kauboj, mis Ruleman.

– Ali ste čovek od iskustva.

– U svakom slučaju biće mi drago da vam budem na usluzi. Do viđenja Marša.

Oprostivši se od Marše, Dok je pošao za Fejt preko zamračenog dvorišta i ušao u kuću. U prostranoj dnev-

noj sobi Fejt je prišla ormariću za piće.

– Hoćete li nešto da popijete? – zapitala je.

– Brendi, ako imate.

Fejt je uzela flašu i nalila piće u dve čaše.

– Za uspeh vašeg posla – nazdravila je.

– Našeg posla, mis Ruleman.

Pet minuta kasnije Dok je studirao mapu ranča „Lejzi K“. Postavio joj je nekoliko pitanja i razgovor se nastavio još više od pola časa. Ranč je sve više tonuo u noćnu tišinu i Fejt je sa nekom neodređenom strepnjom očekivala trenutak kada će gost otići. Iako ga je poznavala manje od jedan čas, osećala je da je taj tajnoviti došljak privlači. Naravno, interesovali su je i drugi muškarci ali Dok Holidej je bio nekako drukčiji. Nije govorio mnogo, nije joj laskao kao što su to drugi činili i nije izgledalo da mu je do nje mnogo stalo. U jednom momentu uhvatila je sebe da gosta upoređuje sa Sirsonom. Nadzornik ranča bio je visok čovek i posedovao je neku sirovu lepotu udruženu sa grubošću karaktera. To je zaključila posle prvog poljupca. Sirson je umeo da bude ljubazan, da laska ali je istovremeno bio surov i bezobziran. Njegovi prostački dodiri i poljupci njegovih debelih usana brzo su joj ogađili i ona je ubrzo nagovestila da je njihov odnos završen. Od tada je atmosfera na ranču postala vrlo teška.

Holidej je ispio svoj brendi i uzeo šešir.

– Mislim da je vreme da pođem, mis Ruleman. Videćemo se ovih dana.

Ona je klimnula glavom i ispratila ga do vrata. Služinčad je već bila polagala.

Jašući ka Medisin Bou, Holidej je i

dalje razmišljao o Fejt. Morao je sebi da prizna da je vraški lepa i poželjna žena.

IV

Kada je Holidej stigao u Medisin Bou igranka je bila završena ali je zato salun pored sale bio prepun gostiju. Svi oni koji nisu našli partnerke za šetanje po mesečini ili nešto više od toga došli su da u čaši viskija ili piva potraže utehu za svoj neuspeh. Kauboji sa ranča „Lejzi K“ bili su među njima i ušavši u prostoriju zagušljivu od duvanskog dima, viskija i znoja Dok se uputio ka šanku pored koga je stajala grupa ljudi u kauboj-skim odelima. Jedan od njih izdvojio se iz grupe i pošao prema njemu. Dok je prepoznao Reba Elija.

– Hej, mister Holideje, gde ste do sada? Moram vam reć da je vaš dolazak veliko iznenađenje. Ne dešava se često da čovek kao vi dođe u grad – razdrao se očigledno malo pripit. – Dodite da nešto popijemo. Ja plaćam!

– Ja uvek sam plaćam svoje piće, Rebe. Ni ovo veče nije izuzetak. Ali predložiću nešto drugo. Ja plaćam piće za sve ljude sa ranča „Lejzi K“

– Sjajno! Čujete li momci? – obratio se grupi koja je stajala pored šanka. – Mister Holidej časti.

Za trenutak niko iz grupe pored šanka nije progovorio ni reć. Holidej je na njihovim licima uočio izraz izvesne odbojnosti i čak uzdržanog neprijateljstva što je bilo čudno obzirom da je onaj ko časti obično priman sa oduševljenjem. Ali ta atmosfera nedefinisane uzdržanosti trajala je kratko i ubrzo je osmeh razvukao lice jednog od ljudi iz kruga.

– Ja sam Lari Metson – rekao je kauboj. – Upoznajte se sa momcima.

Holidej je lagano prišao i osmeh-

nuo se. Bio je spreman da odglumi igru.

Lari Metson je svakog trenutka bio sve ljubazniji iako je Holidej imao osećaj da osmeh na njegovom licu nije iskren. Po njegovom licu zaključio je da Lari nije odavno kauboj po zanimanju.

Kauboj do Metsona zvao se Dirk Čepelin, čovek srednjih godina, strastan pušač, suvog nervoznog kašlja. Bio je omalen rastom, mršavih udova, pljosnatog lica, sitnih očiju koje su streljale pogledom. Dva „kolta“ počivala su u nisko pripasanim futrolama na prljavo sivim pantalonama.

Ostala trojica izgledali su kao obični kauboji obučeni u praznična odela. Reba Elija je već poznavao. Drugi, Džoe Sorbenson je verovatno bio najstariji u grupi. Imao je nešto više od četrdeset, izgledao je neprijateljski tmuran i pripadao je ljudima koji mere reći i retko govore. Peti je bio Bakster, čovek riđe kose i dubokog glasa.

Sva petorica dočekali su ga dobrodošlicom i posle ispijene runde pića i razgovora prvi neprijatan utisak je izglađen. Ali Dok se i dalje osećao kao da ima zmiju u džepu.

– Eli nam reće da ste prijatelj pokojnog Džejka Čalisa – progovorio je u jednom momentu Metson.

Holidej je klimnuo glavom i odbio gust dim.

– Čuli smo od njega da nameravate da tragete za Džejkovim ubicom.

– Aha – klimnuo je glavom Dok.

– I šta nameravate da uradite? Prošlo je već dosta vremena.

Pre nego što je Holidej stigao da odgovori leptir vrata su se širom otvorila i u okviru se naspram tame noći ocrtala jedna tamna silueta. Kauboji su zagalamili.

– Hej! Jesi li najzad uspeo da je ot-

pratiš do kuće, Demone? – doviknuo je Eli.

Krupni nadzornik ranča se osmehnuo i pustio vrata iza sebe.

– Rastali smo se tek kada smo utanačili sledeći sastanak – objavio je on još glasnije.

– Bogami, ženska strašno izgleda, da znaš – promumlao je Bakster.

– Znam. A vi više nemojte piljiti u nju – upozorio ih je Demon Sirson. – Objavljujem svima da je ona moja cura.

Prišao je društvu i spustivši šešir na šank, pucnuo prstom konobaru da mu natoči piće.

– Ovde je neko koga bi trebalo da upознаš, Demone – prekinuo je Bakster kratko ćutanje.

Sirson je oštro pogledao kao da je tek primetio pustolova na drugoj strani kruga, ali Dok je znao da je to loše odglumljeno iznenađenje. Nadzornik se uspravio do pune visine i tek tada je do punog izraza došla njegova snažna telesna konstrukcija.

– To je Dok Holidej – informisao ga je Eli – Prijatelj Džejka Čalisa.

Holidej je ćutke klimnuo glavom.

Sirson se zagledao u njega i na kraju progovorio.

– Kad ste stigli u Medisin Bou, Holideje?

– Danas... – odgovorio je Dok kratko.

– Holidej namerava da traga za Džejkovim ubicom, Demone – dodao je Eli.

Laganim pokretima prstiju kao da ga ništa drugo ne interesuje, nadzornik je zavio cigaretu.

– Čuo sam. Ne znam samo koliko će u tome imati uspeha – Zatim se obratio Holideju. – Znam dosta o vama Holideje. Džejk vas je često pominjao a ponešto sam čuo od drugih – osmehnuo se. – Ne uvek baš povoljne

priče. No sve što sam čuo najavljuje da ste krupna zverka. Vrlo krupna i opasna zverka. Iskusan, opasan čovek brz na pištolju, možda najbrži na celom Divljom zapadu...

Zapalio je cigaretu i povukao dim duboko u pluća.

– ... Pa lepo, sve je to možda istina, Holideje... ali ima jedna stvar koju treba da imate u vidu. Istraga je davnno završena, trag više ne postoji.

– Trag uvek postoji samo ga treba naći – javio se Dok.

– Da je bilo moguće šerif bi ga našao... uz našu pomoć. Svi smo mi bili Džejkovi prijatelji.

– Možda izgleda tako ali ja nisam zadovoljan onim što sam pročitao o istrazi.

– Istraga je zaključena. Bio je to jedini moguć ishod.

– Možda... na osnovu utvrđenih činjenica.

– I tako, vi ste došli ovamo da ponovo njuškate – promrmľao je Sirson. – Kasno je, Holideje, trag je već previše hladan.

Iz nekog razloga Sirson se od prvog momenta držao arogantno, čak neprijateljski prema njemu, pomislio je Holidej. Zbog čega, to Dok nije mogao da dokuči. Možda se ambiciozni nadzornik ranča bojao da će pustolov svojim delovanjem na neki način narušiti njegov autoritet na ranču, ali to objašnjenje nije izgledalo dovoljno logično za Sirsonovo neprijateljstvo. Možda se negde u skrivenim kutovima psihe skrivao neki tajni razlog koji će tek kasnije biti obelodanjen.

A možda je to bio Sirsonov uobičajeni stav prema svakom novom čoveku.

– U svakom slučaju – obratio mu se Sirson glasom nalik na mumljanje – dogon stoke počinje za dva dana. Moji ljudi će biti zauzeti i neće imati

vremena za gubljenje u praznim pričama.

Holidej nije odgovorio. Imao je na umu nešto mnogo važnije od beskorisne rasprave sa Demonom Sirsonom. Oslonjen na šank, razmišljao je o šerifovom izveštaju i zabeleženim činjenicama. I nečega se setio. Put kroz Kanjon zmija bio je malo korišćen i ubica je sigurno znao da je Džejk jedan od onih koji tuda prolaze. Ako se već potrudio da postavi zasedu na takvom mestu ubica je morao znati da će žrtva u određeno vreme tuda proći. A tu informaciju ubica je mogao dobiti samo od kauboja sa „Lejzi K.“ Možda uz čašu pića u salunu.

Malo po malo salun se počeo prazniti. Partija pokera se završila i razgovor je postepeno zamro. Holidej je ispio brendi do kraja, stavio novac na šank i mahnuvši rukom kaubojima sa ranča „Lejzi K“ izašao napolje. Dočekala ga je noć prosečena svetlošću svetiljki i fijukavo švičkanje repova konja na privezištu. Još uvek zanet u misli, pošao je ka Džoevom pansionu.

Idući drvenim trotoarom podsvesno je osluškivao bat svojim koraka i udaljeni žagor pijanih kauboja koji su se spremali da pojašu. Zatim je zakoračio na zemlju i šum njegovih koraka je utihnuo, ali su mu misli i dalje bile zaokupljene pitanjem kako je ubica znao da će Džejk u određeno vreme proći kroz kanjon. Da bi to saznao morao se raspitivati a u tom slučaju neko od kauboja se možda sećao tog čoveka. U svakom slučaju bilo je dosta pitanja koja se spremao da ovih dana postavi Sirsonovim kaubojima.

Zastao je na uglu ulice odjednom svestan duboke tišine, neuobičajene čak i za to doba noći. Crna mačka pretrčala je ispred njega i on ju je ispratio pogledom kada je zamakla između nabacanih sanduka u dvorištu

preko puta. Ali tek što je nestala u hrpi kutija i sanduka, mačka je frknula i šmugnula u stranu kao oparena. Očigledno da je tamo u mraku naišla na nešto što se obično tamo nije nalazilo. Istog sekunda Holidej se setio Kanjona zmija, Džejka i... bacio se glavačke u senku ograde na drugoj strani ulice.

Još dok je lebdeo u vazduhu tišinu noći prolomio je pucanj. Kuršum teškog kalibra otkinuo je veliki komad ivera sa zida pored koga je Dok stajao.

Drugi hitac digao je prašinu pored njegove glave a treći nije ni ispaljen. Pretekao ga je hitac iz Holidejevog pištolja ispaljen naubicu iz tame. Prazne konzerve u sanduku u dvorištu preko puta su zazvečale, a zveket lima zagušio je drugi i treći Holidejev pucanj.

Pucajući prema napadaču Holidej se otkotrljao u zaklon iza suprotnog ugla i izvirio da osmotri situaciju. Posle prvih nekoliko pucnjeva zavladała je tišina i ništa se nije micalo. Ali napadač se svakako još uvek nalazio u dvorištu preko puta i ako je hteo da ga ščepa, Dok je morao da prođe kroz dvorište iza sebe, obide zgradu iza koje se zaklonio i napravi dosta širok luk da bi napadaču zašao iza leđa. To bi mu uzelo dosta vremena i napadač je za to vreme mogao pobeći, ali drugog rešenja nije bilo. Jurnuti preko ulice pravo naubicu značilo je izložiti se smrtnoj opasnosti jer je busijaš očigledno bio dobar strelac. Odlučivši se za ono prvo, Holidej se počeo povlačiti nazad ka živoj ogradi, osluškujući galamu malobrojnih gostiju saluna koji su izašli na ulicu da vide šta se događa. Pošto na ulici nisu našli nikoga, ljudi su se ubrzo vratili svojim čašama.

Kada se posle desetak minuta na-

šao na petnaestak koraka iza gomile sanduka, tamo više nije bilo nikoga. Busijaš je očigledno predvideo njegovu nameru i blagovremeno umakao. Iza sebe je ostavio samo miris baruta i dve ispaljene čaure kalibra '44.

Ali napadač je pored toga ostavio još nešto: dokaz da je ubica Džejka Čalisa još uvek u gradu! Zbog čega bi inače neko pokušao da ga ubije u gradu gde nije imao nijednog neprijatelja, razmišljao je Holidej? Očigledno da je ubica, ili njegov saučesnik, znao šta prijatelj Džejka Čalisa namerava. A za tu Holidejevu nameru znao je vrlo mali broj ljudi... tačnije rečeno samo ljudi sa ranča „Lejzi K“!

Dok je lagano hodao ka pansionu starog Džoa, pred Holidejevim očima se sve više uobličavala silueta snažnog, visokog čoveka veoma slična nadzornika ranču Demonu Sirsonu. U tom trenutku Dok bi mnogo dao da sazna da li grubi predradnik ispija viski u salunu ili je negde na drugom mestu. Ali sreća nije dala da to utvrdi. Vrativši se do saluna, utvrdio je da su kauboji sa ranča „Lejzi K“ otišli. Njihovih konja nije bilo na privezištu!

U pansionu su ga dočekale širom razrogačene oči mame Ketlin. Prošlo je dosta vremena pre nego što se iz njenih širom otvorenih usta otelo:

– Ah... šta ste radili, mister Holideje? – rekla je čisteći rukom njegovo prljavo odelo.

– Ništa naročito. Molim vas da mi odelo sutra ujutro bude očišćeno i ispegvano... kao i košulja. Laku noć misis Ketlin.

Gospođa Ketlin ga je ispratila pogledom ne prestajući da vrti glavom. U njenom poslu sretala je dosta različitih ljudi ali nikada joj nije bilo jasno zašto muškarci moraju da budu tako ratoborni kad na svetu postoji

mного drugih stvari lepših od pesnica i „kolta“.

V

Zraci već odavno probuđenog sunca već dosta dugo su grejali krovove pokrivene crvenim crepom kada je Dok Holidej otvorio oči. Još uvek je osećao umor od putovanja i sinoćnog događaja ali to ga nije sprečilo da ustane i obavi uobičajenu jutarnju toaletu. Napolju je dosta jak vetar šumeo u granama borova, lipa i pamukovog drveta, a klopavanje točkova tovarnih kola svedočilo je da je gradski život već odavno u punom zamahu.

Okačeno na vešalicu, pred vratima ga je čekalo očišćeno i ispegvano odelo i on se bez žurbe obukao, svezao mašnu i pripasao gladak opasač sa futrolom od crnog boksa iz koje je virila bela drška niklovanog revolvera. Uzevši šešir zastao je pred vratima da oslušne i pošto u hodniku nije čuo nikakav šum izašao je iz sobe. U maloj trpezariji je doručkovao prženu šunku sa jajima i kafu čiji je miris naslućivao još u svojoj sobi. Dopustio je sebi luksuz da uz kafu uživa u mirišljavoj havana cigari i tek kada je odbio poslednje dimove ustao je i izašao na ulicu. U štali je iznajmio konja i uputio se van grada.

Topli prsti već užarenog sunca su grejali dodirom kada je zašao u preriju. Sem šuma visoke trave koja je dosezala do stremena nije se čulo ništa drugo dok se bližio Kanjonu zmija. Kada je zašao u hladoviti klanac vetar je prestao i skoro jedan čas Holidej je jahao u tišini remećenoj samo zvonkim odjekom konjskih kopita.

Pri kraju kanjona tlo se počelo dizati da bi se na kraju izlaz iz kanjona otvorio u širok plato. Bio je to ravan

teren sa retkim bokorima trave kao jedinim rastinjem. Otprilike jednu milju dalje pružala se ograda „Lejzi K“ ranča. Duga linija žice gubila se u izmagličastoj daljini a na mnoga mesta stubovi ograde ležali su na zemlji. Obzirom na to, Dok Holidej je verovao da će u blizini sigurno naići na kauboje sa ranča.

Proračun ga nije prevario. Jednu milju prema istoku ugledao je kola sa alatom i jednog čoveka koji je marljivo radio na ogradi. Poterao je konja u kas i ubrzo prepoznao Reba Elija. Kauboj je sav moker od znoja vredno ispravljaio jedan nahereni stub, nastojeći da zategne pokidanu bodljikavu žicu, ne obazirući se na već užareno sunce. Videvši Holideja on je seo u hlad jednog velikog pamukovog drveta i otpio vodu iz čaturice. Holidej je sjahao i pridružio mu se.

– Toplo je – konstatovao je Dok tek da bi započeo razgovor.

– Jeste – začutao je Reb Eli i posle nekoliko trenutaka dodao – Ali biće još toplije.

– To nije ništa čudno u ovo doba godine – odvratio je Dok. – Uskoro će leto.

– Nisam na to mislio – rekao je Eli vadeći duvankesu. – Mislio sam da će biti vruće na ranču.

– Zašto? Šta je to što može podići temperaturu na ranču?

– Ženska, eto šta. Fejt Ruleman – izustio je kroz suvo grlo Eli.

– Fejt Ruleman? Zašto bi ona palila vatru na ranču?

– Ne ona nego zbog nje. Zar niste primetili kako je sinoć bila obučena?

– Ne. Je li to bilo nešto drukčije nego obično?

– Naravno. – Eli je začkiljio očima u Doka. – Drukčije nego šta, i to zbog vas kako mi se čini. Ne čudi me onda što vas je Demon popreko gledao. Na

njegovom mestu svaki drugi bi učinio isto.

– Demon Sirson? Predradnik?

– Baš on, Holideje, vi to naravno ne znate jer ste tek došli u ovaj kraj ali Fejt je bila njegova devojka...

Holidej ništa nije odgovorio. Dakle ipak, u aferu, konačno ulazi i neka žena.

– Nije to bilo nešto trajno – dodao je Reb Eli. – Fejt je suviše velika gospođa za njega... i suviše bogata. To je moralo da se završi.

– Hm – dunuo je Dok kroz nos. – Rebe, šta ste vi znali o Džejku? Je li on imao neke veze sa Fejt?

– Džejk? Ne, on je suviše voleo svoju ženu.

– Jeste li poznavali neke sa kojima se družio... van ranča?

– Ne... Džejk i ja nismo bili naročito bliski – procedio je Eli. – Žao mi je što vam ne mogu pomoći.

– Ali verovatno ste ga nekada čuli da govori o svojim poznanicima? – nastavio je Dok sa pitanjima.

– Poznanicima? Ne sećam se. Možda će Demon dojahati ovamo da proveri kako napredujem sa poslom – promenio je Reb Eli temu razgovora.

– A kako stvar stoji sa neprijateljima? Zna li nešto o njima?

Holidej je pažljivo pogledao svog sagovornika nastojeći da otkrije svaku promenu na njegovom licu. Ali Reb je samo pušio.

– Nema mnogo koristi od priča o mrtvima – promrmljao je na kraju.

– Nastojim da nađem trag ubici – podsetio ga je Dok.

Eli je drhtavim prstima ugasio opušak cigarete i šakom obrisao znoj sa čela.

– Mi mislimo da ga je ubio neki skitnica.

– Ali šta je bio razlog? – insistirao

je Holidej. – Istraga je utvrdila da Džejk nije bio opljačkan.

– Možda neki ludak koji voli da puca u ljude.

– Ja to ne bih rekao. Naprotiv, mislim da je ubica imao neki razlog. I ne samo to: mislim da je on još u blizini.

Eli se neprimitno trgao. – Zbog čega to mislite?

– Neko je noćas pucao na mene iz zasede.

– Možda neki vaš neprijatelj koji nema hrabrosti da se otvoreno suoči sa vama.

– Ne verujem. Ja taj napad povezujem sa Džejkovim ubistvom. Neko hoće da me spreči da tragam. A to bi mogao da bude samo Džejkov ubica.

Reb Eli je odjednom ustao.

– Moram da nastavim opravku ograde. Nisam još ništa uradio – promrmaljao je uzimajući jedan kraj žice u ruku.

Holidej ga je zamišljeno gledao. Lice Reba Elija bilo je bezizrazno i nemo kao nadgrobni spomenik. Uzgred je postavio kauboju još jedno pitanje i dobio nejasan, gundav odgovor, baš kao što je i očekivao. Postojao je, verovatno, razlog za Elijevu uzdržanost i ćutanje.

Holidej je ustao da pođe. Eli ga je pogledao ispod oka. – Kuda ćete?

– Da još malo procunjam po okolini.

– Samo napred, ali ne verujem da ćete nešto naći.

– Do viđenja. Još ćemo se videt – rekao je Dok i pojahao konja.

Podne i popodnevnu vrućinu proveo je u hladu jednog slatkog kestena pored izvora koji je tiho žuborio. Razmišljao je o svemu što je do tada saznao ali mu se uvek činilo da je u pat poziciji. Niotkuda ni tračka svetlosti. Tako je proveo nekoliko časova i tek kada je sunce počelo da se bliži

horizontu, pojahao je konja i zaobilaznim putam pošao ka gradu. Jahao je dosta brzo kroz visoku travu u susret prijatno svežem večernjem povetarcu. Došavši do ruba visoravni zastao je. Zarubljena visija pružala se pred njim kao zatamnjena bezoblična masa.

Holidej je poterao konja niz neravan, uzan put koji se spuštao do podnožja platoa. Bio je to teren nešto niži nego severni deo ranča „Lejzi K“, na kome su pronađene skromne naslage srebra. No rudnici nisu opravdali svoje postojanje i sada je radio samo Bajterov rudnik.

Pri svetlosti rumenog sunčevog silaska ka zapadu uspeo je da razabere uzan puteljak koji je vodio do Bajterovog rudnika. Iza njega dizali su se kao vrhovi noževa oštri špicevi kanjanskih litica, nadneti nad klanac kao i stolicima ranije.

Poterao je petama svog konja preko tepiha trave i bokora žalfije koji su šušitali pod konjskim kopitama. Kada je noć spustila šaku na kanjon, stigao je do rudnika. Ulazi u napuštenu okna zjapili su prema putu a nekih stotinu metara dalje nazirala se brvnara sa osvetljenim prozorima.

Bila je to Bajterova brvnara u kojoj je sada živeo rudar koji je našao Džejka.

Presekao je prečicom ka kolibi i šum kopita izmamio je na vrata jednu osobu.

– Tata! – dozvala je devojka.

Bleda svetlost petrolejke prodirala je kroz otvor vrata i prozor i Holidej se uputio ka njoj.

– Tata...

Devojka je zastala u pola reči kada je videla da konjanik nije Džil Mencin. jednom rukom mašila se dvocevke obešene na klin pored vrata ali je odjek njenog imena prekinuo njen pokret.

– Mis Mencin – progovorio je Holidej pretpostavivši ko je ta devojka.

Sedeo je uspravan u sedlu, manje nego pet metara daleko od nje, lica jedva obasjanog svetlošću iz kuće. Sivo plave oči svetlucale su u senci kalifornija šešira.

– Džon Holidej – predstavio se. – Došao sam da razgovaram sa vašim ocem. On je našao telo mog prijatelja Džejka Čelisa.

– Džon Holidej? – ponovila je ona tiho i setila se čoveka čije telo je njen otac našao u kanjonu.

– Je li on tu?

– Ne... to jest... ubrzo će doći

Šta je taj čovek hteo? Njegova pojava izazvala je poplavu uspomena. Opet je pred sobom videla mlitavo telo i setila se očevih reči: „Helen, ne želim da budemo umešani u to!“

Devojka se pribrala.

– Možete... sačekati ako želite.

Holidej je sjahao i uprkos izvesnoj strepnji, Helen se zadivila lakoći i gipkosti ovog stranca.

– Možda mi i vi možete pomoći, gospođice – rekao je.

– Tata je našao telo.

– Pročitao sa zapisnik – nastavio je. – Tamo piše da je Džejk nađen u kanjonu. Koliko sam mogao da vidim nema mnogo mesta pogodnih za zasedu i ubica je sigurno vrebao sa vrha litice... što znači da je morao doći preko ove visoravni. Jeste li čuli... ili videli nešto neobično pre pucnjave?

– Ne... – rekla je devojka posle kratke pauze. – Ja... nisam ništa ni videla ni čula.

Slagala je i prvi put u toku razgovora pogledala u stranu.

– To je nesreća – progovorio je Dok tiho, zapazivši kako je odgovorila na njegovo pitanje. – Vi i vaš otac ste mi bili jedina nada da ću odgonetnuti njegovo ubistvo.

– Poslednja nada...

– Da. Svuda sam nailazio na zid ćutanja. Ne mogu da otkrijem motivi ključ ubičinog identiteta. Postojala je neka mala mogućnost da ste vi ili vaš tata nešto čuli ili...

– Žalim, mister Holideje, ali ne možemo vam pomoći.

Ponudila je da mu pripremi kafu i on se spustio na stolicu.

Helen Mencin se užurbala oko pripremanja kafe i izvadila šolje iz ormarića na zidu. Možda je to što je ona znala bilo nevažno, razmišljala je, a možda je, opet, moglo biti ključ koji je ovom strancu trebao! Kako su sada stvari stojale ubica je slobodno jahao i možda je smišljao i pripremao novo ubistvo. No tada se setila svog oca. On bi se ljutio na svako angažovanje. Od prvog dana istrage on je uporno ostao pri geslu: nikako ne biti umešan!

Dok je voda ključala, Helen ga je posmatrala krajičkom oka. Zbog udaljenosti Medisin Boa nije joj bilo moguće da posećuje tamošnje igranke i sada je, posle dužeg vremena, bila nasamo sa jednim nepoznatim čovekom. To joj je probudilo sećanje na lepe i privlačne momke koji su je pratili u Sent Luisu, na vožnje kolima posle igranki, na ljude koji su joj se udvarali. Potajna čežnja zagrejala joj je grudi, čežnja da opet bude predmet pažnje i priželjkivanja.

Poslužila ga je kafom i sela za sto naspram njega. Dok Holidej je bio neku godinu stariji od muškaraca na koje je bila naviknuta, ali je izgledao više nego privlačno. Elegantno odeven, gospodskog držanja, gipkog skladnog stasa i muški lepog lica, on je morao kresnuti varnicu interesovanja u njoj.

Razgovor je ponovo počeo i Holidej se ponovo vratio na Džejk. Smušenim

rečenicama ona mu je ukratko ispričala kako je njen otac doneo Džejkov leš. Ponovio je ranije postavljeno pitanje i ona se zagledala u šoljicu.

– Mister Holideje...

– Molim?

– Ima nešto... – Glas joj je zamro. – Nije važno.

Topot konjskih kopita pomutio je tišinu. Njoj kao da je laknulo.

– To je tata.

Helen je pohitala ka vratima dižući ruku u pozdrav. Džil Mencin je sjahao, ljutito pogledao nepoznatog konja i umornim korakom ušao u kuću.

– Tata... ovo je mister Holidej – predstavila je Doka.

– Holidej! – ponovio je Mencin promuklo.

– Tako je, mister Mencine – progovorio je Dok pružajući ruku koju je rudar mlako prihvatio. – Prijatelj Džejka Čalisa.

Džil Mencin je ovlažio ispucale usne.

– Dok Holidej je već dovoljno a prijatelj Džejka Čalisa previše. Zbog čega ste došli, mister Holideje?

– Mislio sam da mi možete pomoći – objasnio je Dok.

– On... je pitao da li smo čuli ili videli nešto neobično u vreme ubistva.

Mencin je pogledao kćer.

– Znao sam. Zato sam i rekao da je prijatelj Džejka Čalisa previše nevolje. Šta si mu rekla?

– Rekla sam da nismo primetili ništa neobično.

Kopač zlata se svom težinom spustio na stolicu.

– Čuli ste mister Holideje... to je naš odgovor.

– Gospodine Mencine... koliko vremena posle pucnjava ste stigli na mesto događaja?

– Dao sam izjavu u istrazi – odgovorio je Mencin nabusito.

– To pitanje vam u istrazi nije postavljeno, ili tačnije, nije zapisano u zapisnik – predočio mu je Dok.

– Žao mi je, mister Holideje, ali ostavite nas na...

– Tata! – prekorela ga je Helen razljućena očevim neljubaznim ponašanjem.

Holidej je ustao. – Hvala za kafu, gospođice. I... ako se setite nečega što bi moglo biti od važnosti... potražite me u pansionu mame Ketlin.

Zastao je na vratima.

– Laku noć – izgovorio je jasnim, dubokim glasom.

Dok se penjao u sedlo, Helen je izašla na verandu za njim.

– Mister Holideje, – prošaputala je. – Oprostite mom ocu... on je... on jednostavno ne želi da bude umešan, i...

– Helen! – viknuo je Mencin iz kuće. – Ja čekam večeru!

Zaustila je da nešto kaže ali su joj reči zamrle na usnama. Više nego do tada Dok je osetio da devojkica nešto skriva. Nekoliko puta kao da je bila na ivici da nešto izlije iz sebe ali se uvek u poslednjem trenutku predomisli zahvaljujući ličnom oprezu ili potisnuta očevim uplivom.

Klimnuo joj je glavom u znak pozdrava i poterao konja. Stari kopač zlata će, naravno, ostati odlučan u odbijanju saradnje, ali se njegova kćerka, ako bi je našao samu i ponovo propitao, možda mogla pokolebati. Možda je suviše nade polagao u Heleninu skrivenu informaciju, ali na šta je drugo mogao da računa? Svaki drugi trag se odavno ohladio! Ako je zaista nešto skrivala i ako bude moguće nagovoriti je da popusti. Helen mu je mogla obezbediti bar iskru nade!

Holidej je zaustavio konja na ivici litice kanjona. Hladan vetar pirio mu

je oko nepomičnog lica dok je osmatrao tamnu liniju klanca ispod sebe. Spazivši prolom kroz koji se mogao spustiti u klanac, usmerio je svog konja ka njemu.

VI

Helen Mencin je žurno skinula svoju dugačku haljinu od sitno karirane tkanine i zamenila je odećom prikladnom za jahanje.

Bilo je već skoro devet časova i njen otac se nije makao već više od pola časa. To nije bilo ništa neuobičajeno. Pošto ga je žena napustila on se predao alkoholu i skoro svake večeri ispijao je skoro punu bocu viskija. Kći ga je u početku odvrćala od toga ali ubrzo joj je postalo jasno da je Džil Mencin rob alkohola. Na neki način alkohol je za njega bio zamena za sreću koja ga je stalno izbegavala. Mencinu je flaša bila utočište kome se mogao obratiti za trenutno olakšanje, oaza u pustinji nesreće, kratka iluzija u koju je mogao pobeći od grube stvarnosti.

Devojka je uskočila u odeću za jahanje motreći iz svoje sobe zgrčenu osobu. Njen otac je ležao oslonjen na sto sa poluispijenom čašom u ruci i praznom flašom koja se presijavala pri svetlosti petrolejke. Džil Mencin je spavao snom pijanca do grla naliivenog alkoholom.

Te večeri Helen ga nije odvrćala od njegove navike; naprotiv, čekala je da sebe dovede u ovo stanje znajući da će joj se tako pružiti prilika koju je želela.

Kliznula je tiho pored njega i nečujno zatvorila vrata. Ako bi se probudio pre njenog povratka sigurno bi doživela scenu. Helen je zazirala od te mogućnosti ali to je nije pokolebalo u njenoj zamisli. Odluka je doneta i

ona će je sprovesti bez obzira na posledice.

Devojka je pojahala konja i poterala ga ka visoravni. Samo nekoliko puta je bila u gradu ali je dobro znala put.

Nijednom se nije pokolebala dok je trkom jahala po tamnom tepihu kadulje i peska. Savest joj neće biti mirna sve dok Doku Holideju ne kaže za visokog konjanika. Njen otac je nešto drugo. On je već bio star i njegovu savest otupele su godine i piće. Za njega je strah da bude umešan bio dovoljan izgovor za ćutanje... ali ne i za nju! Naravno, postojao je i drugi razlog za ovo noćno jahanje: lepi došljak lično! Njegova fizička građa, njegova elegantna odeća, u stvari njegova upečatljiva ličnost u celini, a naročito njegove prodorne sivo plave oči nepomirljive i zapovedničke, pobrkali su sve njene dotadašnje odluke i naterali je na ovu naglu odluku. Helen je suviše dugo živela bez pažnje muškaraca i mada Dok Holidej nije pokazao za nju neko veliko interesovanje ona je osećala da je nešto neodoljivo vuče ka njemu.

Put do Kanjona zmija izgledao je skoro sablasno sa stenama čudno uobličenim u bleđa lica iskežena grčeviti osmesima, sa crnim otvorima umesto očiju. Stigla je do dna kanjona i puta i prohladan vetar počeo je duvati i nositi joj kosu dok je punom brzinom jahala niz vijugav prolaz.

Prošao je pun čas pre nego što je Helen Mencin izašla iz kanjona. Zategla je vođice i zaustavila konja. Male svetle tačkice pokazivale su joj gde se nalazi Medisin Bou. Kćerka kopača zlata poterala je konja u galop.

Pola časa kasnije ujahala je u grad. Neodređena vika i žagor iz glasnih grla dopirao je iz centra gde su saluni

još bili otvoreni, ali ona je skrenula u jednu sporednu ulicu sa ciljem da izbegne gužvu. Slučajno je znala gde se nalazi pansion mame Ketlin i znala je kako da dođe do njega.

Tu i tamo poneki prozor je još bio osvetljen i ona je hrabro nastavila da jaše nadajući se da je niko neće zapaziti. Iza jednog nezakriljenog prozora ugledala je grupu ljudi koji su igrali karte. Nešto dalje iznad leptir vrata saluna ugledala je niz glava nejasnih lica obavijenih oblacima dima, ali niko se nije okrenuo da pogleda zakašnelog konjanika. Posle nekoliko minuta ugledala je zapaljenu svetiljku iznad vrata pansiona. Zabrinula se da li će Holidej u ovo vreme biti u svojoj sobi. U toj zebnji zastala je u senci jednog granatog platana, neodlučna kako da dođe do cilja svog puta. No istog trenutka srce joj je brže zakucalo. Sa druge strane ulice približavao se niko drugi nego on! Sreća joj je bila naklonjena.

– Mister Holideje!

On je zastao i ona je izašla iz senke.

– Mis Mencin! – uzviknuo je. – Nisam očekivao da ćete doći...

– Morala sam! – šapnula je Helen žurno. – Ima nešto što biste morali da znate.

Holidej ju je uzeo za mišicu i privukao je u senku platana.

– Ja... ja bih vam to rekla ranije – priznala je Helen. – ... ali bojala sam se oca.

– Je li vam on dopustio da dođete?

Ona je odmahнула glavom.

– Sačekala sam dok se dobro nalio pićem – promrmljala je. – Kad bi znao da sam ovde on bi... bio bi besan!

– Rekoste da ima nešto što bi trebalo da znam – podsetio ju je Dok.

– Mister Holideje – izustila je de-

vojka kao bez daha – onoga dana kada je Džejk Čalis ubijen ja sam videla nešto... videla sam jednog čoveka. Ali to je bilo čitav čas pre nego što je odjeknuo pucanj.

– Nastavite! – rekao je Dok bez intonacije glasa.

– To možda nema nikakvog značaja – rekla je. – Jahao je ivicom klanca... do ona četiri špicasta vrha... i tamo je čekao.

– Jeste li ga dobro videli?

Helen je klimnula glavom.

– Bio je to visok čovek... bar nekoliko santimetara viši od vas... i čini mi se da je jahao jednog snažnog mrkova.

– Ima u gradu bar nekoliko ljudi koji bi mogli odgovarati tom opisu – predočio joj je Holidej.

– Možda, ali toga čoveka je sam i ranije videla – nastavila je. – Ne znam mu ime... ali videla sam ga kad se tukao.

– U Medisin Bou?

– Da. Tata je tada bio u uredu gospodina Bajtera – nastavila je Helen. – Ja sam obilazila trgovine. Tuča se desila na drugoj strani ulice... ispred saluna „Točak“. Taj visoki čovek je tukao jednog kauboja; prebio ga je na mrtvo.

– Visok čovek, viši od mene, koji se tukao ispred saluna „Točak“ – preslišao se Holidej.

– To nije baš mnogo za traganje – rekla je devojka odjednom ohlađena.

– To je sve što imam – odvratio je. – Hvala mis Mencin... možda ste bili od velike pomoći.

– Tata je znao sve ovo – pokušala je da opravda svog oca – ali se bojavao da kaže šerifu. Nije želeo da bude umešan.

– A vi?

Helen je oklevala. – Ja... se ne bojim, mister Holideje.

– U svakom slučaju ni vi ni vaš otac nemate čega da se plašite – umirio ju je Dok. – Ja vas neću umešati. Ja ću raditi na osnovu ovog obaveštenja ali niko neće znati od koga ono potiče.

Dodirnuo ju je rukom po mišici.

– Prešli ste dugačak put da biste mi ovo saopštili... prešli ste ga sami. Za ženu nije bezbedno da se bez pratnje noću kreće po preriji.

– Ja se ne bojim! – rekla je.

– Verujem, ali ja ću vas ipak otpratiti do kuće – rekao je Holidej odlučno.

Osmeh je zaigrao na njenim usnama.

– Neću odbiti ponudu, mister Holideje.

U toku jahanja kroz Kanjon zmija Holidej je razmišljao o svom sledećem potezu. Ključ koji mu je Helen dala nije značio mnogo ali je bio bar nešto. Sutra će otići do saluna „Točak“ i ispitaće konobara; ovaj će se svakako sećati tuče u kojoj je jedan učesnik bio premlaćen i možda će se setiti imena tog visokog čoveka.

Jedan čas kasnije jahali su kroz višiju. Svetlost u kolibi Džila Mencina još je čkiljila i devojka je zaključila da njen otac još uvek spava pijanim snom.

Holidej je sjahao pred brvnarom i pomogao devojci da sjaše. Oslonila je drhtave ruke na njegova ramena i dopustila mu da je spusti na zemlju.

– Mnogo vam hvala na ovome što ste učinili – ponovio je.

Devojka je bacila pogled na osobu zgrčenu preko stola. Holidej je pokretom glave pokazao ka njemu.

– Nije potrebno da on bilo šta sazna – rekao je.

– Ako nađeteubicu... zar vam neću biti potrebna da ga identifikujem?

– Pokušaću da vas ne umešam – obećao je Dok. – Taj konjanik koga

ste videli na grebenu iznad kanjona ne mora biti Džejkov ubica. Ono što treba da učinim to je da saznam njegovu ime i da saznam da li je eventualno imao neki motiv za Džejkovo ubistvo. Ako je postojao takav motiv onda bi... onda će sve zavisiti od mene... U svakom slučaju, ako primeti da sam mu na tragu, on će verovatno, učiniti neki potez koji će ga izdati.

– Mister Holidej... – rekla je mekim glasom. – Drago mi je ako sam vam bila od pomoći.

Izgledala je vrlo lepa na mesečini i da Holidej nije bio zaokupljen drugim problemima, Helen Mencin bi mu bila još privlačnija. Dok je govorila njene usne su se jedva razdvojile a njeno lice približilo se njegovom.

– Mister Holideje...

– Da...

Neočekivano, njene ruke su se obavile oko njegovog vrata i privukle njegovu glavu; njene rastavljene usne sklopile su se preko njegovih i mada u prvom momentu Holidej nije odgovorio, dodir njenog drhtavog mladog tela naveo ga je da je privuče sebi. No odmah zatim odvojio je usne od njenih.

– Doći ćeš opet... hoćeš li? – progovorila je molećivo.

– Možda – rekao je promuklim glasom.

Pružio je ruku i dohvatio jabuku sedla.

– Dok... imaš li... imaš li neku drugu ženu?

– Drugu... uvek ima drugih žena, Helen – rekao je i skrenuo pogled na drugu stranu. – A ja... to je druga priča.

Njeni prsti milovali su njegovu naddlanicu.

– U svakom slučaju... znaš gde me možeš naći – usudila se da izgovori.

Dok Holidej se popeo u sedlo i uz

nehajan pozdrav rukom poterao ko-
nja. Ona ga je pratila pogledom dok
je zamicao u noć i posle toga ostala
još neko vreme na verandi pred ku-
ćom. Postojala je neka druga žena u
njegovom životu, znala je to po nači-
nu kako ju je poljubio. Njegov zagrl-
ljaj, mada je upalio vatru u njoj, nije
u sebi imao strast koju je želela.

Konačno je Helen ušla u kuću. Sa-
vest joj je bila mirna ali imala je ču-
dan, neobjašnjiv osećaj da, uprkos
njenim naporima, Dok Holidej neće
biti njen.

Helen Mencin nije mogla znati da
Dok Holidej nikada neće biti ne samo
njen nego nijedne druge žene. Njegov
životni put bio je put usamljenika.

Njen otac se pokrenuo kada je pro-
šla pored njega. Ona se brzo ušunjala
u svoju sobu i u mraku presvukla. Po-
što je zakopčala domaću haljinu,
otvorila je vrata i uzela svetiljku sa
zida.

Džil Mencin se probudio dok je na-
livala petrolej u svetiljku.

– Helen...

– Svetiljka je dogorela – izustila je
nervozno.

On je začesljao kosu čvornovatom,
žuljevitim prstima.

– Koliko... je li kasno?

– Krajnje je vreme za počinak – re-
kla je.

Džil Mencin je nešto promumlao
kada je devojka kresnula palidrvce i
zapalila svetiljku. On je kratko po-
gledao kćeri zagnjurio glavu u ruke.
Helen je ušla u svoju sobu, zatvorila
vrata i uvukla se u postelju.

Dugo vremena Helen je ostala budna.
Razmišljala je o Doku Holideju i go-
rućem dodiru njegovih usana. Ko-
načno je njegova slika izbledela i de-
vojka je utonula u dubok san.

*

Svetlosti na ranču „Lejzi K“ još ni-
su bila pogašene. Očigledno da je
skupljanje stoke za dogon počelo i da
su svi do kasno u noć bili na nogama.
Otuda se Holidej jašući kroz preriju
sa dosta razloga nadao da će Maršu
zateći još uvek budnu. Ranč kuća je
počivala u mraku ali je zato prozor
Maršine brvnare još uvek svetleo. Iz
spavaonice za kauboje dopirao je
grub Sirsonov smeh, a po odlomcima
razgovora zaključio je da se kartanje
privodi kraju.

Dok Holidej je sjahao i svezavši ko-
nja za privezište pošao ka Maršinoj
brvnari. Diskretno kucanje izmamilo
ju je na vrata. Na sebi je imala ruži-
častu kućnu haljinu zakopčanu do
grla. Kada ga je ugledala na licu joj
se ukazalo iznenađenje. Nije ni sluti-
la da će ga videti u ovo doba noći a
još manje je naslućivala razlog njego-
ve posete.

– Neću se dugo zadržavati – rekao
joj je. – Hteo bih samo jedno obave-
štenje ako možeš da mi ga daš. Sećaš
li se da li je Džejk poznao nekog vi-
sokog čoveka?

– Visokog...

– Da, nekoliko santimetara višeg
od mene.

Pošto ga je nesvesno odmerila od
glave do pete, Marša je odmahнула
glavom.

– Ne... samo ukoliko ne računaš
Demona Sirsona. I Larija koji je pri-
bližno te visine.

– Više me interesuju ljudi izvan
ranča.

– Ne mogu da se setim nijednog ta-
kvog – rekla je. – No, naravno, ja ni-
sam poznavala sve ljude sa kojima je
Džejk imao veze.

Na njegovom licu ukazalo se razo-
čarenje.

– Zbog čega pitaš?

– Sledim jedan trag.

– Dok! – uzviknula je Marša uzbuđeno. – Ti znaš nešto.

Mada je u Maršu imao poverenja, Dok se setio obećanja da neće mešati Helen Mencin. Otkrivanje izvora informacija značilo bi da je obećanje prekršio.

– To je samo običan trag... ništa više... Ali ako iz toga izađe nešto ozbiljno ti ćeš to prva saznati.

Marša je morala da se zadovolji odgovorom jer se posle toga Holidej udaljio i pojahavši konja, nestao u noći.

VII

Zrak poodmaklog jutarnjeg sunca probio se između zakriljenih zavesa i zadržao se na Holidejevom licu. Kockar je lagano otvorio oči i ne mičući glavu pogledao oko sebe. Zbog spuštenih zavesa u sobi je vladala polutama ali je napolju već uveliko bio dan. Sa ulice su dopirali glasovi prolaznika, dozivanje i kletve vozara, škripa točkova i konjske opreme i topot kopita prigušen debelim slojem prašine. Dan u Medisin Bou bio je u velikom zamahu.

Holidej je protrljao oči i lagano ustao. Nije žurio ali ga je radoznalost gonila da što pre počne svoju privatnu istragu. Hrabrost Helen Mencin dala mu je u ruke prvu nit i sada je trebalo trezveno vući konac dok ne dođe do istine. A uz to, znao je, saznaće i mnogo drugih stvari, na primer, šta je navelo Fejt Ruleman da se poda grubom primitivcu kao što je Sirson? Činjenica da se vlasnica ranča valjala u zagrljaju neotesanog mušjaka Sirsonovog kova nije mu smetala ali je devojci oduzimala izvestan broj poena sa inače visokog rejtinga. No to je trebalo razumeti. Šta je dru-

go mogla mlada temperamentna žena koja mesecima nije videla nikoga drugoga sem svojih kauboja. Sem toga, Sirson je, verovatno, znao da bude sladak i udvorica kada je to trebalo.

Pošto se obrijao, navukao čisto, ispegvano odelo i košulju, proverio je da li mu se revolver lako vadi iz futrole. Instinktivno, dugo praktikovan pokret koji mu je vremenom prešao u naviku. Ništa čudno za čoveka koji je bar dvadesetak puta prevario smrt zahvaljujući svojoj veštini ali i uvek punom niklovanom šestometku sa drškom od slonovače. Namestivši šešir na glavi, izašao je iz sobe i zatvorio vrata za sobom. U maloj trpezariji čekao ga je doručak koji je bez žurbe pojeo i zalio kafom.

Na ulici je vladalo uobičajeno kretanje ali je salun bio skoro prazan. Samo dve konobarice – zabavljačice sedele su za jednim stolom u uglu a šačica pijanaca dremala je na drugom kraju šanka. Pustivši leptir vrata za sobom, prišao je sićušnom konobaru koji je sedeo iza šanka i čitao novine.

– Brendi!

Holidejeva reč trgla je konobara iz zanetosti i on je poskočio i ostavio novine.

– Mi prodajemo najbolji brendi u gradu, mister – osmehnuo se čovečuljak pružajući ruku da dohvati flašu. – I viski, takođe, i pivo i... – nastavio je da nabraja. – Uopšte uzev, mi prodajemo sve najbolje.

Holidej je površno slušao njegovo ubedljivo hvaljenje kvaliteta pića u salunu „Točak“ i u isto vreme ispod oka odmeravao ljude na drugoj strani šanka. Neka lica bila su mu nejasno poznata još od ranijeg boravka u gradu i posle minut prisećanja prepoznao je Zika Horenca, mršavog

trgovca oružjem čija je kosa za poslednjih nekoliko godina značajno osedela. Bio je tu još jedan čovek koga je od ranije poznao. Taj drugi bio je kockar, odeven u skladu sa svojim pozivom, zalizane kose, lisičijeg lica, i čistih dugačkih prstiju.

– Jeste li u prolazu, mister? – proćavrljao je konobar pitanje i konstataciju.

– Tako nešto... tražim jednog čoveka – pokušao je Holidej da izbegne njegovu radoznalost.

– Hm... Pa ja sam ovde tek tri godine i ne znam baš mnogo ljudi... a još manje imena...

– Ne znam njegovo ime – procedio je Dok kroz zube i otpio gutljaj brenjaka.

Konobar ga je začuđeno pogledao. Osećao se vrlo neugodno pod strogim, ispitivačkim strančevim pogledom.

– Čovek koga bih želeo da nađem je prilično visok... možda sedam do osam santimetara viši od mene.

– Bar pola tuceta ljudi koji odgovaraju tom opisu svraća tokom nedelje u ovaj salun – progundao je konobar.

– Ovaj za koga pitam bio je umešan u tuču – nastavio je Holidej. – U tuču ispred ovog saluna pre nešto više od mesec dana. Trebalo bi da se sećate te tuče... Čovek koga tražim skoro do smrti je prebio svog protivnika.

– Žalim, ali ne mogu vam pomoći – zamumlao je njegov sagovornik. – Ja sam miroljubiv čovek i ne interesuju me tuče.

– Možda – nastavio je Dok. – Ali verovatno ste čuli pričanja...

– Žao mi je, mister. Pokušajte u dvorani za igranku na drugoj strani ulice. Tamo se skoro svake noći skupljaju kauboji i uvek izbijaju tuče zbog žena...

Holidej ga je prezrivo pogledao. – Hvala... na usluzi – rekao je i sišavši

sa visoke stolice uputio se vratima. Konobar je nastavio da čita novine.

– Džoze – pozvao ga je kockar.

Sićušni konobar je spustio novine. Bio je to primerak „Trube“.

– Još jednu bocu, Džoze.

Barmen je skoro trčećim korakom poslužio kockara. Zik Horenc se nagnuo prema njemu.

– Nije li ono bio Dok Holidej?

Barmen je slegnuo ramenima. – Ma ko da je bio pitao je gluposti.

Kockar je nasuo sebi čašu viskija iz nove flaše.

– Kakvu vrstu gluposti, Džoze? – zapitao je lažno zainteresovanim tonom.

– Traži nekog čoveka... nekoga ko je pre više od mesec dana u tuči ispred ovog saluna teško premlatio nekog kaubojca.

– I šta si mu rekao?

– Da ne mogu da se setim neke takve tuče.

– Hm... – promumlao je Zik i pokretom glave pokazao prema prozoru. – Eno ga, uputio se prema dvorani za igranke.

– Ja sam ga tamo uputio. Rekao sam mu da se raspita preko puta – rekao je barmen i vratio se dalje niz šank da posluži druge goste.

Zik Horenc se obratio svom sagovorniku.

– Možda je došao zbog Džejka Čalisa. Tako sam nešto čuo.

Kockar je iskapio čašu viskija.

– Idem ja. Videćemo se kasnije.

– A šta je sa našom partijom karata? – zapitao je trgovac oružjem. – Rekao si da ću imati priliku da povratim...

– Kasnije... kasnije... biće prilike – rekao je drugi. – Sad treba da idem da posetim nekoga.

Kockar je žurnim koracima izašao i za momenat je njegova mršava silue-

ta zastala na trotoaru. Holidej je tog momenta upravo izašao iz dvorane za igranke i ušao u trgovinu konjske opreme dvadesetak metara dalje niz ulicu. Nekoliko minuta kasnije izašao je i ušao u susednu radnju. Kockar ga je pratio pogledom dok je Holidej nastavljao istragu.

Posle kratkog razmišljanja kockar je šmugnuo u uličicu iza saluna gde je stajao vezan njegov konj.

*

Mrkov dugih nogu kaskao je preri-jom i bokori trave šušтали su pod njegovim nogama dodirujući metalne stremene. Dan je bio umereno topao a Holidej je jahao u susret mlakom povetarcu iz još nezagrejane ravnice. Duboka bora na čelu otkrivala je da nije zadovoljan.

U Medisin Bou naišao je na neprobojan zid. Mnogo ljudi sećali su se gužvi i tuča ispred saluna „Točak“ ali niko nije mogao da mu ukaže na neku posebnu u koju je bio umešan neki visok čovek. Kao što ga je debeli vlasnik dvorane za igranke obavestio, „kauboji u stotinama dolaze u grad; neki od njih su visoki neki niski. Dolaze da piju, da se kockaju, da igraju i da se tuku i ako plaćaju ono što jedu, piju i koriste niko na njih ne obraća pažnju“. Samo u jednom momentu učinilo mu se da ga je obasjao tračak nade. Misis Severo, vlasnica trgovine odećom pogledala ga je podozrivo kada je i njoj postavio uobičajeno pitanje.

– A zašto tražite tog čoveka? Je li vam pretučeni neki rođak?

– Ne, ne, stvar je sasvim naivne prirode...

– Ako je taj čovek viši i jači od vas mogli biste proći kao i taj kauboj.

Sem ako... – pogled joj se zadržao na Holidejevom niklovanom revolveru.

– Uveravam vas da nisam zlopamtilo i da nemam osvetničke namere. Sećate li se ko je taj?

– Pa... bila je takva tuča... Taj visoki je posle tuče otišao ali se sećam da je ranije dolazio sa grupom kauboja sa nekog ranča.

– Ne sećate se sa kog ranča?

Trgovkinja se zamislila. – Ne. Ne obraćam pažnju na to i ne poznajem žigove. Za mene su svi oni isti. Znam samo da je neki veći ranč.

Time je razgovor završen. Holidej nije mogao da dokuči da li vlasnica trgovine zaista nije znala ništa više ili je izbegla da da neki tačniji odgovor. U svakom slučaju ni na drugim mestima ništa nije saznao.

Ipak, postojala je mogućnost da njegov trud donese plodove. Govorkanja o njegovom raspitivanju možda će doći do ušiju nekoga ko je video tuču i sećao se još neke pojedinosti. Sem toga, sada je ipak znao nešto: da je taj visoki nasilnik jahao za neki ranč u okolini. Trebalo je raspitati se kod momčadi sa rančeva i Dok je odlučio da počne sa „Lejzi K“, jer će ljudi sa tog ranča biti neko vreme odsutni.

Jedan čas pred podne Holidej je jahao kroz izlazni deo Kanjona zmija. Sunce je visilo visoko i senke su bile povučene sasvim uz liticu. Taman oblačak prašine dizao se pod konjskim kopitama.

Pucanj je odjeknuo baš kada je izbio na široku blagu krivinu i vrelo olovno zrno svirnulo je pored njegovog lica i zarilo se desetak metara dalje u prašinu. Pre nego što je Dok reagovao drugi pucanj grmnuo je sa litice kanjona. Holidej je trgao vođice i bacio se iz sedla ali je uspeo da uhvati odblesak sunca na glatkoj metalnoj cevi. Pustolov je u padu izvukao re-

volver iz futrole, ali se tamna ljudska silueta zaklonila iza velike ravne stene na ivici litice.

Iskoristivši taj kratak predah, Holidej je trčeći u cik-cak jurnuo ka steni ispod busijaša. Hitac iz puške zario se u pesak pored njegove noge jer je busijaš svim silama nastojao da ga pogodi, ali Dok je uspeo da neogreben stigne u zaklon iza stene.

Izvirio je iz zaklona i pogledao uvis. U sjaju sunca iznad njega napadač je izgledao kao nedefinisana tamna senka neodređenih crta lica. Nešto dalje na ivici litice klanca, naspram azurno plavog neba primetio je oštro ocrtanu siluetu osedlanog konja. Nešto ispod ispusta sa koga je ciljao busijaš pružao se uzan puteljak kao urezan u stenu, i ako bi preskočio dva oštro oivičena kamena, Dok se mogao dočepati tog puta.

Kiša kuršuma upozorila je pustolova da napadač i dalje vreba. Ovaj put je pustolov uzvratio vatrom i dva metka iz Dokovog pištolja odbila su se od stene iza koje se busijaš skrivao.

Pustolov je bez odlaganja potrčao ka podnožju litice i počeo lagano da puzi uz stenu. Busijaš se malo dvoumio a onda brzo ispalio dva hica povlačeći se svaki put nazad van domašaja metaka.

Holidej je kliznuo preko dva oštra kamena i dočepao se puta blizu ispusta. Očekivao je da će videti napadačevo lice ali njegove nade nisu nagrađene. Tamna silueta visokog, mršavog i koščatog čoveka nestala je u senci litice obrasle kržljivim žbunjem.

Holidej se dočepao uzanog puteljka i pošao uzbrdo. Bila je to uzana traka priljubljena uz liticu koja se pružala čak do vrha. Priljubljen uz liticu pustolov je oprezno pošao-napred.

Tane iz puške odbilo se od stene

desetak santimetara ispred Doka, što je značilo da napadač budno motri. Blesak barutne eksplozije iza zasečnog ispusta bio je uvod u novu kišu kuršuma iz puške skrivenog čoveka. Dok je sačekao da se odjek hitaca utiša a onda oslušnuo. Jasno je čuo grebanje čizama po kamenu. Napadač se penjao stazom ka ivici litice trenutno potpuno otkriven. Holidej je potrčao dva koraka napred i glasno povikao napadaču da se preda i pošto ovaj nije odgovorio, Dok je nanišanio.

Ali tada je nastao problem. Napadač je bežao okrenut leđima a Dok Holidej nikada, nikome nije pucao u leđa. Nišaneći zapetim revolverom Dok je ponovo povikao:

– Stani! Baci oružje ili pucam!

No znao je da blefira. Nikada ne bi mogao ostvariti pretnju. Srećom po njega begunac se okrenuo i pokušao da nanišani. Dok je pritisnuo okidač i revolver je poskočio u njegovoj ruci. Begunac se skljkao kao ispražnjena vreća.

Holidej je potrčao uz puteljak motreći svaki napadačev pokret. Bez opomene busijaš je skočio i dohvatio ispuštenu pušku. Pustolov se priljubio uz stenu i kuršum mu je oprljio kožu na vratu. Sledeći metak koji je ispalio pogodio je busijaša u sredinu grudi. On se zateturao odbačen nazad udarom teškog olovnog zrna, ispuštio oružje i zgrčenim prstima se zakopao u stenu u očajničkom pokušaju da se održi na nogama. Dok se ispuštena puška zvečeći kotrljala niz okomitu liticu, napadač je izgubio ravnotežu, groteskno se zaljuljao i konačno pao za puškom u ambis.

Telo je kao list poletelo zakačinjući vrhove oštrog kamenja koje je kao veliki sivi zubi štrčalo iz litice. Za trenutak Holidej je mislio da će šiblje i kamenje zadržati telo, ali je ono kli-

znulo pored kamenih kandži i palo na pešćano dno klanca.

Dok Holidej se žurno spustio uzanim puteljkom i na kraju se našao pored krvavog leša. Vrhom čizme okrenuo je telo licem ka nebu.

Bio je to visok čovek, nešto manji od šest stopa, mišićav i koščat. Na sebi je imao odeću kakvu nose kauboji: plavu kariranu košulju, jahaće pantalone, čizme sa mamuzama. Spustivši se na kolena pored leša uklonio je pramenove krvave kose koji su pokrivali napadačevo lice i zastao zaprepašćen. I ranije je viđao prizore smrti, ali nikada takvo lice. Koža na licu tog nesrećnika bila je oderana i posećana na više mesta a celo lice bilo je stravično unakaženo i izobličeno. Krv je tekla iz nekoliko dubokih posekotina, ali i pored toga Holidej je prepoznao napadača.

Bio je to kauboj sa ranča „Lejzi K“, Lari Metson!

VIII

Skoro hiljadu grla goveda paslo je na pašnjacima zapadno od ranč kuće. Jašući u širokom krugu oko goveda raspršenih na dosta širokom prostoru, kauboji su čekali naredbu za početak dogona za Viskonsin. Početak dogona određen je za sledeći dan a prošle večeri Fejt Ruleman je primila telegram od jednog potencijalnog kupca koji je trebalo da stigne na pijacu u Viskonsinu kroz četiri dana. Taj kupa, Džoš Meson, i ranije je kupovao stoku od Renda Rulemana i uvek je plaćao najvišu cenu, pa je Fejt želela da ga upozna. Odlaganje polaska nosilo je rizik da ga neće sreći.

Sve je bilo spremno. Kola sa hranom i posuđem čekala su Maršu a oni koji nisu čuvali stado čekali su po-

slednja uputstva. Fejt Ruleman je izvršila poslednji pregled zaliha ali je još oklevala. Celog dana očekivala je da će se njen novi znanac pojaviti na ranču ali od njega nije bilo ni traga. Istina, sada njegova pomoć nije više bila preko potrebna jer okupljenu stoku niko nije mogao ukrasti, ali joj je njegovo prisustvo bilo potrebno kao moralna potpora i zadovoljenje lične potrebe.

Osvrnula se nekoliko puta oko sebe kao da ne zna odakle da počne i Sirson je ulučio priliku da progovori.

– Mislim da je sve spremno. Najveće krdo koje smo ikada pokrenuli. Skoro hiljadu grla. Mislim da možemo biti ponosni, Fejt.

Fejt nije promaklo da je rekao „mi“ i da ju je oslovio po imenu. To joj se nije dopadalo pogotovo što su to isto zapazili i ostali kauboji. Odjednom se osetila nekako usamljena.

– Gde je Lari? – zapitala je. – Ne vidim ga ovde a ni kod stada.

– Kad bolje razmislim nisam ga video više od dva časa – odgovorio je predradnik.

– Ne bi trebalo da se udaljava sada u jeku priprema – nastavila je Fejt jetko.

Sirson je izvio usne u osmeh skrivenog omalovažavanja ali je progutao prekor za nedisciplinu. U tom trenutku na vrhu udaljenog brežuljka pojavio se konjanik.

– Eno ga dolazi – rekao je predradnik glasno.

Reb Eli se izdvojio iz grupe kauboj a prišao Sirsonu i Fejt. Sve troje su ćutke postmatrali konjanika vidljivog kao tačka u oblaku prašine.

– Hej, pa to je jedan konjanik koji vodi konja na povodniku! – uzviknuo je Reb. – Konjanik vodi Larijevog konja sa sobom!

– To nije Lari! – izustila je Fejt bez daha.

– Dok Holidej – procedio je Sirson kroz stisnute zube. – Vodi za sobom Larijevog konja. Šta li on hoće?

Nekoliko minuta kasnije Dok Holidej je zategao vođice i sjahao. Dočekalo ga je muklo ćutanje. Svi su bez reči zurili u mlitavo krvavo telo prebačeno preko sedla na pratećem konju.

– To je Lari Metson – objavio je Dok. – Napao me je iz zasede u kanjonu... i pokušao da pobegne. Morao sam da ga ubijem.

– Lari! – prošaputala je sa nevericom. – Ali zašto...

– To ne bih zasigurno znao – progovorio je Holidej a za to vreme Sirson je pažljivo pregledao kaubojev leš. – Ali nešto sumnjam. Lari odgovara opisu konjanika viđenog blizu mesta gde je Džejk ubijen.

Eli ga je oštro pogledao.

– Ne sećam se da je to pomenuto u istrazi.

– I nije – predložio je Dok. – To je naknadno otkriveno saznanje.

– Šta hoćete da kažete, Holideje? – zapitao je Eli.

– Hoću da kažem da sam raspitivanjem saznao za tu do sada nepoznatu činjenicu... Lari Metson je verovatno pomislio da sam mu za petama pa je odlučio da me ubije.

– Kako je saznao da ste saznali nove činjenice? – zapitala je Fejt odjednom.

– Rekoh da sam se raspitivao i postavljao pitanja većem broju ljudi – objasnio je Dok. – To se raščulo. Neko ko je Lariju prijatelj pomislio je da nove činjenice ukazuju na Larija kao zločinca pa je pohitao da ga upozori.

Eli je zaustio nešto da kaže ali ga je Sirson preduhitrio.

– Sad sam se setio, Rebe. Lari je

razgovarao sa nekim konjanikom. Bilo je to pre više od jednog časa tamo kod južne ograde ranča.

U međuvremenu su se približili i drugi kauboji, a neki su dojahali od stada.

– Pošto se već desilo ono najgore mislim da bi trebalo nešto da znate, Holideje – rekao je odjednom Sirson, obrativši se pustolovu. Lice mu je bilo mrgodna neprozirna maska.

Čeplin i Sorbenison su se okupili oko leša. Eli im je objasnio šta se desilo dok je nadzornik ranča naslonjen na vratnice dvorišta nastavio.

– Našli ste Džejkovog ubicu – objavio je Sirson izgovarajući lagano reč po reč. – Mada mi je teško da poverujem, moram reći da je Lari Metson jedini koga znam ko je imao razloga da ubije Džejka Čalisa.

Svi su u zaprepašćenom ćutanju slušali dok je Sirson nastavio.

– Samo mali broj nas ovde znamo da je Lari mrzeo Džejka! Na prvi pogled izgledalo je kao da su njih dvojica prijatelji, taj privid je mogao da zavara čak i tebe Fejt, ali među njima je bilo dosta nesporazuma još od prvog dana kada je Džejk došao na ranč. Kao što znaš Lari je bio najodgovorniji radnik... on me je zamenjivao kad nisam bio na ranču... a Džejk je odmah bacio oko na taj položaj. Postojalo je, takođe, još nešto.

Začutao je i pogledom prešao po krugu lica oko sebe.

– ...Marša nije tu pa mogu da vam kažem. Lari je želeo da je dobije Holideje... a Džejk je toga bio svestan. Ne mislim da kažem da je Lari pokušao da se približi Marši ili da je nešto preduzeo... Ne, toga nije bilo koliko znam ali način kako ju je gledao dovodio je Džejka do besnila. U stvari, kada je Džejk poginuo ja sam pomislio da će Lari Metson učiniti odgo-

varajući korak... ali on je i dalje ćutao i čekao... Mislim da je za to imao i dosta opravdanja. Konačno, Marša je tek nedavno postala udovica i nije bilo pristojno previše žuriti.

Punih deset sekundi niko nije progovorio. Prisutni su razmišljali i odmeravali Sirsonovo iznenadno otkriće ali konačno je Čeplin prekinuo tišinu.

– Demon je u pravu – promumlao je. – Takvi su bili odnosi između Larija i Džejka... samo to je mali broj nas znao.

Sve činjenice su se izgleda sada uklapale, razmišljao je Dok Holidej. Sudeći po Sirsonovoj i Čeplinovoj tvrdnji, Metson je imao motiv da ubije Džejka. Tome treba dodati da je Metson bio visok rastom, otprilike onoliko visok koliko je Helen Mencin procenila opisujući zagonetnog konjanika.

Tako je Holidej malo po malo mogao da poveže događaje od tog jutra. Po svoj prilici neki Metsonov prijatelj bio je u gradu kada se on raspitivao, i pošto je u čoveku koji je izazvao određenu tuču i prebio jednog kaubojca prepoznao čoveka sa ranča „Lejzi K“ taj prijatelj je pojahao konja i obavestio Metsona o novoj istrazi. Metson, naravno, nije znao kako je Holidej natrapao na njega niti je znao koliko on zna, ali je poverovao da je konačno identifikacija ubice samo pitanje vremena ukoliko bude dopustio da se istraga nastavi. Zato je kauboj sa „Lejzi K“ odlučio da Holideja ubije iz zasede.

Holidej je pomišljao da leš odnese do Mencinove brvnare ali je od toga odustao jer bi time umešao kopača zlata i njegovu kćer. Sem toga Metsonovo lice je bilo grozno unakaženo tako da se teško moglo prepoznati čime bi položaj i uloga Helen Mencin

bili još više otežani. Valjalo je, dakle, zadržati se na evidentnoj činjenici: Lari Metson ga je napao iz zasede a samo Džejkov ubica imao je razlog za takav potez.

– Trebalo bi sahraniti Metsona. Nema razloga gledati ga dalje ovakvog – rekao je Holidej.

– Da, Sorbensone i ti Eli ponesite telo i iskopajte raku – naredila je Fejt. – Okupićemo se na brdu kroz jedan čas.

Kada su se kauboji udaljili, Fejt se obratila Holideju. – Time je stvar konačno završena, je li tako?

– Da, izgleda da je tako – složio se Dok, gledajući za kaubojima koji su se udaljavali. – Sada kada je zagonetka rešena sve izgleda jednostavno i lako.

– A vi? Šta sada nameravate? – zapitala je Fejt.

– Odlazim dalje, šta bih drugo? Medisin Bou nije neki blistav grad koji pleni dušu. A sem toga... ja ne volim da dugo ostanem na jednom mestu – rekao je Dok i pogledao lepu vlasnicu ranča.

Dok su se gledali učinilo mu se da je u njenim očima kresnula iskra žaljenja.

– Nadam se da će sitne krađe stoke biti skinute sa dnevnog reda – dodao je Dok.

– Ne znam. U svakom slučaju moraću sa tim problemom sama da se pozabavim.

– Sami? Pa imate Sirsona – primetio je Holidej nastojeći da ne aludira na njen odnos sa nadzornikom ali je Fejt osetila žaoku i porumenela.

– Sirson?! On mi ponekad više odmače. Ali svejedno, to je moj problem. U svakom slučaju, ako nekada opet dođete u Medisin Bou svratite da čujete kako sam to rešila – rekla je Fejt i okrenuvši se žurno otišla u kuću.

Holidej ju je ispratio pogledom sa senkom žaljenja u duši. Ali nije imao nameru da se bavi sitnim krađama stoke makar se radilo o stoki tako lepe žene kao što je Fejt Ruleman. Hteo je samo da se oprostí od Marše i pitao se gde će je naći, kada se ona pojavila iza ranč kuće.

– Dok! – uzviknula je. – Šta se to desilo?

Pritrčala je i Holidej ju je čvrsto stisnuo za mišicu.

– Lari Metson je mrtav! Pokušao je da me ubije i ja sam morao... Koliko sam mogao da saznam on je ubio iz zasede tvog muža.

Marša je pobledela u licu.

– Lari! – izustila je promuklim šapatom.

– Da, on. Hajdemo u tvoju kuću pa ću ti sve potanko ispričati, – rekao joj je i držeći je za mišicu poveo je prema brvnari. – A i ti ćeš morati nešto da mi kažeš... ali sasvim iskreno. – dođao je.

Marša ga je upitno pogledala. – Zar do sada nisam bila iskrena?

Holidej je otvorio vrata brvnare i propustio Maršu. Nije rekao više ni reč pre nego što je seo i pokazao mlađoj ženi stolicu na drugoj strani stola. Tek tada je primetio.

– Bleda si. Razumljivo, jer je saznanje da je Lari Džejkov ubica neka vrsta šoka za tebe.

– Jeste. Tako nešto nikada ne bih pomislila. Ali zašto, zašto ga je ubio?

– Sirson i Čepin kažu da je među njima postojala surevnjivost na poslu. Tvrde da je Džejk želeo da se dočepa Larijevog mesta. Znaš li nešto o tome?

Marša se zamislila. – Tačno je da je Džejk bio donekle ambiciozan i da je priželjkivao mesto predradnika... Ali ne na Larijev račun. To znam jer mi je govorio o tome.

– Možda je Lari Metson mislio drukčije. No u svakom slučaju drugi razlog koji su pomenuli izgleda mnogo ozbiljniji motiv za ubistvo – izgovorio je Dok zadržavajući reči.

– Kakav drugi razlog?

Holidej je ozbiljno pogledao Maršu u oči. Ona je izdržala pogled ali joj je lice odavalo nervozu i strepnju.

– Marša, rekao sam ti maločas da ćeš morati da budeš sasvim iskrena sa mnom. To i sada ponavljam. Moraš mi reći sve... bez obzira koliko ti to bilo neprijatno.

Marša ga je gledala bleđa u licu.

– Ljudi kažu da te je Metson rado gledao i da je prema tebi gajio... toplija osećanja... kao prema lepoj i poželjnoj ženi.

– Hoćeš da kažeš... da me je želeo?

Holidej je klimnuo glavom. Marša je prišla prozoru i zagledala se u dvorište. Dok je stajala nervozno se poigravala dugmetom zakopčane haljine.

– Znaš, muškarac koji ne može da ima ženu koju želi često je spreman na sve... pa čak i da ubije onoga ko mu u tome smeta.

– To je verovatno tačno, ali nešto ne mogu da razumem.

– Ne?

– Priznajem da ne znam mnogo o muškarcima i da ne znam šta su sposobni a šta nisu sposobni da učine kada žele neku ženu, ali... tu se ipak nešto ne slaže. Metson mi nikada nije rekao da me želi. Ničim to nije pokazao.

– Možda je bio svestan da nema nikakve šanse. Tim više je imao razloga da učini ono što je učinio.

– Ne, ne, s tim ne mogu da se složim. Kao što rekoh, ja nemam iskustva sa muškarcima ali sam ipak žena! Ja bih u njegovom ponašanju pri-

metila neki nagoveštaj, primetila bih vatru u njegovim očima... Toliko znam da procenjujem. Žena zna i ume da oseti takve stvari, veruj mi. Ne, tako nešto ne dolazi u obzir. Sem toga...

Holidej je zainteresovano digao obrve.

– ...Metson je imao devojk.

– Devojk? Jesi li sigurna?

– Da, mlađu i lepšu od mene. Ja je znam. Zna ju je i ostali kauboji i čudi me da ti to nisu rekli – dodala je Marša plaho.

Holidej je sumnjičavo zavrteo glavom. – Ako Metson nije ubica zašto je onda pokušao da me ubije iz zasede?

– To... ne znam – umusila se ona. – Možda je on zaista Džejkov ubica! Ali ne mogu se složiti da je želja da me ima motiv ubistva.

Holidej je izvadio pozlaćenu tabakeru i odabrao jednu cigaru. Kresnuo je palidrvce i oblaćići duvanskog dima zaplovili su oko njegovog lica skrivajući njegove sivo plave oči zamišljene i svetlucave. Ako mu je maločas Džejkovo ubistvo izgledalo rešeno, sada je bio manje siguran da je sve onako kao što je mislio. Verovao je u Maršin instinkt žene i verovao je da nije pogrešila u odnosu na Metsona. Ali zašto ga je onda Sirson uputio na pogrešan put i zašto mu nije rekao ono što bi bilo normalno da kaže: da je Metson imao devojk? Senka zagonetke ponovo je izronila iz tame sumnje. Dok Holidej se zapitao da li je njegova misija u Medisin Bou zaista završena? O tome je još morao da razmisli. Ali makar kako bude odlučio o tome, sem njega niko neće znati. On je bio u ratu sa ubicom ili ubicama, a u ratu iznenađenje je najbolji saveznik.

Ustao je i oprostivši se od Marše izašao. Desetak minuta kasnije ne-

stao je iza brdskog prevoja praćen tužnim Maršinim pogledom.

Mlada žena nije mogla da zna da to nije njihovo poslednje viđenje.

IX

Drugog dana dogona krdo se kretalo dugačkom, širokom dolinom severno od Kanjona zmija. Krdo se kretalo lagano, ujednačenom brzinom kao ogromna masa rogova u kovitlavim oblacima prašine. Oko krda kretali su se kauboji vijugajući vešto između goveda i usmeravajući ih u jednom pravcu kako ne bi skrenula i odvojila se od glavnine stada.

Pred večer krdo je u obliku ogromnog lastinog repa stiglo do kraja doline. Suton se bližio i sivkasti oblaci prašine postajali su tamniji zaklanjajući vrhove bregova koji su okruživali dolinu. Uznemireni pojavom velikog broja goveda kojoti su bežali iz svojih jazbina i lovišta.

Zalazak sunca okupao je vrhove brda rumenilom i kola sa pokrovom su se zaustavila ispod jednog pamukovog drveta. Marša se užurbala oko spremanja večere, a posle na brzinu spremljenog obeda svi su se okupili oko logorske vatre. Svi sem Bakstera i Elija koji su stražarili oko krda.

Ubrzo posle večere Fejt Ruleman se popela u kola i odmah se vratila sa ubrusom prebačenim preko ramena. Nekih pedesetak metara dalje od logora tekao je potok u kome je nameravala da se osveži i spere sa sebe sloj prašine i znoja. Došla je do mesta gde potok pravi vir i svukla se. Sa druge strane potoka gledala su je goveda čije su se oči fosforescentno belasale u tami.

Voda je bila hladna i kada je zaronila do grla, Fejt je osetila naglo osveženje. Zagnjurila se nekoliko pu-

ta da do kraja oseti dodir hladne planinske reke i izronivši zagladila kosu. Golicavi dodir vode joj je prijao. Pogledala je ka logoru. Zbog odsjaja vatre oko kola ljudi je nisu mogli videti ali je Fejt njih jasno razaznavala. U krugu je nedostajao Sirson ali ona na to nije obratila pažnju.

Izašla je iz vode i iza jednog granatog žbuna osušila ubrusom svoje kao svila glatko telo. Trljanje ubrusa joj je u jednom trenutku zaličilo na dodir žuljevite ruke i ona se setila Sirsona, a odmah zatim njene misli preletele su na Holideja. Gde li je on sada, pomislila je?

A onda je osetila miris znoja i dodir ruku po nagim grudima, dodir koji se pretvorio u stisak i zagrljaj.

– Ah! – izustila je i otvorila usta da vrisne ali je poznat glas presekao njevu nameru.

– To sam ja, tvoj zaboravljeni dragi – progovorio je Sirson.

– Pusti me – izustila je Fejt energično i svom snagom odstranila ruke sa svojih grudi, ali nije uspela da se otrgne iz Sirsonovog zagrljaja. On ju je i dalje čvrsto stiskao nagu i još vlažnu.

– Nisi uvek bila tako hladna prema meni – prekoreo ju je Sirson okrećući je ka sebi. – Nekada nisi bežala od mog zagrljaja.

– To je prošlost! Sada je drukčije! Pusti me ili ću vikati u pomoć!

Osmeh na Sirsonovom licu je nestao i on je pustio Fejt iz zagrljaja svojih dugačkih, mišićavih ruku. Fejt je žurno navukla suknju i bluzu. Dok je zakopčavala dugmad besno je sešla Sirsona pogledom.

– Neka ovo bude poslednji put da si mi prišao – izustila je Fejt preteći i uzevši ubrus sa zemlje udaljila se prema logorskoj vatri. Sirson je ostao

na mestu kao urastao u tlo. Kada je Fejt odmakla on je izustio.

– Dobro, Fejt Ruleman. Neka bude po tvome, ali ćeš sama biti kriva za ono što će ti se desiti.

Izgovorio je to za sebe, sledeći svoje misli ali ipak dovoljno glasno da ga je neko čuo. Desetak metara dalje od vira par očiju je budno posmatrao scenu koja se odigrala, i reči koje je Sirson izgovorio doprle su do uha tog čoveka. A taj neko dobro je razumeo značenje jer je scenu posmatrao niko drugi nego slavni pustolov Dok Holidej. Videvši Sirsonov pristup bio je spreman da interveniše ali je na sreću Fejt bila sposobna da sama reši neprijatnu situaciju. Utoliko bolje jer je Dokovo prisustvo ostalo i dalje neprimećeno.

Pored potoka zakreketalala je žaba i odmah joj je odgovorio ceo hor. Noć je neosetno već došla.

*

Džeson Balster je zategao vođice na severnoj strani krda i počeo da zavija cigaretu očekujući da mu drugi konjanik dođe u susret.

Goveda su povremeno rikala tu i tamo i njegov pogled je povremeno lutao do vatre kod kola i kaubojja koji su oko vatre igrali karte. Još samo jedan čas i Čeplin će ga smeniti. On i Sorbenson određeni su da kruže oko poglobale stoke do ponoći i Bakster je s nestrpjenjem žudeo za toplotom gutljaja viskija i ležišta pored vatre.

U dolini je bilo hladno. Topao od sunca preko dana, pesak je sada bio rashlađen vetrom koji je duvao sa planinskih vrhova, i Bakster je zakopčao i poslednje dugme svog vojničkog koporana. Pre nego što se pridružio ranču „Lejzi K“ služio je kao kaplar u tvrđavi Samter. Možda je taj

vojnički život utisnuo grubosti u njegovo ponašanje.

Sorbenson je izronio iz noći. Bio je to čovek mršave građe, neobrijan i neuredan.

– Jesi li video Demona? – zapitao je Bakster uvlačeći dim cigarete.

– Da... nije bio baš naročito raspoložen.

– On je retko kada raspoložen – primetio je Bakster. – Čak i onda kada sve ide po planu.

– Jaah. Sada ne bi morao da se mršti. Sve je u redu. Onoga Holideja nema, digao je ruke...

– I da nije svelo bi se na isto; Demon bi ga uklonio.

– On lično? – javio se Sorbenson.

– Da, tako je rekao. I mislim da bi to učinio sa posebnim zadovoljstvo. Veruje da mu je Holidej pobrkao račune kod gazdarice – iscerio se Bakster.

– Glupak. Ona bi ga svakako kaširala... srećom za nas.

Bakster je slegnuo ramenima. – Tačno. Što se mene tiče neka Demon sam raščiscava svoje račune. Holidej nije lak zalogaj... Lari je to iskusio!

Džoe Sorbenson je nešto promumlao i poterao konja u krug oko krda. On je bio najstariji kauboj na ranču „Lejzi K“ i došao je pre šest godina sa svojom ženom Džoanom. U prvo vreme živio je sa njom u jednoj od brvnara. To je bilo pre nego što ga je ostavila i odvela sa sobom njihovo dvoje dece. Sorbenson nikada nije shvatio zašto ga je Džoana napustila; možda je razlog bilo njegovo često opijanje a možda njegova gruba, nepredvidiva priroda. Celu godinu je bio bez žene. Istina, išao je sa ostalim drugovima na igranke u Medisin Bou, ali nikada mu nije pošlo za rukom da neku devojkicu otprati kući.

Za nekoliko dana stvari će se sasvim izmeniti. Tada će imati dovoljno

novaca da privuče neku ženu. Možda će se čak negde i nastaniti. Pogled njegovih tamnih zamišljenih očiju bludeo je preko mora goveda. Uskoro će jahati ka jugu sa gomilom novca u džepu... sa više novca nego što je ikada imao.

*

Stigavši do kraja prolaza gde su se raznobojne stene škrljaca dizale ka azurno plavom nebu, Dok Holidej je zategao vodice. Ispod i ispred njega pružala se pustoš kakvu do tada nije video. Teren ispresecan duboko usećenim jarugama i masivima oštih stena različitih boja. Bio je to zastrašujući predeo pust i nem kao groblje. Na prvi pogled nigde nije bilo rastinja ali tu i tamo ipak su rasli bokori suve žalfije čiji je miris golicao nozd-rve. Iza tog spleta jaruga pružala se pločasta visoravan divlja i neprijateljska, a iza nje nalazio se Kanjon Mrtvog Konja na kome je sada hrlilo krdo sa ranča „Lejzi K“.

Već treći dan pratio je karavan i krdo. Ono što je saznao od Marše posle pogibije Lari Metsona, navelo ga je da odbaci sve dotadašnje zaključke. Prihvatio je činjenicu da je Metson ubio Džejka Čalisa, ali ne i motiv ubistva. Marša je nesumnjivo bila najpozvanija da oceni suštinu Metsonovih osećanja prema njoj, i zbog toga je odlučio da istragu nastavi, ali tajno. Zbog toga je krišom pošao za krdom motreći iz prikrajka šta se događa. Tako je igrom slučaja bio svedok događaja na potoku.

Izvadio je tabakeru i odabrao jednu cigaru da bi ga odmah obavio oblak duvanskog dima. Tako veliko krdo bilo je bez sumnje velika kušnja za kradljivce stoke. Naravno, samo veća grupa bandita mogla se usuditi

da napadne toliko krdo a koliko je Holidej znao u oblasti takva banda nije postojala. Ipak, odlučio je da motri na svakog nepoznatog jahača koji bi se približio.

Jedan čas kasnije ugledao je konjanika. Baš je razmišljao kojim putem da krene za krdom kada ga je šesto čulo potaklo da pogleda na jedan goli prevoj iza sebe. Sunce se dizalo ka zenitu i na nebu kao na plavoj pozadini, ocrtala se tamna silueta nepomičnog konjanika. Holidej je u prvom momentu pomislio da je Indijanac. Nekoliko bandi odbeglih Kajova krstarilo je tim pustim predelima i pojedini ratnici su pokušavali da od krda u prolazu izdvoje po neko grlo.

Konjanik se pokrenuo i nestao sa vidika. Holidej je pošao okomitijim ali širim putem i stigao do vrha odakle se put spuštao u drugu uvalu. Okrenuo se da osmotri prostor iza sebe. Tamna silueta konjanika nalazila se na drugom prevoju i Dok je zaključio da konjanik prati krdo.

Holidej je ostao nepokretan a konjanik je nastavio da se kreće prevojem. Tek tada je pustolov primetio da se ne radi o Indijancu. Na plavom nebu jasno se odrazio šešir sa širokim obodom. Dok je poterao konja u senku jedne stene i stao da prati konjanikovo kretanje. Ovaj je čas nestajao čas se opet pojavljivao, ali se stalno približavao mestu gde se pustolov nalazio.

Holidej se setio kradljivaca stoke. Ovaj ćutljivi osmatrač mogao je biti član bande koja je nameravala da napadne krdo.

Pustolov je sačekao da konjanik dođe uporedo sa njim samo jedan prevoj dalje. Goveda su bila rasuta svuda širom kanjona i kretala su se ka prevoju na kome se konjanik nalazio.

Holidej je poterao konja petama. Za to vreme konjanik je zašao za jednu veliku stenu na prevoju. Postojala je, naravno, mogućnost da je konjanik obična skitnica koja čeka da se neko grlo izdvoji od krda kako bi lako došao do besplatne šnicle, ali Dok nije hteo da nešto prepušta slučaju.

Stigao je do litice kanjona i zastao na vrhu. Oko njega duvao je vetar a nekih dve milje dalje ravan se dizala ka nebu.

Konjanik se približavao i Dok je poterao konja do jedne zakrivljene kamene ploče koja se dizala iz tla. Odatle je čuo klopot potkovanih kopita po kamenom tlu i povremeno frktanje konja. Izvirivši iza stene Dok je ugledao konjanika koji se povremeno naginjao i okretao u sedlu. Očigledno da je konjanik pratio i motrio krdo... što je verovatno bio razlog da nije primetio Holideja.

Konjanik je zategao vođice. Bio je omalen rastom, odeven u crno, a smeđa kosa mu je izvirivala ispod šešira širokog oboda. Lagano, prateći pogledom krdo koje je ulazilo u kanjon, okrenuo je lice ka Doku.

Bio je udaljen nekih dvadeset pet metara ali Holidej je ipak jasno razabrao lice kockara koga je pre tri dana video u salunu u Medisin Bou u društvu Zika Horenca. Za trenutak je ostao zaprepašćen. Bio je tipičan kockar-prevarant, odeven skoro kao pravi denci ali nikako od one vrste ljudi koji se mogu dovesti u vezu sa bandom kradljivaca stoke.

Ali taj čovek je bio tu i očigledno se mnogo interesovao za Fejtinih hiljadu grla stoke!

Kratko vreme Holidej ga je pažljivo posmatrao. Čovek je nesumnjivo bio uzbuđen, često je bacao pogled ka uzanom puteljku priljubljenom uz liticu pored koje se stoka kretala. Jed-

nom je poterao konja sasvim uz ivicu, osmotrio puteljaka i vratio se do mesta gde je prethodno stajao. Drhtavim prstima počeo je da zavija cigaretu.

– Stoj mirno... da se nisi makao!

Efekat Holidejeve glasno izgovorene komande bio je šokantan. Kockar je pobledeo, cigareta mu je ispala iz raširenih ukočenih prstiju, a njegove uplašene, razrogačene oči zurile su u tamni otvor cevi Holidejevog revolvera.

Usne su mu drhtale kada je Holidej pokrenuo cev revolvera.

– Digni ruke u vis lepo i lagano... i drži ih dignute.

Kockar je poslušao i Holidej je izjahao iza škrljaste pločaste stene.

– Šta ovo treba da znači? – zakrkljao je prevarant.

– Mnogo si se udaljio od kockarskog stola u „Točku“ – konstatovao je Holidej. – Kakvu igru igraš?

Kockar je bacio pogled ka puteljku i znoj mu je izbio po bledom licu.

– Pošao sam u Doson i...

– Pošao si u Doson – ponovio je Dok njegove reči. – Preko ovih vrleti! Pa put za Doson je dole, kroz kanjon.

Kockar se u međuvremenu pribrao.

– Ne moram da ti odgovaram, Holideje.

– Tako dakle, poznaješ me.

– Viđao sam te... i čuo sam da ljudi govore ko si.

– Hm... hajde, neka bude. Ali nešto drugo me zanima. Već više od jednog časa pratiš krdo – konstatovao je pustolov gledajući ga ispod oka. – Imaš li za to neki poseban razlog?

Kockar je nastavio da se nervozno vrpolti. Njegove lukave oči za tren su skrenule ka puteljku i istog trenutka Dok Holidej je shvatio razlog njegove nervoze i krišom bacanih pogleda.

Mali oblak prašine izdvojio se iz krda goveda i počeo se približavati putem.

– Očekivao si ih? – zapitao je Holidej.

Drhtaj straha zaigrao je na kockarevim usnama.

– Ne znam o čemu govoriš! – izbegao je odgovor, izbegavajući istovremeno Holidejev pogled.

– Čini se da si ih očekivao, – rekao je pustolov ne menjajući intonaciju glasa. – Posmatrao sam te... nisi skidao pogled sa puta... Koliko se ja razumem u to, ličio si mi na čoveka koji nekoga očekuje.

Oblak prašine uobličio se u formu dva konjanika.

– Sad možeš da spustiš ruku – dopustio mu je Dok.

Kockar je lagano spustio ruku.

– Reb Eli i Džeson Bakster – prepoznao je pustolov dvojicu konjanika koji su jahali puteljkom ka vrhu. – Mnogo me interesuje šta će ova dva nevaljalca sa „Lejzi K“ reći...

– Kao što sam ti rekao, Holideje, ovo nije nikakav sastanak! Čist slučaj! Ja sam krenuo za Doson... – zašlebetao je kockar očajnički.

– Može biti da govoriš istinu. – rekao je Dok Holidej lagano nižući reči. – Ali na žalost, ja ne mogu da se setim nijednog drugog razloga zbog koga bi ova dva konjanika napustila svoje mesto kod stada i uputili se ovamo.

Dok Holidej je natraške poterao svog konja ka pločastoj steni.

– Ti si lud, Holideje.

– Samo ti govori i ponašaj se prirodno – naredio mu je Dok. – I zapamti, biću tu iza stene sa revolverom uperenim u tvoju glavu. Aku zucneš samo jednu reč o mom prisustvu, prosuću ti mozak. Pazi, ne šalim se.

Kockar je čuteći zurio niz put. Eli i Bakster su jahali jedan iza drugoga, približavajući se puteljkom koji je iza

jedne oštre, strelaste stene vijugao ka vrhu.

– Šta da kažem? Šta hoćeš da kažem?

Nije dobio odgovor. Kada se okrenuo u sedlu sa čela i obrve kapnuo mu je znoj. Ali Holidej nije video. Ovaj je već zauzeo poziciju iza stene. A onda se nešto pokrenulo. Bila je to niklovana cev Holidejevog „linkolna“ koja se za trenutak pojavila u procepu između dve stene kao opomena uhodi da pustolov ozbiljno misli ono što je rekao. Cev je bila uperna kockaru u prsa.

Sekunde su napeto otkucavale i malo kasnije kockar je razabrao klop pot kopita po kamenu. Još jednom je bacio pogled ka steni u trenutku kada je Eli izbio na vrh. Cev Holidejevog pištolja počivala je mirno kao predznak smrti.

Jahači sa ranča „Lejzi K“ su prišli.

– Jesi li nas dugo čekao? – prevajao je Bakster lenjo preko usana.

Kockar je odmahnuo glavom.

– U stvari, mi smo poranili. – Eli je zategao vođice i mašio se duvankese. – Stoka je išla brže nego što smo računali.

Kockar prevarant je još uvek čutao ali jahači sa „Lejzi K“ izgleda nisu bili uznemireni njegovom uočljivom mirnoćom.

– Nema nikakve izmene plana – nastavio je Rab Eli. – Sve ostaje kao što je rečeno. Stado će biti naterano u stampedo u Kanjonu Mrtvog Konja odakle ćemo ga isterati u ravnicu. Odatle ti preuzimaš glavnu ulogu i biće tvoja briga da nam pokažeš put do tvoje veze...

– Imali smo sreće, Dante – rekao je Bakster. – Malo je nedostajalo da nam se priključi onaj pustolov Holidej. Eli i to bi bilo sređeno.

– Malo mi izgledaš bleđ, Dante –

podsmehnuo mu se Eli. – Možda je ovo sunce suviše toplo za salunskog mačka kao što...

Dante Vejnrajt više nije mogao da se uzdrži. Sa njegovih stisnutih usana otela se samo jedna reč.

– Holidej!

– Kao što sam rekao pobrinuli bismo se za njega! Niko nas neće sprečiti da se dočepamo stoke sa „Lejzi K“...

– Do vraga Dante! Šta ti je?! Izgledaš kao... – zaustio je Eli.

– Holidej je tu! Iza stene!

Dante Vejnrajt se bacio iz sedla, a Reb Eli se mašio „kolta“. No iz niklovane cevi u useku stene planuo je hitac i udar kuršuma odneo je pištolj nekoliko metara dalje. Ostavši razoružan, Reb Eli se nije predavao već je skočio iz sedla u nastojanju da se domogne oružja i to mu je uspelo jer je Holidej morao da se obračuna i sa druga dva protivnika.

Nastao je kaos. Konj Džesona Bakstera uplašeno se uspravio na zadnje noge i zbacio jahača u prašinu a Dante Vejnrajt je potegao mali „deringer“ iz futrole ispod sakoa. Radi bolje preglednosti Holidej je izvirio iznad stene sa revolverom u ruci, spreman da poseje smrt.

Dočepavši revolver Eli se dočepao zaklona iza jedne stene zasipajući sve vreme Holideja kuršumima.

Okršaj je bio kratak ali žestok. Protivnici su izmenjali vatru iz oružja a onda je nastala mrtva tišina. Uzmičući preko čistine da bi se pridružio Rebu Eliju iza stene kockar-prevarant je nanišanio „deringer“ na Holideja i pao nauznak pritiskajući drugom rukom crvenu rupu od metka na čelu.

Eho revolverске paljbe podrhtavao je u kanjonu a zatim je nastala dugotrajna tišina.

Holidej je stajao u zaklonu iza stene. Njegov položaj nije bio sjajan jer je protiv sebe imao dva ovejana lupeža. Trebalo je da odmah cilja u meso umesto što je pucao da im izbije oružje iz ruku. Njegova želja da izbegne prolivanje krvi često ga je dovodila u neprilike a ponekada, kao sada, i u smrtnu opasnost. Bakster je počeo da puži u krug kako bi mu zašao iza leđa a Eli je pripucao da bi Holideja držao prikovanog iza zaklona. Olovna tanađ zlokobno su fijukala iznad njegove glave. Holidej je mirno izbacio prazne čaure i napunio magacin svog „linkolna“ spremajući se za pozicionu borbu.

Metak iz Holidejevog revolvera naterao je Elija da legne u zaklon ali kada je hteo da ispali drugi hitac, oštar bol prostrelio je Dokovu levu ruku. Komad metka iz Baksterovog revolvera odbio se od kamena i slučajno pogodio pustolova. Jak bol zamračio je Holidejevu svest i ruka sa revolverom je klonula. U pokušaju da savlada slabost Dok je izgubio dve tri dragocene sekunde. To je Baksteru bila dovoljno da priskoči sa naperenim revolverom.

– Samo jedan pokret, Holideje... i ubiću te!

Reb Eli je pritrčao da se pridruži Baksteru. Izvukao je pušku iz futrole na sedlu i prislonio otvor cevi Doku na rebra.

Holidej je poslušao i niklovani kolt je muklo udario o tlo.

– Tako dakle, nameravate da ukradete krdo – izgovorio je Holidej u jednom dahu i pritisnuo rukom iskrzanu posekotinu ispod levog ramena. – Ti i ovi...

– Zaveži! – prasnuo je Eli.

– Kako vas trojica možete da očekujete...

– Nas trojica! – podrugnuo se Reb

Eli. – Bolje da si rekao svi mi, Holideje... Svi kauboји sa ranča „Lejzi K“ su angažovani na tome!

– Krv je tekla Doku niz ruku i slivala se na šaku i prste.

– Bando šugavih kojota! Kradete od bespomoćne žene koja...

– Bespomoćne žene?! Trebalo bi da pripitaš Sirsona što on o tome misli.

– Ne interesuje me šta misli drumski razboјnik!

Eli ga je bocnuo vrhom puščane cevi u rebra.

– Samo nastavi da laješ, pseto pa ću ti napraviti rupu na prsniku.

Holidej ga je mračno pogledao. – Platićeš ovo Eli.

Kradljivac stoke se bahato nasmejao.

– Znaš, Holideje, ne verujem da ćeš ti nekome više nauditi; za to ću se ja pobrinuti. Demon je želeo da izravna račune s tobom... mislim a bi uživao u tome. Ali... ja ću mu uštedeti trud.

– Nastavio je posle nekoliko sekundi.

– Penji se na konja.

Holidej se ustezao da poslušaa. Znao je da mora ostati čvrst. Pokazati slabost pred ovim lupežima značilo je smrt.

– Vi ste ljudi... obojica! Kako mislite da umaknete sa hiljadu goveda.

– Sve je isplanirano! – Eli se osmehnulo. – Isplanirano pre nekoliko meseci. Dante ima vezu u blizini Dosona, nekog čoveka koji će nam platiti u gotovom čim isporučimo stoku. Biće dovoljno novca za sve da negde daleko odavde počnemo nov život.

– Ali Dante je mrtav... – predočio mu je Bakster.

– Jeste ali ne smeta – Ohrabrio ga je Elis. – Taj čovek nas očekuje. Čim vidi krdo on će se predstaviti... A sem toga, Demon ga je već jednom video.

Reb Eli je mahnuo „vinčesterkom“ prema Doku.

– Penji se na konja.

Holidej je stavio ruku na jabuku sedla. Prevoj se stepenasto spuštao u jedan slepi kanjon na drugoj strani i Eli ga je tamo poterao.

– Odjaši nazad do Demona – naredio je Eli svom saučesniku. – Reci mu da ću se ja pobrinuti za Holideja i da ćemo morati da nastavimo bez Dantea.

– Važi Reb.

Džeson Bakster se vinuo u sedlo i uputio se nazad niz put.

– A ti kreni Holideje – rekao je Eli medenim glasom. – Jaši pravo tamo u onaj slepi kanjon.

Iz očiju kauboja sa ranča „Lejzi K“ rugala se smrt. Bez oružja u ruci Reb Eli je bio povučen i uzdržan, ali sa „vinčesterkom“ koja mu je davala vlast da odlučuje o životu i smrti on je bio drugi čovek. Bio je nadmen, i spreman da ubije.

Pustolov je lagano poterao svog konja ka slepom kanjonu.

X

Ulaz u kanjon bio je mali i uzan i prolaz između dva nazubljene litice ubrzo se otvarao u bazen sa peščanim tlom prošaranim kaduljom. Bio je to slepi kanjon u koji se moglo ući i iz njega izaći samo kroz taj uzani koridor.

Svakog sekunda Dok Holidej je očekivao udar vrelog kuršuma u leđa. Eli ga je doveo u ovu dolinu da bi ga ubio i bilo je samo pitanje vremena kada će osetiti ubod smrtonosnog tana.

Skoro neverovatno! Ti ljudi koji su spavali, hranili se i živeli u kući Fejt Ruleman planirali su pljačku! A

ipak, u svemu su ličili na obične kauboje. Pod tim prividom reda, razvijao se plan smišljen pre mnogo meseci. Holidej je pretpostavljao šta se desilo. Kockar-prevarant, a moguće i Sirson, ubacili su ideju a privučeni novcem koji će dobiti ostali kaubojski pristali da se uključe u plan. Pomisao na velike pare preobrazila je normalne kauboje u podle, iskvarene kradljivce.

Holidej je konačno razumeo zbog čega je Džejk ubijen. Džejk nije bio čovek bez mana. Možda je bio previše ambiciozan, ponekad je bio sklon hvalisanju ali je ipak bio beskompromisno pošten. Holidej je znao da Džejk nikada ne bi uzeo učešće u ovoj zaveri i pretpostavljao je da je zbog toga i ubijen. Tako je konačno otkriven i pravi motiv ubistva a taj motiv izgledao je mnogo realniji od onih koje je sugerisao Sirson.

Oštra okuka pružila je Holideju priliku koju je priželjkivao. Trgao je naglo vođice zbog čega je konj poskočio i uspravio se na zadnje noge i tako se sudario sa Elijevim uplašanim konjem. „Vinčesterka“ u kaubojevoj ruci prekasno je grmnula i skočivši iz sedla Holidej je oborio svog čuvara na prašnjavo tlo.

Eli se očajnički otkotrljao da bi izbegao kopita uplašenih konja i dograbio pušku koja mu je ispala iz ruku.

Visok pustolov je grunuo u njega i izbio mu dah iz pluća. Sudar je odgurnuo kauboja dalje od sjajne „Vinčesterke“ i Eli se bolno zgrčio i dočeka Holideja udarom kolena u stomak. Kotrljajući se po zemlji dvojica boraca su se besno udarali pesnicama i nogama.

Reb Eli je pružio ruku i divljački zagrebao ranu svog protivnika. Prsti su zakačili otvor načinjen odbijenim

kuršumom i agonija bola zgrčila je Holidejevo lice kada je Eli zario prste u ranu. Skoro bez svesti naslonio se na stenu.

Eli je jurnuo na njega kao bik. Holidej je odbio njegov prvi udarac, izvio se u stranu i zadao udarac pesnicom u oči.

Izustivši psovku Eli je ustuknuo. Opet je pokušao da se dočepa puške ali mu je Holidej zgazio čizmom na ruku. Kradljivac sa „Lejzi K“ je jauknuo i dograbio Holideja za nogu sa ciljem da ga obori.

Pustolov se otrgao i naleteo na litiću. Eli se pružio da dohvati „vinčesterku“. Prsti su dograbili oružje i pobedonosni plamen bjesnuo je u njegovim očima.

Cev „vinčesterke“ se digla uvis ka Holideju. Eli je pritisnuo okidač ali je tane odletelo ka azurnom nebu. Čelična Dokova pesnica pogodila je Elijevo posivelo lice i on se zaneo u stranu. Uz ogavnu psovku on je pokušao da istrgne pušku i dva čoveka su se uhvatila u koštac na život i smrt. Na kraju je Eli uspeo da se otrgne i naperi pušku na Holideja ali je pustolov u poslednjem trenutku skrenuo cev puške u stranu. Istovremeno ga je snažnim udarom desnice u bradu skoro odigao od zemlje. Onda je usledio još jedan udarac u bradu a onda još jedan u pleksus.

Jahač sa ranča „Lejzi K“ se skljkao od udaraca i poslednjom snagom pokušao da okrene cev puške ka Holideju, ali je pustolov snažnim prstima uhvatio cev puške i istrgao mu je. Eli je očajnički pokušao da se opet dokopa puške ali uzalud. Holidej mu je pritisnuo cev puške na grudi i Eli je stao kao sleđen.

– Samo mi pruži izgovor pa ću te sa zadovoljstvom ubiti! – zapretio mu je Dok gnevno. Grudi su mu se burno

dizale i spuštale a krv se slivala iz rane niz ruku.

Reb Eli se odjednom preobrazio. Od njegove drskosti i nadmenosti nije više bilo ni traga. Gledajući cev puške uperene u srce plakao je kao uplašeno derište.

Potmuo, neprekidan tutanj dopro je do njihovih ušiju. Pucnji su prolomili vazduh i tutanj je dostigao vrhunac da bi se postepeno izgubio.

– Krdo! – viknuo je Dok.

Eli je drhtao. Cev puške ga je plašila.

– Kazaćeš mi sve što znaš, Rebe... i to odmah.

Reb Eli je zakolutao sitnim zaplašenim očima.

– Kanjon Mrtvog Konja je veliki – rekao je Dok Holidej ujednačenim tonom. – Čuo sam kad si rekao onom propalom kockaru da će krdo biti naterano kroz jedan od prolaza. Koji?

– Onaj ispod velikog kupastog vrha – izustio je Eli i jabučica mu je nervozno zaigrala. – Demon je računao da kola neće moći da prođu kroz taj prolaz... zbog stena koje su svuda razbacane i...

– Sirson je to računao, je li? – ponovio je Dok. – A šta je još sem toga Sirson isplanirao... Džjekovo ubistvo?

Eli je pobledeo. Usne su mu se bezglasno micale.

– Holideje! – Zakrkljao je. – To ne mogu da vam kažem...

– Rekao si da je pljačka stoke Fejt Ruleman isplanirana pre mnogo meseci. – Holidej je začutao kao da čeka odgovor ali pošto Eli ništa nije rekao on je odlučno nastavio. – Džejk je tada već bio na ranču. I evo šta je bio razlog njegove smrti: odbio je da se pridruži tom planu.

Eli ništa nije rekao. Bolno je zgrčio lice kad mu se vrh cevi jače zabio između rebara.

– Ja nisam baš mnogo strpljiv čovek, Rebe! Hoću da znam istinu... I hoću da je saznam odmah. Ako ne bude tako svega mi na svetu ubiću te kao psa!

Od straha iskolačenim očima Eli je buljio u Holideja; Holidejev kao vatra vreo pogled govorio je da pustolov zaista misli ono što je rekao... pa i više od toga!

– Ako... Ako kažem... – promucalo je stegnuto grla. – Šta će onda biti sa mnom?

– Bićeš izveden pred sud kao i ostali – presudio je pustolov dubokim glasom. – S tim što ću se postarati da budeš blaže osuđen. Više od mene nemoj očekivati.

Eli je kratko vreme premišljao.

– Sve je to bila Sirsonova ideja. Njegova i onog prokletog kockara, ali više njegova. Tome je dosta doprinela Fejt Ruleman. Čim je počela da odbija Sirsona od sebe on je pomahnitao. Do tada je verovatno mislio da će ženinom dobiti „Lejzi K“ ali kada je osetio da mu se zalogaj izmiče on se odlučio da se osveti gazdarici... i da se istovremeno dočepa novca...

– Brže, ne oklevaj, to ću kasnije saznati! – požurivao ga je Holidej oslušujući udaljeni tutanj kopita od koga je podrhtavao vazduh. – Kakav je plan?

– Kockar je našao jednog kupca, jednog kriminalca koji se poduhvatio da stoku proda preko granice. Naš zadatak je bio da goveda doteramo do blizu Dosona i da uzmemo novac. Ostalo je trebalo da bude njegova briga.

– A Džejk... šta je bilo s njim?

– On... nije hteo ni da čuje za to! Bili smo na severnim pašnjacima kad smo o tome raspravljali i on se usprotivio. Rekao je da smo lud, da je to zločin i zapretio je da će sve reći Fejt

ako ne odustanemo od te sulude namere. Svi smo videli da Džejk misli ozbiljno. Kada je video da se Džejk ne slaže, Sirson se snašao i sve predstavio kao šalu... Ali svejedno, svi smo znali da bi bilo vrlo opasno ako bismo ga ostavili u životu. Mogao je, ipak, ispričati Fejt naš razgovor i ona to verovatno ne bi shvatila kao šalu i ko zna kako bi se sve posle toga razvijalo... a mi smo, bez obzira na sve, nameravali da plan sprovedemo do kraja.

– I onda je Metson ubio Džejka – završio je Holidej Elijevo izlaganje. – Na putu dok je prolazio kroz Kanjon zmija.

– Ne – promuklo je izustio Eli. – To je učinio Sirson. On je ubica. Našao je neki izgovor i napustio pašnjake pre ostalih da bi Džejku postavio zasedu na putu.

– Šta je rekao?

– Mislim da je rekao da ide ranije u grad da bi našao neku žensku. To se događalo i ranije tako da Džejk nije ništa posumnjao... ali mi ostali smo znali.

Demon Sirson dakle! Dok Holidej je zamislio lik nadzornika ranča. Kao Lari Metson i on je bio visok, viši od običnog muškog rasta i uklapao se u opis Helene Menčin.

– Ali Metson je pokušao da me ubije...

– Sirson ga je poslao! – rekao je Eli. – Pošto je vaše raspitivanje o visokom čoveku koji je učestvovao u tuči ispred „Točka“ doprlo do njegovih ušiju, Dante Vejnrajt je pošao da obavešti dotičnog... a taj čovek je bio Sirson! Dante je to znao! Sirson zamalo što nije ubio Sema Devenija u toj tuči. Samo nismo mogli da dokučimo jednu stvar! Kako ste ustanovili vezu između čoveka angažovanog u tuči i ubice? To je ostalo zagonetno za nas.

Holidej se lukavo osmehnuo.

– Moć sudbine, Eli. Moć sudbine! A posle Metsonove pogibije Sirson je ulučio priliku da mi stvar predstavi drukčije. Predočio mi je lažne motive za ubistvo kako bi me odvratio da dalje tragam za ubicom. Je li to bio deo plana?

– Ne. Svi smo očekivali da će iz Kanjona zmiya dojahati Lari Metson – rekao je Reb Eli bez uvijanja. – Kada ste se umesto njega pojavili vi, Sirson je morao nešto da smisli.

– I dobro je smislio, skoro da je uspeo da me zavarava. Hajde, okreni se.

– Holideje! – zacvileo je. – Obećali ste...

– Ne cmizdri! – naredio mu je Dok. – Hoću samo da te svežem.

Eli se okrenuo i drhtavim prstima se oslonio na liticu. Držeći revolver u ruci, Holidej se vratio do njegovog konja i sa jabuke sedla skinuo laso. Povećao je zamku i prišavši banditu prebacio mu omču preko ramena do visine grudi.

Zatim je zategao omču.

– Napred.

Eli je poslušao i Holidej ga je poterao do jednog stabla pamukovog drveta. Bez jedne reči pustolov ga je brzo i vešto vezao za drvo a onda mu svezao ruke i noge.

– Vратићу se po tebe – objasnio mu je ozbiljno.

Pustolov se zatim vratio do svog konja uzevši usput „vinčesterku“ se Elijevog sedla. Stavio je pušku u futrolu i poterao konja nazad ka prevoju. Prošao je kroz jedan uzan tesnac i izbio na vrh. Sa tog mesta mogao je da vidi miljama daleko. Ispred njega otvarao se džinovski kanjon.

Kanjon Mrtvog konja.

U tom trenutku krdo se nalazilo manje od jedne milje daleko od dugačke doline koja se račvala u tuce

sporednih kanjona kao što se pritoke račvaju od glavnog rečnog toka. Veliki oblik prašine otkrivao je položaj krda koje se brzo kretalo.

Nije bilo vremena za gubljenje.

Ne obazirući se na bol u levom ramenu, Holidej je poterao konja duž grebena. Ugledao je prečicu do grebena koje je okruživao Kanjon Mrtvog konja, opasan puteljak koji ga je brzo mogao odvesti do cilja.

Morao je da zaustavi stampedo. Ako se goveda probiju kroz prolaz i uđu u kanjon moći će ih odvesti ka Dosonu, šanse da osujeti plan zavere nika sa „Lezji K“ biće vaoma male.

Njegov konj grabio je žustrinom osice galopirajući duž tankog prevoja između dve uvale. Bučan topot konjskih kopita zaglušivao je tutanj stada. Izbivši na drugi prevoj ugledao je krdo.

Bio je to stravičan prizor! Stotine kopita drobile su tlo i dizale džinovski oblak prašine! More goveda valjalo se kao ogroman talas! Drveće, male stene, žbunovi... sve je rušeno u stranu pred nezadrživim naletom. A da bi osigurali da se ritam tog talasa ne uspori, četiri jahača su neprekidno pucali preko glava rogate mase i sa svakim pucnjem strah je gonio stoku na još veću brzinu.

Val zahuktalog mesa stigao je do uvale iz koje se ulazilo u Kanjon Mrtvog konja.

Holidej je poterao konja prečicom ka mestu na kružnom prevoju odakle se moglo sići u kanjon blizu kupastog vrha. Sada je već bio ispred krda... samo nekoliko desetina metara ispred ali ipak dovoljno.

Ne jednom mestu njegov konj se okliznuo i zamalo što nije pao niz padinu. Blizu kupastog vrha nalazio se jedan slepi kanjon u koji je Holidej nameravao da skrene krdo.

Stigavši do dna uvale izvadio je pušku. Iznenada ga je obuzeo stravičan osećaj usamljenosti i beznadežnosti njegovog pokušaja. Bio je potpuno sam a iza njega se valjalo rušilačko krdo. No on se neustrašivo ustremio na vodeća grla. U jednom trenutku video je samo koprenu prašinu a zatim se pojavila riđa linija rogatih čudovišta.

Krdo je kao oblak sa grmljavinom grabilo napred. Zaglušujući tutanj i podrhtavanje tla. Holidej je ispalio prvi hitac iznad rogova vodećih grla i ogromni bik predvodnik se trgao. Holidej je ispalio još jedan hitac.

Instinktivno bik je malo skrenuo i to je bilo ono što je pustolov čekao. Prišao je sasvim blizu i jašući uporedo sa bikom ispalio jedan za drugim nekoliko hitaca vičući koliko ga grlo nosi. Nasrtaj je uspeo. Vodeći trio je promenio pravac i Holidej je ponovo nasrnuo nastojeći da ih skrene u prolaz koji je vodio u slepi kanjon. U jednom trenutku zapretila je opasnost da ga najbliži bik obori, ali Dok je izdržao iskušenje. Jedan metak pogodio ga je i bik je pao a ostali su uzmakli. Gusta, zagušujuća prašina obavila ga je kada je krdo jurnulo u namešani prolaz.

Dah vrelog vetra na licu i pucanj opomenuli su ga da ga neko gađa i okrenuvši se u sedlu i samo dvadesetak metara daleko spazio je Džesona Bakstera, lica zgrčenog u masku gneva. U nemogućnosti da spreči pustolova da skrene vrh stampeda u slepi kanjon jer ih je delila mrka i šarena masa, kauboj sa ranča „Lejzi K“ je pripucao i pokušao da se između goveda probije do njega.

Pištoltj u njegovoj ruci ponovo je planuo i nadjačao tutanj krda.

– Holidej! Holidej je na čelu krda! – povikao je Bakster.

Novi talas goveda ga je opkolio.

Iza jedne druge grupe goveda planuo je pištoltj i Holidej je trgao uzde i poterao svog konja ka litici. Stotine zahuktalih goveda ričući se komešalo oko ulaza u slepi kanjon pokušavajući fanatično da sledi vodeća grla. Nezamisliv kaos i komešanje zavladao je kada su iz pozadine do otvora stigli novi talasi stoke. Holidej se okrenuo u sedlu kada je još jedan metak prozujao pored njega i odbio se od litice.

Baksterovo mračno lice izronilo je iz oblaka prašine.

Njegov „kolt“ je planuo i Holidej je odbacio „vinčesterku“ i izvukao revolver. Pre nego što je Bakster uspeo da opali drugi metak, Dokov „lincoln“ je sevnuo.

Udar metka teškog kalibra digao je Džesona Bakstera iz sedla i njegovo mlitavo telo palo je na tlo ispred dolazećeg vala zahuktalih goveda. Još živ on je ustao sa maskom užasa ispisanom na licu. Krv je lila iz rane na njegovim prsima, ali uprkos tome on je pokušao da pobegne.

Nije uspeo. Sapleo, se posrnuo i pao. Njegov krik zaglušila je rika i grmljavina kopita tamne rogate mase koja ga je progutala. Za nekoliko sekundi njegovo telo pretvoreno je u bezobličnu zgnječenu masu.

Goveda su nastavila da se tiskaju kroz uzani prolaz; do tada su prva grla stigla do suprotne strane slepog kanjona i počela da kruže oko zidova u nameri da nađu izlaz. Ali izlaza nije bilo. U slepom klancu goveda su uznemireno rikala, gurala se i kružila kao u nekoj velikoj mišolovci. Iz njihovih okruglo izbuljenih očiju izbijao je strah ali nisu imali kuda dalje da idu.

Stampedo je bio završen.

Ispred slepog kanjona Holidej je

sjahao i popeo se do jednog mesta na grebenu odakle je imao pregled pret-hodne uvale. Razljućeni nauspehom, kauboji ranča „Lejzi K“ približavali su se spremni da ga ubiju. Pucajući bičevima provukli su se između poslednjih goveda nastojeći da se približe svojoj žrtvi.

Mada je stoka saterana u slepi klanac ona još nije bila izgubljena za njih. Trebalo je ukloniti razlog skretanja i krdo je opet moglo stići tamo gde je nameravano.

Puščana paljba zaparala je vazduh u Kanjonu Mrtvog konja i kuršumi su zasuli stene oko Doka Holideja. Sorbenson je dojahao do podnožja kanjona, ali ga je metak iz sjajnog „linkolna“ naterao da se predomisli i udalji sa opasnog mesta. Ipak, poveo je sa sobom Holidejevog konja i tako pustolova ostavio prikovanog na mestu gde se nalazio.

Holidej je pogledao svoj pojas sa mecima i zaključio da mora biti vrlo štedljiv. Dopuzio je do ivice padine i osmotrio kradljivce krda.

Svi su bili sjahali. Sirson se uzve-rao uz drugu stranu prolaza i zadržao se kod jedne pećine u visini grebene na kome se nalazio pustolov. Mršavi Čeplin, zaklonjen iza jedne stene, slao je salvu za salvom na Doka štiteći tako ono što je Sorbenson radio.

Ovaj poslednji se privukao do podnožja grebena i Dok je predvideo šta mu je cilj. Pljačkaš je nameravao da se domogne prolaza kroz koji su nameravali da proteraju stoku i da se otuda uz blagu padinu pokrivenu kamenjem i šumom popne do grebena koji je okruživao Kanjon Mrtvog konja. Ako bi uspeo da stigne do tog položaja onda bi bio dosta iznad položaja gde se nalazio Dok Holidej i bio bi u mogućnosti da ga lako smakne.

Morao je da što pre napusti svoj la-

ko ranjivi zaklon! Pokušao je da puzeći pređe iz jednog zaklona do drugog koji mu je obećavao bolju zaštitu, ali se oko njega sručila kiša olova. Čeplin i Sirson su ga zasipali kuršumima i tanad su otkidala komade stena blizu njegovog tela. Nastaviti pu-zanje bilo bi ravno samoubistvu. Shvatio je da bar jednoga od dvojice strelaca mora eliminisati, ali što hitnije. Sorbenson je već bio u prolazu i verovatno je tražio mesto pogodno za penjanje.

I Demon Sirson je bio sve nestropljiviji. U blizini Dosona čekao ih je plavokosi bandit, čovek spreman da plati devet hiljada dolara za celo krdo koje će on posle preprodati za duplo veću cenu sa druge strane granice. Pošto je broj učesnika sada bio manji, svako bi dobio znatno veći deo nego što je u početku planirano. Ali vreme je bilo krajnje važan činilac. Dante Vejnrajt je organizovao da ih bandit Borden Dejsi čeka u Dosonu sutradan oko jedan čas posle podne, a notorni razbojnik njegovog glasa nije sebi mogao dopustiti luksuz da u nekom gradu ostane previše dugo; pogotovo ne u gradu u kome je postojao šerif. Na poternicama je pisalo da je Borden Dejsi učenjen sa sedam stotina pedeset dolara, živ ili mrtav. Tolika nagrada lako je mogla privući lovce ucena.

– Holideje! – razdrao se Sirson.

Holidej je bez žurbe izbacio prazne čaure iz magacina i počeo stavljati nove metke.

– Ovde ima dovoljno stoke za sve nas, Holideje. Podelićemo je na četiri dela ... svakome jednak deo.

– Ništa od toga, Sirsone! – odvratio je Dok posle nekoliko sekundi tišine.

– Ovo krdo pripada Fejt Ruleman i njeno će ostati.

– Ti si lud! – prasnuo je nadzornik.

– Sad govoriš kao onaj glupi Džejk Čalis.

– Čuj Holideje! Možemo te ubiti ali umesto toga mi te uključujemo u podelu plena. Zar to nije više nego velikodušno? – umešao se Čeplin.

– Vraga velikodušno. Znao dobro da od posla nema ništa ako ne stigne na vreme. Ostaje kao što sam rekao. Ipak, biću ja velikodušan. Predajte se i obećavam vam da će vam biti pošteno suđeno.

– Nije nego! – viknuo je nadzornik sa gorčinom u glasu. – Do svega ne bi došlo da je ona kučka bila fer. A sada da se predamo. E pa i ti ćeš onda otići u pakao kao Džejk Čalis!

Kuršum iz Sirsonove puške zarezao je reku u steni nekoliko santimetara daleko od Holidejeve glave. Holidej je odgovorio paljbo na dvojicu pljačkaša.

Tamna senka pala je odjednom na Holidejev zaklon.

Dok Holidej se instinktivno otkotrljao u stranu i srećno izbegao metak koji se zario u stenu tačno na mestu gde je on stajao. Džoe Sorbenson, jasno ocrtan naspram plavog neba, nišanio je sa ivice višeg grebena.

Pustolov se ponovo otkotrljao po tlu i Sorbensonov metak je ponovo promašio. Ali to nije moglo trajati dugo. Holidej se priljubio uz liticu ali sada je bio izložen paljbi sa tri strane. Bilo je samo pitanje vremena kada će ga neko pogoditi.

Treći Sorbensonov hitac se odbio od kamena iznad Holidejeve glave i odleteo daleko u kanjon a četvrti se zario u zemlju pored noge. Sa donje strane oglasio se sada i Čeplin, ali njegov hitac je bio sasvim bezopasan.

Holidej se brzo sračunao. Imao je još samo četiri metka. Prema tome,

morao je da čeka da mu napadači pruže sigurniju metu.

– Dirk! – povikao je Sirson svog saučesnika. – Udi u klanac i isteraj stoku napolje. Dejsi neće čekati ceo dan u Dosonu a Sorbenson i ja smo dovoljni za ovog smutljivca. Dok ti poteraš stoku mi ćemo završiti s njim.

Dirk Čeplin se kolebao i Sirson je ponovo viknuo na njega a glas mu je odjekivao kao pucanj biča.

– Čuješ li me?! Kreni! Ja i Džoe ćemo srediti Holideja!

Da bi ga obodrio, nadzornik je ispalio seriju hitaca iz Vinčesterke. No bez obzira na kišu kuršuma Dok Holidej je čekao da se Čeplin pojavi.

Kauboj ranča „Lejzi K“ izvirio je nervozno iz zaklona. Bacio je uplašeni poged ka ivici grebena i potrčao ka ulazu. Trčao je okrenut leđima.

Holidej nije mogao da puca čoveku u leđa.

– Čepline! – povikao je iz sveg glasa. – Stani i bori se! Imam te na nišanu!

Taj poziv je bio besmislen jer je Čeplin bežao sa bojnog polja sa sasvim drugim ciljem, ali se Holidej nadao da će zbuniti begunca. Računao je na njegov elementarni nagon samoodbrane. I uspeo je. Poziv je u Čeplinoj podsvesti izazvao željenu reakciju.

On se u trku okrenuo i pripucao.

Holidej je opalio samo jednom. Tane je pogodilo kauboj u prsa i okrenulo ga u krug. Pljačkaš je pao na tlo obraslo kaduljom.

Besan plotun Sorbensona i Sirsona prigušio je njegov jauk. Holidej se povukao u plitko udubljenje u litici i iskoristivši šansu Čeplin se digao i posrćućim, pijanim korakom pošao ka ulazu u slepi kanjon.

Još samo tri metka u magacinu revolvera. Holidej se sada gorko kajao

što Eliju nije uzeo opasač sa municijom.

Sudeći po Holidejevoj uzdržanoj paljbi Sorbenson je zaključio da je pustolov utrošio municiju i sada se polako spuštao na niži položaj gde bi od svoje žrtve bio udaljen samo desetak metara. Dok se spuštao mamuzom je zagrebao kamen. Videvši Sorbensonovu nameru, Sirson je nastavio neprekidnu paljbu oko udubljenja u steni kako bi prikrrio približavanje svog pomagača.

Dole ispod njega Dirk Čeplin se popeo na konja. Krv je natapala prsa njegove zelene košulje i on se kretao lagan kao čovek ukočen bolom. Ni Sirsonov zapovednički glas nije ga naterao da ubrza korak.

Džoe Sorbenson se sada nalazio oko dvadeset pet metara daleko od neprijatelja. Ispod sebe je sasvim jasno video Holidejevu senku i ako bi učinio samo jedan korak iz udubljenja pustolov bi dobio metak.

Sorbenson je rukom dao znak nadzorniku koji je namerno izašao iz zaklona da bi privukao Holidejevu pažnju. No pustolov je primetio Sorbensonovo približavanje i znao je da mu se sprema klopka. Umesto da promoli glavu on se još više povukao u zaklon. Čekao je sa zapetim revolverom.

Ne obraćajući pažnju na Demona Sirsona vrebao je Sorbensona. Na kraju je ovaj izgubio strpljenje i pošao sa svog relativno bezbednog mesta ka zaklonu bližem protivniku. Metak iz revolvera prozujao je pored njegovog lica i on je besomučno pripucao prema udubljenju. Sledeći Holidejev metak ogrebao je kožu na Sorbensonovom čelu i Sorbensona je istog momenta napustila hrabrost. Uzmakao je znojem orošenog lica.

Dok Holidej je pogledao svoj niklovan „kolt“ i uvukao se još dublje u

procep. Ostao mu je još samo jedan metak.

Ma šta se desilo odlučio je da taj poslednji metak sačuva za ubicu Džejka Čalisa.

XI

Teška, glomazna kola ljuljala su se ispod isturenih kamenih vrhova. Gonnjena pucnjevima biča zaprega je s naporom galopirala niz prolaz čije tlo je sačinjavao pesak izrovan kopitama goveda. Samo nekoliko minuta ranije ovuda je prošao topot goveda u stampeu; o tome su rečito svedočili otisci hiljada kopita, iščupana i oborena stabla drveća, izgaženo žbunje žalfije.

A sada je sve bilo tiho. Tanka izmaglica najsitnije prašine još je lebdela u vazduhu. Kojoti poplašeni i rasteryani iz njihovih jazbina vraćali su se njuškajući ka svojim brlozima. Slab povetarac nosio je kroz prolaz oblačiće fine peščane prašine.

Fejt Ruleman je nemilosrdno terala konje i kola su jurila kroz prolaz sekući točkovima brazde u mekanom pesku. Pored vlasnice ranča „Lejzi K“ držeći se svom snagom za sedište ispod zavrnutog kolskog pokrivača sedela je Marša. Povremeno bi neki kolski točak naišao na krupan kamen ili manju stenu i istog trenutka kola su se zanosila kao zaljuljana nekom nevidljivom rukom. No Fejt je uvek uspevala da kola vrati u ravnotežu i željeni pravac.

Njeno lepo i obično mirno lice sada je bilo namršteno, oporo i pokriveno slojem prašine. Samo pola časa ranije izdali su je ljudi u koje je imala puno poverenje. Scena izdaje još uvek joj je bilo urezana u sećanju. Kao obično kola su se nalazila pola kilometra iza krda i kada je pucanja počela stoka

se nalazila u jednoj širokoj uvali. Kada je Fejt goneći konje u trk pristigla krdo, pucnji su prestali. Videla je, međutim, Bakstera koji se, sišavši niz greben iznad klanca, hitro uputio prema Sirsonu. Nadzornik se nije odazvao njenom pozivu da objasni razlog pucnjave i umesto toga on je ostalim kaubojimna izdao neko kratko naređenje. Kada su kola stigla do krda stampedo je počeo. Kauboji su povadili revolvere i prupucali iznad glave uplašениh goveda. Skoro istog trenutka tutanj nalik grmljavini ispunio je kanjon i zbijena gomila rogatih četvoronožaca pohrlila je u trk. U prvi mah Fejt nije mogla da veruje svojim očima. Ošamućena iznenadnim obrtom događaja sedela je na sedištu očekujući od nadzornika neko logično objašnjenje. Umesto toga Sirson se kratko okrenuo u sedlu, pobedonosno se nasmejao devojci i mamuznuvši konja poterao ga za krdom u stampedu. Ako je Fejt Ruleman imala nekih iluzija o Sirsonovoj iskrenosti i vernosti, one su u tih nekoliko sekundi bile raspršene.

Ubrzo je krdo nestalo sa vidika. Tutanj kopita, pucnji i vika postepeno su se utišali. Neprekidna, grobna tišina ovladala je kanjonima dok su se kola kotrljala kroz more izrovanog peska.

– Fejt! – šaputala je Marša. – Pucnji!

Napre jedan a zatim i drugi pucanj odjeknuli su sa prolaza u kanjon i prasak metaka kao da je naterao Fejt da brže potera konje. Nekoliko pušćanih pucnjeva grmnuli su jedan za drugim i stostruki odjek odbio se od izlomljenih litica kada su kola obišla visoki, sivi kameni vrh i ušla u Kanjon Mrtvog konja.

– Tamo! – Marša je pružila prst. – Pored ulaza!

Pogled Fejt Ruleman pošao je za pravcem koji je pokazivao Maršin drhtavi prst. Oblačići barutnog dima plovili su u vazduhu oko uzanog procepa na kamenoj litici. Još jedan pucanj prolomio je tišinu. Nekoliko odlutalih goveda izašlo je iz useka.

Fejt je viknula i ošinula konje i kretanje kola je ubrzano. Sitan pesak i prašina dizali su se ispod konjskih kopita i točkova. Ubrzo su se nejasne siluete oko procepa u litici uobličile u poznate osobe. Ali ni Marša ni Fejt nisu mogle verovati svojim očima.

– Pa ono je Holidej! Marša, da li me oči varaju? – jedva je progovorila Fejt.

– Ne, ne varaju te, to je odista on – odgovorila je Marša ne manje zaprepašćena. – Ali otkuda on ovde? Rekao je da odlazi.

– Verovatno je imao razloga što se predomislio. – zaključila je Fejt nastojeći da jasno sagleda situaciju. A ono što je videla nije joj se dopalo. Holidej je bio uklješten u jednom malom udubljenju a Sirson i Sorbenson su nastojali da dođu u položaj odakle ga mogu pogoditi. Još uvek zanemarujući približavanje kola, kauboji ranča „Lejzi K“ pucali su na pustolova.

– Ne uzvraća vatru... mora biti da nema municije – primetila je Marša u jednom dahu.

– U tom slučaju preostaje nam samo jedno – izustila je Fejt i zaustavivši kola na pedesetak metara daleko od litice, preskočila sedište iz zadnjeg dela kola dograbila pušku. Već sledećeg trenutka ciljala je prema litici.

Odjeknuo je pucanj i tane se zarilo u stenu nedaleko od Sorbensona.

– Hulje! – povikala je Fejt. – Platite mi za vašu izdaju.

Ali nije sve išlo onako kako je Fejt

u gnevu zamišljala. Sirson je na brzini nanišanio na svoju nekadašnju gospodaricu i opalio. Niko nikada neće znati da li je pucao da ubije ili da je samo zaplaši jer je razdaljina omogućavala siguran pogodak strelcu Sirsonovog kalibra.

Ipak, metak je promašio i zario se u pod kola ispred Fejt.

Ali, ako je Sirson imao razloga za promašaj to nije bio slučaj sa Sorben-sonom. Sa svog mesta iznad Holideja on je uperio pušku prema kolima. Na sreću bio je neoprezan i pri nišanjenju izvirio iznad svog zaklona. Znajući da se radi o životu i smrti i da samo delići sekunda dele Fejt od smrtonosnog pogotka, Holidej je zanemario odluku da poslednji metak sačuva za Džekovog ubicu.

U magnovenju je izvirio iz udubljenja i pogledao na gore. Taj njegov pokret trajao je samo koliko treptaj oka ali to je bilo dovoljno da ugleda Sorbensonova prsa, ruke sa nategnutom puškom, lice i žmireće oko iznad obarača puške. Holidej je munjevito pružio ruku sa revolverom i pritisnuo okidač.

Dva pucnja su se slila u jedan ali je Holidejev hitac bio za malo brži. Crvena krvava rupa otvorila se na mestu žmirećeg Sorbensonovog oka a hitac iz njegove puške odleteo je daleko preko belih platnenih arnjeva. Kao lutka od slame Sorbenson se bez glasa odvojio od stene i udarivši nekoliko puta u isturene delove litice skotrljao se do dna kanjona da bi ostao da leži nekoliko metara od kola. Konji u zaprezi su uplašeno frknuli ali Sorbenson se više nije pomerio i oni su se umirili.

– Fejt! Marša! Sklonite se! – povikao je Dok.

Rekavši to skočio je iz udubljenja prema kolima. Visina je bila dosta

velika i skok opasan, ali ostavši bez municije nije imao drugog izbora. Sirson je mogao da mu na miru priđe i ustrelji ga kao goluba od gline.

Na sreću, a i zahvaljujući njegovoj veštini doskočio je tačno na arnjeve i ublažio udar. Hitac iz Sirsonove puške procepio je platno ali odmah zatim Holidej je već imao pušku u ruci i salva metaka poletela je prema mestu gde se nadzornik nalazio.

To je trajalo vrlo kratko. Posle prvih hitaca Holidej je primetio da Sirson ne odgovara na vatru. Kada je bolje pogledao video je razlog.

Sirson više nije bio u svom zaklonu!

To je značilo samo jedno: da je pobegao u slepi klanac i da se pridružio Čepelinu. Verovatno je nameravao da ponovo natera krdo u stampedo – samo sada u suprotnom smeru, i da tako umakne iz klanca. Ako je to tačno onda su se svi, Marša, Fejt i on nalazili na putu stampeda i u smetnoj opasnosti.

– Fejt! – šapnuo je.

– Da?

– Možete li da priterate kola sa svim uz liticu? Tamo u ono udubljenje?

– Mogu. Zašto?

– Ne pitajte mnogo nego učinite što vam kažem.

Fejt je uz dosta muke i manevrisanja uspela da zavuče kola i zapregu u dosta zaklonjen položaj, koji bi im u slučaju stampeda pružao dovoljno bezbednosti. Ali na Holidejevo čuđenje sve je ostalo mirno. Prošlo je skoro petnaest minuta a nije se čuo preteći tutanj kopita i mahnita rika goveda. Iz klanca je dopiralo samo retko i usamljeno mukanje. Holideju se učinilo da je u jednom momentu čuo udaljeni topot konjskih kopita, ali je poverovao da se prevario.

– Idem u kanjon da vidim šta se dešava. Vi ostanite ovde.

– Mister Holideje, da li ćete moći? Vi ste ranjeni – rekla je Fejt.

– Sitnica – umirio ju je Dok. – Samo ogrebotina.

Napunio je revolver i gipkim korakom uputio se ulazu u klanac. Došavši do useka počeo se šunjati jer ga je tamo mogao vrebati Sirson u zasedi. Ili Čeplin. Korak po korak, sa zapehim revolverom šunjao se pored litice skačući od zaklona do zaklona, od stene do stene. Svakog sekunda očekivao je pucanj i fijuk metka.

Ali ništa se nije dogodilo. Iz slepog kanjona dopiralo je samo ujednačeno rikanje goveda.

Posle petnaestak minuta prikradanja prolaz se počeo širiti i pred njim se otvorio klanac, u stvari mala dolina bez izlaza. Stotine goveda, celo krdo sa ranča „Lejzi K“ stajalo je još uvek unezvereno ali mirno. Goveda su ga gledala svojim krupnim očima, ali se nisu micala.

Holidej je osmotrio dolinu. Koliko je mogao da vidi tu nije bilo nikoga. Nigde nije uočio mesto gde bi se čovek mogao sakriti, nigde nije bilo useka, rupe ili pećine. Istina, čovek se mogao kriti i između stoke, ali to nije bilo mnogo verovatno jer je stoka mirno stajala.

Ali gde je onda bio Čeplin? I Sirson?

Holidejevo oko preletelo je još jednom sa jednog do drugog kraja doline tražeći bilo kakav znak da su Čeplin i Sirson u blizini. Uzalud. Sotinu metara dalje stajao je Holidejev konj a odmah do njega Čeplinov, ali bez konjanika. Stegnuvši zube pustolov je pošao tamo uklanjajući goveda koja su mu se nalazila na putu.

Kada je prišao blizu, njegov konj je radosno frknuo. Uzeo ga je za uzdu i

potapšao po vratu a onda ga poveo ka Čeplinovom konju pazeći da mu konjsko telo bude zaklon u slučaju iznenadnog napada. U jednom trenutku Čeplinov konj je poskočio i otkrio čoveka na zemlji. Dok se trgao i uperio revolver.

Ali za to nije bilo potrebno. Na zemlji je ležao Čeplin ali mrtav. Leva strana tela bila je bezoblična masa tkanine i krvi i njegovo nepomično, neobično zgrčeno telo, koje je verovatno ostalo u tom položaju posle pada s konja, izgledalo je skoro smešno. Sada je tek Holidej shvatio zašto nije došao do ponovljenog stampea. Onaj ko je trebalo da ga započne nikada nije stigao na cilj.

Ali šta je bilo sa Sirsonom?

Dok Holidej se setio udaljenog topota konjskih kopita koji je čuo pre pola časa. To je sigurno bio on. Sirson je na neki način uspeo da se izvuče i pobegne. Ali ne za dugo. Dok je škripnuo zubima. Naći će tog nitkova makar morao da ga goni do kraja sveta!

Desetak minuta kasnije bio je na izlazu. Videvši ga, Fejt mu je pritrčala.

– Ništa se nije čulo – izustila je. – Bojala sam se da vam se nešto desilo.

– Ne, ništa se nije desilo. Čeplin je mrtav... ali Sirson je pobegao.

– Nitkov. Kad samo pomislim... – Fejt je začutala...

Holidej ju je pogledao i osmehnulo se u sebi. – On je sada verovatno na putu za Doson.

Fejt je jedva ulučila priliku da zapita. – Ali kako ste se vi našli ovde?

Holidej se nadmoćno osmehnulo. – Intuicija, mis Ruleman, eto kako. Posle Metsonove smrti razgovarao sam sa Maršom i zaključio da nešto ipak nije u redu. Odlučio sam da vas potajno pratim. I isplatilo se.

– Jedva mogu da verujem – progovorila je Fejt skrhanu. – Te ljude sam dugo poznavala... tačnije, mislila sam da ih poznajem.

– Novac, mis Ruleman, novac – objasnio je Dok Holidej kratko. – Novac je vaše kauboje pretvorio u zločince. To se često događa.

– Kada... kada su se odlučili na krađu?

– Dosta davno... pre nekoliko meseci. To sam iscedio od Reba Elija. Neki bandit čeka u Dosonu dolazak vašeg krda. Sirson se verovatno tamo uputio. Možda se nada da će se uz njegovu pomoć ponovo dočepati vaše stoke.

– Oh, bože... još uvek mi se čini da sanjam – uzdahnula je Fejt.

– Na žalost taj ružan san je stvarnot koju moramo rešiti. Stoka je tu u našim rukama. Ali igru još nismo dobili. Ona će vredeti tek ako je dopremimo u Doson.

– Ali kako? Za ovoliko krdo treba najmanje pola tuceta goniča.

– Znam. Zato sam smislio plan. Vi ćete ostati ovde sa stokom. Treba samo da je sprečite da izađe iz klanca gde može izdržati dva dana bez hrane i vode, a ja ću odjahati do Dosona da angažujem ljude koji će završiti dogon. Šta mislite o tome?

– Ne vidim drugog izlaza – prihvatila je Fejt. – To je jedino rešenje.

– Ne sviđa mi se što ću morati da vas ostavim same – konstatovao je Holidej brižno. – Ali ako sve bude u redu ja ću se vratiti sutra uveče... ili najkasnije prekosutra ujutru.

– A Sirson? – opomenula ga je Marša.

– Pogledaću kuda je otišao. Ali verujem da ćemo se nas dvojica još sresti... U Dosonu.

Rekavši to Holidej se vinuo u sedlo i mahnuvši rukom poterao konja pu-

tem za Doson. Jednu milju dalje naišao je na svež trag koji je vodio u istom smeru. Osmehnulo se u sebi. Bio je uveren da je to trag Sirsonovog konja. Bivši nadzornik je učinio baš ono što je Dok očekivao.

– Utoliko bolje – promrmljao je pustolov za sebe. – Susret u Dosonu biće pun vatrenosti.

*

Dok Holidej je brzim tempom jahao sve do iza ponoći, a onda, pošto je dva časa odmarao konja i ispušio dve cigare, u cik zore nastavio put. Sve vreme sledio je sasvim svež trag čiji se pravac poklapao sa njegovim, sada potpuno siguran da pred sobom ima Demona Sirsona. Gonio je svog konja do granice izdržljivosti u nameri da stigne begunca ali mu je neuhvatljivi konjanik stalno izmicao. Očigledno da je bivši nadzornik ranča „Lejzi K“ jahao paklenim tempom kao da je slutio da mu je pustolov za petama i da je hitao istom cilju kao Holidej.

U već poodmaklo jutro u daljini se ukazao Doson. Nekoliko stotina metara dalje Sirsonov trag je izbijao na put gde se gubio u mnoštvu drugih tragova. Mada nije znao tačne Sirsonove namere, Holidej je, svejedno, slutio da ga u gradu čeka još jedna prepreka koju će morati da preskoči. Nije mogao da zna koliko će neprijatelja imati protiv sebe? Samo Sirsona i Dejsija ili još nekoga uz njih? Da li će ga izazvati javno ili će ga čekati negde u zasedi? Za ovo drugo teško da će imati vremena jer je nameravao da u Dosonu ostane samo koliko je potrebno da angažuje ljude i zameni konja, pa je bilo verovatnije da će ga javno izazvati na obračun. U tom slučaju moraće opet da pozove u pomoć svoj „linkoln“ i svoju sreću... ukoli-

ko je sudbina tom sudaru namenila srećan ishod za njega. Pri pomisli na nekoliko sledećih časova, Holidejeve oči dobile su mutan sjaj mučne nezvesnosti.

Desetak minuta kasnije ujahao je u glavnu ulicu. Levo i desno nalazili su se veliki obori iz kojih je stoka ulazila na rampe za utovar, a sama ulica vrvela je od kola, konjanika i pešaka, većinom kaubojza goniča, koji su čekali da prime platu ili su zarađeni novac trošili u stalno otvorenim salunima i „kućama za razonodu gospode“. Negde blizu centra Holidej je prošao pored zgrade zidane ciglom i kamenom na kojoj je velikim slovima pisalo „Šerif“, ali su vrata šerifske stanice bila zatvorena. Ispod nastrešnice naslonjen leđima na stub sedeo je neki čovek i pušio. Holidej je poterao konja prema njemu i zategnuvši vođice nalonio se rukama na jabuku sedla.

– Dobar dan – rekao je ozbiljnim glasom malo iznenađen što se šerif već nije pojavio na vratima da ga osmotri. – Hoćete li pozvati šerifa da izađe na časak?

Dokoličar je napravio začuđen izraz lica ali se nije pomerio.

– Bogami, to neću moći. Ni za časak ni za duže. U stvari, njega više niko uopšte ne može dozvati.

– Gle? A zašto? – zapitao je Dok sluteći odgovor.

Dokoličar ga je odmerio od glave do pete i podsmešljivim pogledom zadržao se na njegovom finom odelu, košulji i kravati.

– Očigledno da ste novajlija u ovim krajevima, mister, kad to pitate. Šerifa Marplbida niko ne može dozvati jer on više ništa ne čuje... a ne čuje jer se nalazi dva metra pod zemljom. Drugim rečima, mister, šerif je mrtav.

– Hm... šteta – rekao je Dok. – Ali možda mi i vi možete pomoći. Da li je za poslednjih pola časa u grad dojahao jedan krupan, visok čovek na vrlo umornom konju?

Lenjivac se drsko nasmešio. – Mnogo ljudi dolazi ovamo... A ja ne obraćam pažnju na sve njih... pogotovo ako nisam zainteresovan da se setim...

Holidej je shvatio šta nevaljalac hoće. Izvadio je novčanicu od pet dolara i bacio je pred lenjivca. Ovaj je začuđujućom hitrinom pružio ruku i uhvatio novčanicu i ne pogledavši je spakovao je u džep.

– Kao što rekoh, mnogo ljudi dolazi ovamo, mister, ali takvog jednog se sećam. Dojahao je petnaestak minuta pre vas, ali...

– Ali...? – produžio je Dok.

– Ništa. Toliko sam se setio... za sada. Možda ću se setiti još nečega... što bi moglo da bude važno za vas. – Lenjivac se lukavo nasmejao. – Rekoh vam da slabo zapažam, mister.

Holidej mu je bacio još pet dolara. Lenjivac je zgrabio novčanicu istim, brzim, gramzivim pokretom ruke.

– Dojahao je sa jednim tipom... ovejanim razbojnikom koji se zove Borden Dejsi. Vi, naravno, ne znate ko je Borden Dejsi, ali moj savet vam je da ga izbegavate. On je taj koji je pre dva poslao našeg šerifa na groblje.

– A gde su oni sada?

Besposličar je nezainteresovano slegnuo ramenima.

Holidej se uspravio u sedlu i poterao konja. Neka idu do vraga i Sirson i Dejsi. Došao je ovamo da angažuje grupu kaubojza i kada to učini napustiće grad. Čim Fejt proda stoku potražiće Sirsona. I naći će ga ma gde bio.

Sjahao je pred salunom i vezao ko-

nja za privezište. Na trotoaru se guralo mnoštvo dokonih kauboj a iznutra je na ulicu dopirao žagor glasova iako je bilo još rano jutro. Videvši to, Holidej je sa zadovoljstvom pomislio da će njegova misija biti brzo i uspešno okončana. Tih dana velika krda stoke prispela su u Doson i u gradu se zadržalo mnogo kauboj koji nisu znali kuda da pođu.

Ušao je unutra i prišao šanku. Konobar mu je odmah prišao.

– Brendi – naručio je Dok.

Konobar je nasuo piće u čašu i Dok je otpio veliki gutljaj. Prijatna toplina razlila mu se telom i razgrejala mu ukružene mišice i udove. Jedna zabavljačica ga je očešala ramenom i uputila mu zamamljiv pogled, ali Dok je mirno otpio još jedan gutljaj i obratio se konobaru.

– Treba mi pet sposobnih goniča za jedan kratak posao. Znate li nekoga ko traži posao?

– Svi koje ovde vidite su kauboji, mister, pitanje je samo jesu li raspoloženi za rad. – Zaklonio je lice šakom i lupeški se osmehnuo. – Sad su svi puni para. Ipak, možda bi neko hteo. Džed, na primer. On je vredan. Hej, Džede! – povikao je. – Dođi ovamo.

Iz grupe pored šanka izdvojio se jedan sredovečan kauboj, sporih pokreta i malo pogurenog držanja. Na prvi pogled izgledao je trom i smušen, ali kada je prišao bliže, Dok je uočio njegov živahan pogled iz koga je izbijala neka unutrašnja snaga.

– Hoćeš li da zaradiš sto dolara na brzinu? – zapitao je Holidej.

– Samo budala odbija zaradu, mister. Šta treba da radim?

– Treba doterati jedno krdo stoke koje se nalazi na dan jahanja odavde. Treba mi pet ljudi. Svaki će dobiti po

sto dolara, plus bonus ako dobro obavite posao.

Džed ga je sumnjičavo pogledao. – A kako je ta stoka stigla do tog mesta, mister?

– To je duga priča, čoveče. Pristaješ ili ne?

– Pristajem ali... Ne bih hteo da se uvalim u neku nevolju.

– Nema nikakve nevolje. Sve je pošteno, budi bez brige. Polovinu novca dobićete odmah a polovinu po završenom dogonu. Hajde, odaberi ljude pa da pođemo. Žuri mi se.

Kauboj se udaljio i prišavši svojim drugovima počeo nešto da ih ubeđuje. Holidej je stajao pored šanka i pijuckao svoj drugi brendi kada je iza jedne zaveses na drugom kraju šanka izašao bleđunjav čovek srednjeg rasta, mlohavog lica i zmijski hladnih očiju. Čim ga je pogledao, Holidej je na njegovom licu otkrio pečat hladnokrvnog ubice, a ćutanje koje je namah zavladao potvrdilo je njegovu pretpostavku. Doku Holideju nije mnogo trebalo da zaključi da pred njim stoji Borden Dejsi. A tamo gde je Dejsi morao je biti i Sirson. No Sirson se nije pojavio i to je situaciju činilo opasnijom.

Sa zlobnim osmehom na usnama, Dejsi je pošao prema Holideju i ljudi oko šanka su se žurno uklonili ostavljajući prazan prostor između njih. Na početku šanka Dejsi je zastao.

– Čujem da tražite ljude za dogon stoke, mister.

– Dobro ste čuli – odgovorio je Holidej posle par sekundi ćutanja. Pitao se gde je Sirson i kradomice je kružio pogledom po galeriji iznad saluna.

– Ali to neće ići – nastavio je Dejsi. – Ta stoka je ukradena od zakonitog vlasnika i niko nema pravo da je prodaje.

– A gde je taj zakoniti vlasnik koji tvrdi da je stoka njegova? – zapitao je

Dok budno pazeći svaki Dejsijev pokret.

– On je tu, u gradu. A mene je ovlastio da preuzmem stado koje sam od njega kupio.

– Imate li dokaz da ste ga kupili?

– Imam. To je moja reč.

– Taj dokaz ne vredi ništa. Bez pismenog ugovora i potvrde šerifa prodaja ne vredi – zaključio je Dok i pobeonosno se osmehnuo.

– Vi znači kažete da ne govorim istinu. Tvrdite da sam lažov. To je uvreda!

Holidej se znalački osmehnuo. Pred njim se odvijala uobičajena šema izazivanja pred obračun. Ma šta rekao, revolveraš će naći izgovor da potegne oružje. Pa ako je već tako, pomislio je, neka mu bude.

– Da, vi ste lažov – rekao je mirno.

Revolveraš nije očekivao taj odgovor. Stisnuo je vilice i prigušio škrgut zuba. Oči su mu svirepo blesnule jer je u urednom i kicoški odevenom građaninu video laku žrtvu. Lukavi Sirson nije ga upozorio s kim ima posla i Dejsi je gazio napred sa ohološću sigurnog pobjednika.

– Pseto! To ćeš mi platiti.

Brzim, vrlo brzim pokretom mašio se revolvera. Ali Holidej je bio za malo brži. Već upola dignutog pištolja, Dejsi se već osmehivao kada je Holidej munjevito zaronio rukom na niže. Njegov revolver planuo je pre nego

što je Dejsi uspeo da cev pištolja dovede u horizontalan položaj i pobeonosan osmeh pretvorio se u izraz neverice, očaja i užasa. Zatim mu je lice zgrčilo bol i on je ponet udarom teškog kuršuma poletio nazad da bi svom težinom tresnuo o zid i skljojao se na pod pored zavesa iza koje je izašao.

Ali to nije bio kraj. Odjek prvog pucnja zaglušio je drugi i sve oči upravile su se u pravcu gde je Holidej ciljao. Zatim je zavladao tajac. Sledećeg sekunda zavesa se raskrilila i otkrila čoveka skrivenog iza nje. Taj čovek se kao slamna lutka grčevito držao za zavesu i okretao se kao da visi na konopcu. Na kraju se pod njegovom težinom zavesa otkinula i skriveni ubica sa neispaljenim zapehim revolverom srušio se na pod. Zavesa je pala preko njega.

Bio je to Demon Sirson.

Holidej je mirno izbacio prazne čaure iz niklovanog revolvera i stavivši nove metke vratio revolver u futrolu. Potražio je pogledom Džeda i pozvao ga pokretom glave.

– Hajdemo momci. Moramo stići na pijacu dok je cena stoke još visoka.

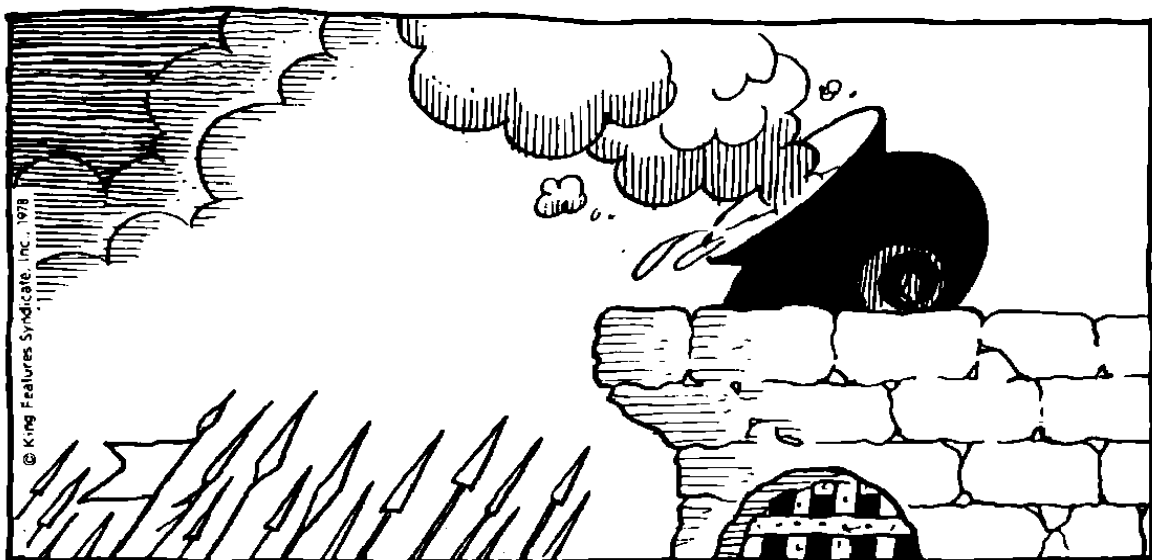
Onda je izašao ispraćen tišinom. Tek posle punog minuta ćutanja neko je povikao.

– Hej, ljudi, znate li ko je to bio? Ako niste znali sada ste videli kako poteže Dok Holidej.

KRAJ

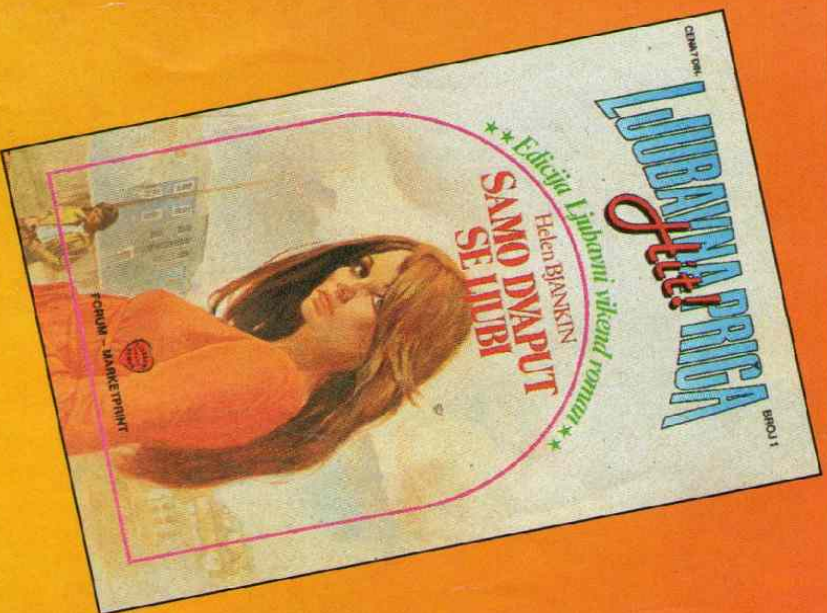
HOGAR STRAŠNI

by
DICK BROWNE

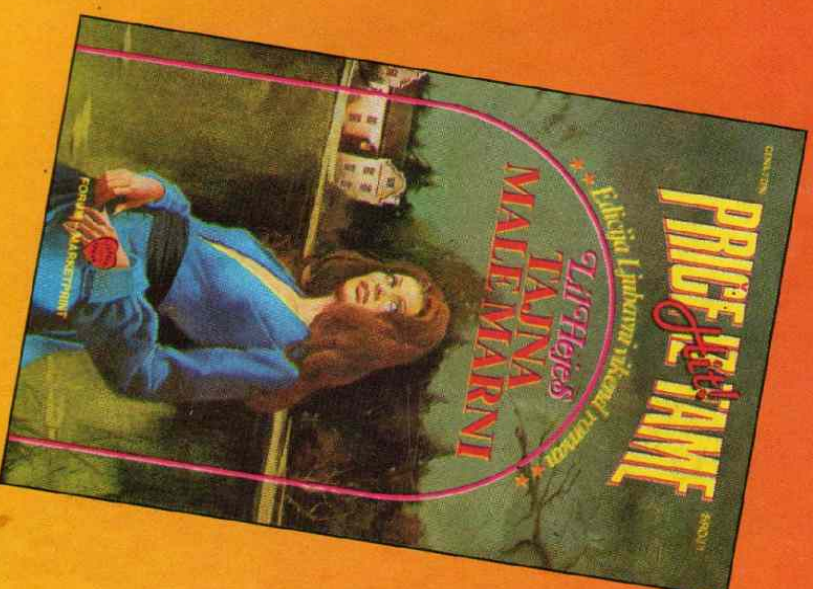

3-4 DICK BROWNE

SVAKOG MESECA NA SVIM KIOSCIMA

DVE NOVE EDICIJE

HIT ROMANI LJUBAVNOG ŽANRA